Boston Public Library

PURCHASED FROM THE

William Dwight Whitney

MEMORIAL FUND ESTABLISHED BY

James Lyman Whitney

BIBLIOGRAPHER

AND SOMETIME LIBRARIAN

Bought at
Udine March 13/83
for 1 fr. 25 cent.

A 800 1554

[illegible]

[illegible]

AESOPI PHRIGIS ET ALIORVM FABVLAE.

Elegantiſsimis Iconibus illuſtratæ, & diligentius quàm antehac emendatæ.

*

LVGDVNI,
Apud Ioannem Frellonium.
M. D. LIIII.

FABVLARVM QVAE HOC IN libro continentur, Interpretes, atque Authores.

XA .64 .554L

Laurentius Vala.
Gulielmus Gudanus.
Hadrianus Barlandus.
Gulielmus Hermannus.
Rimicius.
Eraſmus.
Angelus Politianus.
Petrus Crinitus.
Ioannes Antonius Campanus.
Plinius ſecundus Nouocomenſis.
Aulus Gelius.
Nicolaus Gerbellius Phocenſis.

AESOPI FABVLATORIS VITA, A MAXImo Planude compoſita, è Græco Latina facta.

RERVM *humanarum naturã perſecuti ſunt & alij, & poſteris tradiderunt*. Aeſopus *verò videtur non abſque diuino afflatu cum moralem diſciplinam attigiſſet: magno interuallo multos eorũ ſuperaſſe: etenim neque difiniendo, neque ratiocinando, neque ex hiſtoria, quam ante ipſius ætatem tulit tempus, admonendo, ſed fabulis penitus erudiendo ſic audientium venatur animos, vt pudeat ratione præditos facere, aut ſentire, quæ neque aues, neque vulpes: & rurſus non vacare illis, quibus pleraque bruta tempore prudenter vacaſſe fingũtur: ex quibus aliqua pericula imminentia effugerunt, aliqua maximam vtilitatem in oportunitatibus conſecuta ſunt.* Hic *igitur, qui vitam ſuam philoſophicæ reip. imaginẽ propoſuerat, & operibus magis quàm verbis philoſophatus, genus quidem traxit ex* Ammorio *oppido* Phrygiæ, *co-*

gnomento Magnæ,*ſed fortuna fuit ſeruus.*

Quare & magnopere mihi videtur Platonis *illud in* Gorgia *pulchrè ſimul & verè dictum,* Plerũque *enim hæc, inquit, contraria inter ſe ſunt natura ſimul,ac lex.*Nam Aeſopi *animũ natura liberum reddidit: ſed hominum lex, corpus in ſeruitutem tradidit.* Potuit *tamen ne ſic quidem animi libertatem corrumpere.* Sed *quamuis ad res varias,& in diuerſa loca transferret corpus, à propria tamẽ ſede illum traducere non potuit.* Fuit *autem non ſolùm ſeruus,ſed & deformiſsimus omnium ſuæ ætatis hominum,nam acuto capite fuit, preſsis naribus, depreſſo collo, prominentibus labris, niger,vnde & nomen adeptus eſt(idem enim* Aeſopus,*quod* Aethiops) *ventroſus, valgus, & incuruus,fortaſſe &* Homericum Therſiten *turpitudine formæ ſuperãs.*Hoc *verò omnium in eo peſsimum erat,tardiloquentia, & vox obſcura ſimul,& inarticulata.* Quæ *omnia etiam videntur,ſeruitutem* Aeſopo *paraſſe.*Etenim *mirum fuiſſet,ſi ſic indecẽti corpore potuiſſet ſeruĩtium retia effugere.*Sed *corpore ſanè tali,animo verò ſolertiſsimo natura extitit,& ad omne commentum feliciſsimus.*Poſſeſſor *igitur ipſius tanquam ad nullum domeſticum opus commodum,ad fodiendum agrum emiſit.*Ille *verò digreſſus alacriter operi incumbebat.*Profectò *verò aliquando & hero ad a-*

greſ,vt inſpectionem operarum faceret, agricola quidam ficos egregias decerptas dono tulit. Ille verò fructus delectatus pulchritudine, Agathopodi miniſtro (hoc enim erat nomen puero) ſeruare iuſsit, vt ſibi poſt balneum apponeret. Cùm verò ita eueniſſet, atque Aeſopus ob quandam neceſsitatem ingreſſus eſſet in domum, occaſione capta Agathopus conſiliũ huiuſmodi cõſeruo cuidam offert, Impleamur, ſi placet, ficubus heus tu: & ſi herus noſter has requiſierit, nos contra Aeſopum teſtificabimur ambo, quòd in domum ingreſſus ſit, ficuſq; clã comederit: & ſuper verò fundamento, videlicet quòd domum ingreſſus ſit, multa mendatia ſtruemus. neque enim quicquam poterit vnus contra duos, præſertim cùm ſine probationibus ne mutire quidem audeat. Viſo verò hoc, ad opus acceſſerũt, & ficus deuorãtes, dicebant in ſingulis cũ riſu, Væ tibi infelix Aeſõpe. Cũ igitur herus redijſſet à lauacro, & ficus petijſſet, audiuiſſet aũt quòd Aeſopus eas comediſſet Aeſopũ cũ ira iubet vocari, & vocato, ait, Dic mihi ò execrãde, ita me cõtempſiſti vt in penariũ ingredereris, & paratas mihi ficus comederis? Ille audiebat quidẽ, & intelligebat, loqui aũt nullo mõ poterat ob linguæ tarditatẽ. Cũ iam verberandus eſſet, & delatores vehementiores inſtarent, procumbens ad heri pedes, vt ſuſtineret ſe parum, orabat. Cùm autem cu-

curriſſet, & tepidam aquam attuliſſet, eam bibit: & digitis in os demiſsis, humorem ſolum reiecit: nondum enim cibum attigerat. Orabat *igitur vt idem & accuſantes facerēt, quo manifeſtum fieret, quis nam ficus diſsipaſſet.* Herus *autem ingenium hominis admiratus, ſic facere & alios iuſsit.* Illi *autem deliberauerant bibere quidam aquam, non tamen demittere in guttur digitos, ſed per obliqua maxillarum eos circūferre.* Vix *dum autem biberant, cum tepida illa aqua, nauſea potis inducta efficit vt ſpontè fructus redderetur.* Tunc *igitur ante oculos poſito maleficio miniſtrorum & calumnia, herus iuſsit eos nudos flagris cædi. Illi verò cognouerunt manifeſtè dictum illud,* Qui *in alterū dolos ſtruit, ſibi inſcius malū fabricat.* Sequenti *verò die hero in vrbem reuecto,* Aeſopo *verò fodiente, quemadmodū iuſſus fuerat, ſacerdotes* Dianæ, *ſiue alij quippiā homines cùm à via aberraſſent,* Aeſopum *nacti, per* Iouem *hoſpitalem obſecrabant hominē vt quæ in vrbem duceret, viam oſtenderet.* Ille *cū ſub vmbra arboris viros adduxiſſet prius, & frugalem appoſuiſſet cœnam, inde & dux factus ipſis, in quam quærebant viam induxit.* Illi *autem tum ob hoſpitalitatē, tum quòd dux eorum fuiſſet, mirum in modum viro deuincti, manus in cœlum eleuarunt, & precibus benefactorem remunerati ſunt.* Aeſopus *verò*

reuer

reuerſus, inq; ſomnum lapſus ob aſsiduum laborem & æſtum, viſus eſt videre Fortunam aſtãtem ſibi, & ſolutionem linguæ ſermonisq; curſum, & eam, quæ fabularum eſt, doctrina largiri. Statim igitur excitatus ait, Papæ vt ſuauiter dormiui: ſed & pulchrum ſomnium videre viſus ſum. ecce, expeditè loquor, bos, aſinus, raſtrum. Per deos intelligo vnde mihi bonum acceſſerit hoc: quoniam enim pius fui in hoſpites, propitium numen conſecutus ſum. Ergo benefacere, bona plenum eſt ſpe. Sic igitur Aeſopus lætatus facto, rurſum cœpit fodere. Præfecto agri (Zenas erat ipſi nomen) ad operarios profecto, & horum vnum, quoniam leuiter errauerat in opere, virga verberãte, Aeſopus ſtatim exclamauit, Homo cuius gratia, eum qui nullam iniuriam fecit, ſic verberas? & omnibus temerè plagas ingeris quotidie? omnino renuntiabo hæc hero. Zenas autem hæc ab Aeſopo audiens, obſtupuit non mediocriter, ſecumq; ait, Quod Aeſopus loqui cœperit, nulla mihi vtilitas erit: præuertam igitur ipſe, & accuſabo eum coram domino, antequam hoc ipſum faciat, & me herus procuratione priuet. His dictis, in vrbem vectus eſt ad dominum. Cæterum turbatus cùm acceſsiſſet, Salue, inquid, here. Ille verò, Quid perturbatus ades, inquit? Et Zenas, Res quadã mõſtroſa in agro contigit. At herus, Nunquid ar-

bor præter tempus fructum tulit? aut iumentum aliquod præter naturam genuit? Et ille, Non ita, *ſed Aeſopus qui antea erat mutus, nunc loqui cœpit.* Ad hæc herus, *Sic tibi nihil boni fiat hoc exiſtimanti monſtrum eſſe.* Ille autem, *Sanè inquit.* nam quæ in me contumelioſe *dixit, ſponte prætereo hæc: in te autem et deos intolerabiliter conuitiatur.* His ira percitus herus, Zena, ait, Ecce tibi *traditus eſt Aeſopus, vende dona, quod vis de eo fac.* Cùm Zenas autē *in poteſtate ſua accepiſſet Aeſopū, quodq; in eum haberet imperium, ei renuntiaſſet:* ille, *Quodcunque viſum tibi fuerit, inquit, effice. Accidit autem cum vir quidam iumenta vellet emere, & propterea per agrum illum iter faceret, Zenam rogauit.* Ille, *Iumentum, inquit, mihi vendere non licet: ſed mancipiū maſculum, quod ſi vis emere, adeſt. Cum verò mercator iuſsiſſet oſtendi ſibi ſeruulum, & Zenas Aeſopum accerſiſſet, mercator vidēs ipſum, & cachinnatus, Vnde tibi, inquit ad Zenam, hæc olla? vtrum truncus eſt arboris, an homo? hic niſi vocem haberet: fermè videretur vter inflatus. Quare mihi iter interrupiſti huiuſce piaculi gratia?* His *dictis, iter ſuum proſequebatur. Aeſopus verò inſecutus ipſum,* Mane *inquit. Ille autem conuerſus,* Abi *inquit, à me ſordidiſsime canis. Aeſopus autem,* Dic *mihi cuius rei cauſa huc veniſti?* Et *mercator, Sceleſte, vt aliq*

aliquid boni emerem: te quòd inutilis & marcidus ſis,non egeo. Aeſopus *contra,*Eme *me,& ſi qua eſt fides,multum te iuuare potis ſum.*Ille,*Qua in re à te iuuari poſſem,cùm ſis odium penitus?*Et Aeſopus,*nonne adſunt tibi puerıli domi turbulenti, & flentes? his præfice me pedagogum:omnino eis pro larua ero.* Ridens *igitur de hoc mercator,inquit* Zenæ, *Quanti malum hoc vẽdis vas?*Ille *verò,*Tribus, *inquit obolis.*Mercator *autem ſtatim tres obolos ſoluit,dicens, nihil expendi, & nihil emi.*Cum *igitur iter feciſſent,ac perueniſſent in ſuam domum,pueruli duo,qui adhuc ſub matre erant,* Aeſopo *viſo,perturbati exclamauerunt.*Aeſopus *autem ſtatim mercatori inquit,* Habes *meæ pollicitationis probationem.* Ille *verò ridens ingreſſus inquit,*Saluta *conſeruos tuos.* Introgreſſum *autem ac ſalutãtem videntes illi,Quod nam malum noſtro hero, inquiunt, contigit,vt ſeruulum adeò deformem emerit? Sed vt videtur, pro facino domus hunc emit.* Non *multò verò poſt,mercator ingreſſus apparari res ad iter ſeruis iußit, quòd poſtridie in* Aſiam *profecturus eſſet.*Illi *igitur ſtatim vaſa diſtribuebant.*At Aeſopus *rogabat leuißimum onus ſibi concedi tanquam nuper empto, & nondum ad hæc miniſteria exercitato.*His *autem & ſi nihil tollere velit, veniam præbentibus,ille non oportere dixit omnibus laborantibus*

tibus, ſe ſolum inutilem eſſe. His *quod attollere vellet permittentibus, huc & illuc cùm circũſpexiſſet, & vaſa congregaſſet diuerſa, ſaccos & ſtramenta, & caniſtros, vnum caniſtrũ panis plenum, quem duo baiulare debebant, ſibi imponi iubet.* Illi *autem ridentes, & nihil eſſe ſtultius vili hoc ſceleſto inquientes, qui cùm paulò ante leuiſsimũ poſtularat tollere onus, nunc omnium grauiſsimum elegiſſet: oportere tamen deſiderium eius explere: ſublatum caniſtrum impoſuerunt* Aeſopo. *Ille verò humeris onere grauatis huc & illuc dimouebatur.* H*unc videns mercator, admiratus eſt, & inquit,* Aeſopus *cum ad laborandum promptus ſit, iã ſuũ pretium perſoluit, iumẽti enim onus ſuſtulit.* Cum *verò hora prandij diuertiſſent* Aeſopus *iuſſus panes diſpenſare, ſemiuacuũ caniſtrum multis comedentibus fecit.* V*nde etiã poſt prandium leuiore onere facto alacrius incedebat.* V*erum veſpere quoque illic, quò diuerterant, pane diſtributo, poſtera die vacuo omnino in humeros ſublato caniſtro, primus omnium ibat, vt & conſeruis, qui hunc animaduerterẽt præcurrẽtem, dubium faceret, vtrum putridus eſſet* Aeſopus, *an quis alius: & illi cum cognouiſſent eum eſſe, admirarentur quod denigratus homuntio ſolertius omnibus feciſſet, quoniam qui facile abſumerentur panes, ſuſtuliſſet, cum illi ſtramenta, & reliquam ſupelle*

ſupellectilem baiularent, quæ ea non ſit natura, vt ſic abſumatur. Mercator *itaque cũ eſſet* Epheſi, *alia quidem mancipia cum lucro vendidit: remanſerunt autem ei tria, Grammaticus, Cantor, & Aeſopus. Cum verò quidam ex familiaribus ei ſuaſiſſet, in Samum vt nauigaret, tanquam ibi cum maiore lucro diuendituros ſeruulos, perſuadet. Cum autem mercator perueniſſet in Samum, Grammaticum quidem & Cantorem, vtrunque noua veſte indutum ſtatuit in foro: ſed Aeſopum, quoniã nulla ex parte poterat ornare (totus enim erat mendoſus) veſte ex ſacco ei circũpoſita, medium inter vtrunque conſtituit, vt & videntes ſtuperent dicentes, Vnde hæc abominatio, quæ & alios oſcurat? Aeſopus autem quamuis à multis morderetur, ſtabat tamen audacter in ipſos intuens. Xanthus verò philoſophus habitãs tunc Sami, profectus in forum, & videns duos quidem pueros cum ornatu aſtantes, medium verò horũ Aeſopum, admiratus eſt mercatoris commentum, nanque turpem in medio collocauerat, vt appoſitione deformis, pulchriores ſeipſis adoleſcentuli apparerent. Propius autem aſtans, percuntatus eſt Cãtorem cuias eſſet. Et is, Cappadox. Tum Xanthus, Quid igitur ſcis facere? Hic, omnia. Atque ad hæc Aeſopus riſit. Diſcipuli verò, qui cum Xantho vna erant, vt viderunt ipſum riſiſſe, & oſtendiſſe*

dentes

dentes, ſtatim aliquod monſtrum videre arbitrati ſunt. Vno autem dicente, Certe hernia eſt, dentes habens: Alio verò, Quid nam videns riſit? Alio, non riſiſſe, ſed riguiſſe: omnibus autem volentibus cognoſcere cur riſiſſet, vnus ipſorum accedens, Aeſopo inquit, Cuius rei gratia riſiſti? Et is, Abſcede marina ouis. Illo verò confuſo funditus eo ſermone, repenteq́; ſedente, Xanthus inquit mercatori, Quanto pretio Cãtor? Illo autem mille obolis reſpondente, ad alterum iuit, immenſo audito pretio. Atqui & hunc rogante philoſopho, cuiuſnam foret, & audito, Lydum eſſe, rurſusq́; rogante, Quid ergo ſcis facere? & illo dicente, Omnia: iterum riſit Aeſopus. Ex ſcolaſticis autem quodam dubitante, Quidnam hic ad omnes ridet? Alius ei dixit, Si vis & tu marinus hircus vocari, roga. Xanthus autem rurſus, rogauit mercatorem, Quanto pretio Grammaticus? Et ille tribus millibus obolorum, reſpondit. Aegrè tulit philoſophus immenſum pretium, & auerſus diſcedebat, Scolaſticis autem petentibus, an non placuerint ei ſeruuli, Ne inquit, ſed decretum eſt, nõ emere mancipium precioſum. Vnus autem ipſorum dixit, Si hæc ita ſe habent, igitur turpem hunc quin emas, nulla lex vetat: idem enim & hic miniſterium afferet, & nos pretium eius impendemus. Ad hæc Xãthus ait, Ridiculum eſſet, vos ſoluiſſe pretium, me autẽ

ſeruum

ſeruum emiſſe: alioqui & vxorcula mea munditiæ ſtudioſa, non ferret à deformi ſeruulo ſeruiri ſibi. At *ſcolaſtici rurſus dixerũt,* In *promptu eſt ſententia, ne pareatur fœminæ.* Tunc *philoſophus,* Faciamus *prius periculũ, an ſciat aliquid, ne & pretiũ in caſſum pereat.* Adiẽs *igitur* Aeſopum, Gaude *inquit.* Et *ille,* Num *nam triſtabar?* Et Xanthus, Saluto *te.* Ille *autem,* Et *ego te.* Xanthus *vnà cum alijs in expectato, & prompto reſponſo ſtupefactus rogauit,* Cuias *es?* Ille, Niger. Et Xanthus, Non *hoc inquã, ſed vnde natus ſis.* Et *is,* Ex *ventre matris meæ.* Non *hoc dico, ſed in quo loco natus ſis.* Et *ille,* Non *renuntiauit mihi mater mea, vtrum in ſublimi loco, an in humili.* Et *philoſophus,* Quid *verò facere noſti?* Ille, Nihil. Et Xanthus, Quomodo? Quoniam *hi omnia noſſe profeßi ſunt, mihi autem reliquerunt nihil.* Atque *his ſcolaſticis vehementer delectati.* Per *diuinam prouidentiam, dixerunt, valde bene reſpondit: nullus enim eſt homo qui omnia norit: & ꝑpterea ſcilicet riſit.* Rurſus *igitur* Xãthus *inquit, vis emam te?* Et Aeſopus, Me *hac in re conſultore eges? vtrum tibi videtur melius, aut emere, aut non? fac: nullus enim quicquam vi facit, hoc in tua poſitum eſt voluntate: & ſi volueris, crumenæ ianuam aperiens, argentum numera: ſin verò minimè, ne cauillare.* Rurſus *igitur ſcolaſtici inter ſe dixerũt,* Per

deos

deos ſuperauit præceptorem. Xanthus verò cũ *dixiſſet, Si emero te, fugere voles?* Ridens Aeſo*pus ait,* Hoc ſi voluero facere, nullo modo v*tar te conſultore, vt & tu paulo antè, me.* Et Xanthus, *Bene dicis, ſed deformis es.* Et ille, *Mentem inſpicere oportet o philoſophe, & nõ faciem.* Tunc mercatorem adiens Xanthus in *quit, Quanti hunc vendis?* Et ille, *Vt vitupe res meas merces, ades, quoniã tu dignis omiſſis pueris, deformem hunc eligis: alterum horum eme, hunc autem actuariũ accipe.* Et Xanthus, *Nõ certe, ſed hũc, et mercator. Sexaginta obolis eme. Ad ſcolaſtici confeſtim collatos expoſuerunt: Xanthus, autem poſſedit. Itaque publicani venditione cognita, aderant indignantes quis vendiderit, quis emerit: at cum puderet vtrunque ſe pronuntiare propter vtilitatem pretij. Aeſopus ſtans in medio exclamauit, Qui venditus eſt: ego ſum: qui emit, hic: qui vendidit, ille. ſi vero ipſi tacuerunt, ego igitur liber ſum. Publicani verò diffuſi gaudio, donato Xantho veſtigali, abierunt. Aeſopus igitur ſequebatur in domum euntem Xanthum. Cum meredianus autem æſtus eſſet, Xanthus inter deambulandum pallium trahendo mingebat. Quod videns Aeſopus, veſtibus illius apprehenſis retro, ad ſeipſum traxit, atque inquit, Quam celerrime me vende, quoniam fugiam. Et Xanthus, Quamobrem? quoniam inquit,*

non

non poſſem tali ſeruire hero. ſi enim tu, qui herus es, & neminem times, tamen relaxationẽ non præbes naturæ, ſed eundo mingis: ſi obtigerit ſeruum me ad aliquod mitti miniſterium, & inter eundum tale quid exigat natura, neceſſe omnino fuerit volãdo cacare. Et *Xãthus,* Hoc *te turbat? tria mala volens euitare, eundo mingo.* Et *ille. Quæ?* Et *hic, Stanti mihi caput perußiſſet ſol: pedes verò terræ ſolum torridum: lotij autem acrimonia, olfatum offendiſſet.* Tunc *Aeſopus,* V*ade perſuaſiſti mihi.* P*oſtquam autem domi fuerunt,* X*anthus iubens* A*eſopo manere ante veſtibulum, quoniã elegantiuſculam eſſe ſibi muliercculam ſciebat, neque oportere illico talem turpitudinem ei oſtendi, antequam aliquis ipſi vrbana diceret: ipſe ingreſſus dicit, domina non etiam poſthac obijcies miniſteriũ, quod mihi tuæ pediſſequæ præſtant: iam enim & ego puerum tibi emi, in quo videbis pulchritudinem, qualem nunquam vidiſti, qui & iam ante veſtibulũ ſtat, & ille quidem hæc.* P*ediſſequæ autem vera exiſtimantes quæ dicta fuerant, inter ſe non mediocritet contendebant, cui nam ipſarũ ſponſus nuper emptus futurus ſit.* X*anthi verò vxore intrò vocari nouitium iubente mancipiũ, vna ex alijs magis accelerans, & vt arrabonem vocationem arripiens, nouitium ſeruum egreſſa accercebat.* Et *illo dicente,* E*cce ego ad*

ſum

ſum: ſtupefacta, Tu inquit, es? Et hic, Næ. Et illa: Sine inuidia, ne ingrediaris intro, omnes alioqui fugient. Alia tamen egreſſa, eumq́; intuita. Cœdatur tua, inquit, facis, et huc ingredere, ſed ne appropinques mihi. Ingreſſus ſtetit coram domina: quæ cùm enim vidiſſet, oculos auertit, ad virum inquiens, Vnde mihi hoc monſtrum attuliſti? abijce ipſum à facie mea. Et ille, Satis tibi domina: ne meum ſubmerde nouitiũ ſeruũ. Hæc autem, Videris Xanthe me peroſus, aliã inducere velle: & forte dũ pudet dicere mihi vt tua domo abſcedã, canicipitẽ mihi hũc apportaſti, vt eius egrè latura miniſteriũ fugiam. Da igitur mihi dotem meã, atque ibo. ad hæc Xantho increpante Aeſopũ tãquã in itinere vrbana quadã locutum de mictu inter eũ dũ, nũc verò mulieri nihil dicentẽ. Aeſopus ait, Proijce ipſa in barathrum. Et Xãthus, Tace ſcelus an neſcis me hanc, vt me ipſum amare? Et Aeſopus, Amas mulierculã? Et ille, Admodum quidem, fugitiuè. Ad hæc Aeſopus, pulſato medio pede, valde exclamauit, Xanthus philoſophus vxorius eſt. Et verſus ad ſuam dominam ait, Tu ò domina, velles philoſophum emiſſe tibi ſeruum iuuenem, bono habitu, vigentẽ, qui te nudam in balneo ſpectaret, & tecũ luderet in dedecus philoſophi? O Euripides, aureum ego tuum inquam os, talia dicens. Multi impetus fluctuum marinorum, multi fluminum, &

ignis calidi flatus: dura res paupertas, dura & alia infinita: tamen nihil æque durum, vt mulier mala. Tu verò ò domina philoſophi vxor à pulchris adoleſcentulis tibi vt miniſtretur noli, ne quo pacto contumeliam viro tuo inflixeris. Illa hæc audiens, cùm nihil contradicere poſſet, Vnde vir, inquit, pulchritudinem hanc venatus es? ſed & loquax putridus hic videtur, & facetus, reconciliabor igitur ei. Tum Xanthus, Aeſope, reconciliata eſt tibi hera. Et Aeſopus ironicè loquens, Magna res, inquit, placare mulierem. Et Xanthus, Tace poſthac, emi enim te ad ſeruiendum, non ad contradicendū. Poſtea die Xanthus Aeſopo ſequi iuſſo, ad hortum quendam iuit empturus olera. Cùm verò olitor faciſculum olerum meſuiſſet, accepit Aeſopus. Xantho autem ſoluturo iam hortulano pecuniam, hortulanus, Sine inquit, here, vnum problema à te deſidero. Et Xanthus, Quidnam? Tum ille, Quid ita, vt quæ à me plantantur olera, quamuis diligenter & fodiantur, & irrigentur, tardum tamen ſuſcipiunt incrementū: quibus verò ſpontanea è terra pullulatio, & ſi nulla cura adhibetur, ijs tamen celerior germinatio? Xanthus igitur (licet philoſophi quæſtio foret) cum nihil aliud ſciret dicere, A diuina prouidentia & hoc inter cætera gubernari inquit. Aeſopus verò (aderat enim) riſit. Ad quem philoſophus, Rideſ-

*ne an derides?*Et Aeſopus *Derideo,inquit , ſed nõ te verũ qui te docuit.Quæ enim à diuina ꝓuidentia fiũt,hæc à ſapientibus viris ſolutionẽ ſortiũtur,oppone itaq; me,et ego ſoluã ꝓblema. interim itaq;* Xanthus *cõuerſus inquit,olitori,* Minimè *omniũ decens eſt,ò amice,me,qui in tãtis auditorijs diſceptauerim,nũc in horto ſolue re ſophiſmata:puero aũt huic meo,qui conſequẽtia multorum callet,ſi propoſueris ſolutionẽ cõſeq̃ris q̃ſiti.* Et *olitor, hic turpis literas nouit?ò infelicitatẽ.Sed narra ò optimè,ſi q̃ſiti declaratione noſti.*Et Aeſopus,*Mulier inquit,cum ad ſecundas nuptias iuerit,liberis ex priore viro ſuſceptis,ſi virũ quoque inuenerit filios ex priore vxore genuiſſe,quos ipſa filios adduxit,horum mater eſt:quos inuenit penes virum horum eſt nouerca,multam igitur in vtriſque oſtendit differentiam:nam quos ex ſe genuit, amanter & acuratè nutrire perſeuerat , alienos verò partus odit,& inuidia vtens, illorum cibos diminuẽs,ſuis addit filijs.*Illos *enim natura quaſi proprios amat : odio autem habet qui viri ſunt,quaſi alienos.*Eodem *modo & terra,eorũ quæ ipſa ex ſe genuit,mater eſt:quæ autem tu plantas,horum eſt nouerca : huius rei gratia, quæ ſua ſunt:vt legitima magis nutrit, ac fouet : à te autem plantatis vt ſpurijs non tantum alimenti tribuit.* His *delectatus olitor,* Credideris *mihi, inquit,quod me graui ſolicitudine*

tudine hac garulitate leuaris.abi gratis ferens olera, & quoties tibi his opus eſt, tanquam in proprium hortum vadens accipe. Poſt dies aliquot rurſus in balneum proficiſcitur Xãthus. Quibuſdam autem amicis ibi inuentis,ad Aeſopum loquitur,vt in domum currat, & lentem in ollam iniectam coquat. Ille abiens, granum vnum lẽtis in ollam iactum coquit. Xanthus ergo vnà cum amicis lotus,vocauit hos cõpranſuros,præfatus tamen & quòd tenuis eſſet futura cœna, vtpote ex lente,quodq; non oporteret varietate ferculorum amicos iudicare,ſed probare voluntatem. His verò profectis & in domum ingreßis. Xanthus inquit, Da nobis à balneo bibere Aeſope. Illo verò ex defluxu balnei accipiente & tradente, Xanthus fœtore repletus, Hem quid hoc,inquit, Aeſope? Et ille,à balneo, vt iußiſti. Xantho autem preſentia amicorum irã compeſcente,et peluim ſibi apponi iubente, Aeſopus pelui appoſita ſtabat. Tunc et Xãthus, Non lauas? Tũ ille Iuſſum eſt mihi ea facere, quæ iuſſeris,tu nunc non dixiſti, Iniice aquam in peluim, & laua pedes meos,& pone ſoleas,& quæcunque deinceps. Ad hæc igitur amicis Xanthus ait, Num enim ſeruum emi? nullo modo,ſed magiſtrum. Diſcumbentibus itaque ipſis,& Xantho Aeſopum rogante, an cocta ſit lens, cocleari acceptum ille lentis granum tradidit. Xanthus ac-

cipiens, ac ratus gratia ſaciendi periculum coctionis lentem accepiſſe , digitis conterens ait, Bene *cocta eſt, affer.* Illo *ſolum aquam vacuãte in ſcutellas, & apponente,* Xanthus, *Vbi eſt lens inquit?* Et *is,* Accepiſti *ipſam.* Et Xanthus *Vnum granum coxiſti?* Tum Aeſopus, *Maxime: lentem enim ſingulariter dixiſti, non lentes, quod pluratiuè dicitur.* Xanthus *ergo prorſus conſilij inops, viri ſocij, ait, hic ad inſaniam me rediget.* Deinde *conuerſus ad* Aeſopum *ait, Sed ne videar improbe ſerue amicis iniurius, abiens eme pedes porcinos quatuor, & perceleriter coctos appone.* Feſtinus *hoc peragit: ac dũ pedes coquerentur,* Xanthus *iure volens verberare* Aeſopum, *cũ eſſet in re aliqua ad vſum occupatus, vnum ex pedibus ex olla clanculum auferens, occulit.* Paulò *poſt autem &* Aeſopus *veniens, & ollam perſcrutatus , vt tres ſolos pedes vidit , cognouit inſidias ſibi aliquas factas : & accurrens in ſtabulum, ſaginati porci vnum ex quatuor cultro amputans , & pilis nudans in ollam iecit, ac coxit cum cæteris.* Xanthus *verò veritus ne* Aeſopus *ſurreptum pedẽ non inueniens, fugeret : rurſus in ollam ipſum iniecit.* Aeſopo *autem in patinam pedes euacuante, ac quinque his apparentibus.* Xanthus *Quid hoc, inquit,* Aeſope? *Quomodo quinq;? Et ille, duo porci quod habent pedes?* Et Xanthus *Octo.* Tum Aeſopus, *Sunt ergo hic quin-*

que

que, & ſaginatus porcus inferius tripes paſcitur. Xanthus admodum moleſtè ferens, amicis inquit, Nonne paulò antè dixi, quòd celerrimè hic me ad inſaniam rediget? Et Aeſopus, Here noſti id, quod ex additione & ſubductione in quantitatem ſecundum rationalem ſummam colligitur nō eſſe errorem. Xanthus igitur nullam cauſam honeſtam inueniens verberandi Aeſopum, quieuit. Poſtridie autem ex ſcolaſticis quidam ſumptuoſam apparens cœnam, cū alijs diſcipulis & Xanthum inuitauit. Cœnantibus igitur, Xanthus partes ex appoſitis accepit electas, & Aeſopo ponè ſtanti dedit. Abi, inquit ei, beneuolæque meæ hæc trade. Ille verò decedens ſecum cogitabat, Nunc occaſio eſt vlciſci meā dominam, propterea quòd me cùm nouitius veni, cauillata eſt: videbit igitur an hero meo bene velit. Profectus itaque in domū ſedit in veſtibulo: & hera accita ſportulā partium coram ipſa poſuit, ac inquit, Hera, hæc omnia herus miſit, non tibi, ſed beneuolæ. Cūq; canem vocaſſet, atque dixiſſet, Veni Licana, comede, tibi enim herus hæc iuſsit dari: particulatim cani omnia proiecit. At poſt hoc ad herū regreſſus, & rogatus an beneuolæ dederit omnia, Omnia inquit, & coram me omnia comedit. Illo verò iterum rogante, Et quidnam edens ait? Et is, Mihi quidem nihil quidquam dixit, ſed ſecum tibi gratias habebat. Vxor ta-

men Xanthi eam rem calamitoſam eſſe arbitrata, nempe accuſata, quòd vel canicula beneuolentia in virum cederet, ac ſubdens ſeſe non amplius in poſterum cohabitaturam cum eo, ingreſſa cubiculum plorabat. Potu autem procedente, & *quæſtionibus alternis propoſitis, ac vno ex ipſis ambigente, quando futura eſſet ingens inter homines turbatio,* Aeſopus ponè *ſtans ait,* Cùm *reſurrexerint mortui, repetentes quæ poſſederint.* Et *ſcolaſtici ridentes dixerunt,* Ingenioſus *eſt nouitius hic.* Alio *verò rurſus proponente, quamobrem ouis ad cædem tracta, non exclamet, ſus autem quàm maximè vociferetur.* Aeſopus *rurſus ait,* Quoniam *ouis aſſueta mulgeri, aut etiam velleris onus deponere, tacitè ſequitur, ideo etiã pedibus arrepta, & ferrũ videns, nihil graue ſuſpicatur, ſed illa vſitata & ſolita videtur paſſura: ſed ſus, vt q̃ neque mulgetur, neque tondetur, neque nouit ad horum aliquid trahi, ſed carnes ſuas tantum vſui eſſe, merito vociferatur.* His *ſic dictis, diſcipuli rurſus laudauerunt ipſum verſi in riſum.* Finito *conuiuio, &* Xantho *in domum reuerſo, & vxorem pro more agreſſo alloqui, illa ipſum aduerſata, inquit,* Ne *mihi propinquus fias, da mihi dotem meam, & abibo: non enim manſerim tecum poſthac: tu autem abiẽs cani adulare, cui miſiſti partes.* Et Xãthus *ſtupefactus ait,* Omnino *mali mihi aliquid rur-*

ſum attulit Aeſopus. Et *vxori inquit,* Domi*na,num me poto,tu ebria es?cui partes miſi? nonne tibi?*Non *per* Iouem,*mihi quidem minime,inquit illa,ſed cani.*Xãthus Aeſopo *accito inquit,*Cui *dediſti partes?* Et *ille,* Beneuolæ *tuæ.*Et *vxori* Xanthus,*Nihil accepiſti? Et illa* Nihil. Et Aeſopus,*Cui enim iuſsiſti,here,partes dari?*Et *ille,*Beneuolæ *meæ.*Et Aeſopus *cane vocata,* Hæc *tibi,inquit,bene vult:nã mulier & ſi bene velle dicatur,tamẽ minima quæque recula offenſa contradicit, conuiciatur,abit:canẽ tamen verberato,expellito,non tamẽ diſcedet,ſed oblita omniũ,ſtatim benignè blanditur & cum gratia hero.* Oportebat *igitur dicere here,*Vxori *has partes ferto,& non beneuolæ.* Et Xanthus, V*ides domina nõ meam eſſe culpam,ſed eius qui tulit? tolera itaque, nec deerit mihi occaſio,qua eum verberem.* Illa *verò non credente,verum clam ad ſuos parentes regreſſa,* Aeſopus *inquit,* Non *rectè dixi ò here,canem tibi magis bene velle,quàm meam heram?* Diebus *autem aliquot præteritis, & vxore irreconciliata manente,&* Xantho *affines quoſdam ad ipſam, vt reuerteretur domum,mittente:illa,cum cedere nollet,ac proinde* Xanthus *in mœrore eſſet,* Aeſopus *adiens eum,inquit,* Ne *te afflictes here,ego enim eam cras venire ſpontè & citiſsimè faciam ad te.* Accepta *pecunia,*Aeſopus *in forum proficiſci-*

 tur

tur:ac emptis anſeribus, & gallinis, & aliis quibuſdam ad conuiuium idoneis, ambulans domos circuibat:tranſibat igitur & ante domum parentum heræ ſuæ, ignorare ſimulans illorum eſſe, & in ea heram manere. Cumq; in quendam ex domo illa incidiſſet, rogabat, an aliquid ad nuptias vtile domeſtici poſſent ſibi vendere. Ille autem rogitabat, Cui eſt opus his? Xantho, inquit, philoſopho:cras enim vxori copulandus eſt. Eo verò aſcendente, & vxori Xanthi hæc, vt audiuit, renuntiante, illa curſim, & propere ad Xanthum illico pergit, contra ipſum clamat, dicēs inter alia & hæc, Non me viuente, ò Xanthe, alteri vxori coniungi poteris. Sicq́ue manſit in domo per Aeſopum, quemadmodum propter illum diſceſſerat. Rurſus poſt dies aliquot, inuitans Xanthus diſcipulos ad prandium, Aeſopo inquit:I, eme optimum quodque & præſtantiſſimum. Ille inter eundum ſecum dicebat, Ego docebo herum non ſtulta mandare. Cùm linguas igitur ſolum ſuillas emiſſet, & apparaſſet, diſcumbentibus, linguam aſſatam ſingulis cum ſalſamento appoſuit. Diſcipulis laudantibus vt philoſophicum primum ferculum, propter linguæ ad locutionem miniſterium, rurſus elixas Aeſopus linguas appoſuit:atque iterum etiam ferculo alio, atque alio petito, ille nihil, aliud quàm linguas proponebat. Diſcipuli autē eodem ſub-

ind

inde cibo repetito indignati, Quouſque linguas, inquiunt? quippe nos per diem linguas edēdo, noſtras doluimus, Xanthus inquit iratus, nihil aliud tibi eſt Aeſope? Et is, Non certe. Tum ille, Nonne mandaui tibi ſordidiſsime homule, optimum quodque, & præſtantiſsimum obſonari? Et Aeſopus, Multas habeo tibi gratias, quod me philoſophis præſentibus increpaueris. Quid igitur fuerit lingua melius & præſtantius in vita? omnis enim doctrina, & philoſophia per ipſam monſtratur ac traditur: per ipſam dationes, acceptiones, ſora, ſalutationes, benedicentiæ, muſæ omnis: per ipſam celebrantur nuptiæ, ciuitates eriguntur, homines ſeruantur. Et vt breuiter dicam, per ipſam tota vita noſtra conſiſtit, nihil ergo lingua melius. Ob hæc diſcipuli Aeſopum rectè loqui dicentes, aberraſſe verò magiſtrum, abiere ſinguli in domum. Poſtridiè rurſus accuſantibus ipſis Xanthum: illo reſpondebat, non ſecundum voluntatem ſuam hæc fuiſſe, ſed inutilis ſerui nequitia: hodie autem permutabit cœnam, & ipſe præſentibus vobis cū eo colloquar. Ac vocato eo viliſsimum quodque, & peſsimum obſonari iubet, quòd diſcipuli ſecum forens cœnaturi. Ille autem nihil mutatus, rurſus linguas emit, & apparatas diſcumbentibus appoſuit. Hi inter ſe ſubmurmurabant, Porcinæ rurſus linguæ. Et mox iterum linguas appoſuit. Et

valde iterum atque iterum. Xanthus autem iniquo animo ferēs, Quid hoc, inquit, Aeſope? num rurſus mādaui tibi optimum quodq́; & præſtantiſsimum obſonari, ac non potius viliſsimum quodque, & peſsimum? Ille autem, Et quid vnquam peius lingua, ò here? nonne vrbes per ipſam corruunt? nō homines per ipſam interficiuntur? non mendacia omnia, & maledicta, & periuria per ipſam perficiuntur? non nuptiæ, & principatus, & regna per ipſam euertuntur? non vt ſummatim dicam, vita omnis per ipſam infinitorū errorum referta eſt? Hæc Aeſopo dicente, quidem ex vna diſcumbētibus, Xantho inquit, Hic niſi valde teipſum munieris, nō dubia erit inſaniæ cauſa tibi, qualis enim forma: talis & anima. Et Aeſopus ad eum, Tu mihi videris, ò homo, prauus quidem & curioſus eſſe, herum irritans cōtra ſeruum, Xanthus autem ad hæc, cauſam cupiens verberandi hominem. Fugitiue, inquit, quoniam curioſum dixiſti amicum, oſtende mihi incurioſum hominem adductum. Egreſſus igitur poſtridie in plateam Aeſopus, & eos, qui prateribant, circumſpiciens, videt quendam in loco quodam diu ſedentem, quem iudicans ſecum otioſum & ſimplicem eſſe, accedens inquit, herus te inuitat ſecum pranſurum. Ruſticus ille nihil ſciſcitatus, neque quis eſſet à quo inuitaretur, ingreſſus eſt in domum, & cum ipſis calceis

ceis vt erant viles,diſcubuit. Rogante autem Xantho,Quis hic? Aeſopus ait,Incurioſus homo. Et Xanthus vxori in aurem dicit vt ſibi obſequeretur,& quod ipſe iuſſerit faceret,vt plagas Aeſopo honeſta ratione inferret.Deinde coram omnibus inquit, Domina aquam in peluim inijce,& pedes hoſpitis laua. Cogitabat enim ſecum omnino hoſpitem recuſaturũ, Aeſopum verò,quòd ille curioſus eſſet,verberibus cæſum iri.Illa igitur iacta aqua in peluim ibat pedes hoſpitis lotura. At ille cognoſcens hanc eſſe domus dominam,ſecum loquebatur, Honorare me omninò vult , atque huius rei gratia , ſuis manibus pedes meos vult lauare, cum ancillis queat hoc mãdare. Extẽſis igitur pedibus,Laua,inquit hera:ac lotus diſcubuit. Xantho autem iubente vinum hoſpiti dari, quod biberet , rurſus ille conſiderabat ſecum, ipſos antè oportere bibere:ſed quia ſic ipſis viſum eſt,non opus mihi hæc inquirere. Accipiens igitur bibit.Prandẽtibus vero,& ferculo quodam hoſpiti appoſito,atque illo ſuauiter comedente, Xanthus cocum,quod malè hoc condiuiſſet,criminabatur,atque etiam nudum verberibus afficiebat. Ruſticus autem ſecum dicebat,Ferculum quidem optimè coctũ eſt,& nihil ei deeſt,quominus rectè paratum ſit,ſi autẽ abſque cauſa vult ſuum ſeruum flagellare paterfamilias,quid ad me? Xantho autem ægre

feren

ferente, nequo iucunde affecto, quoniam nihil hoſpes curioſe inquirebat, tandẽ placentæ allatis ſunt. Hoſpes *verò tanquam nunquàm placentã guſtaſſet conuoluens, & accipiens ipſas vt panes comedebat.* Xanthus *autem piſtorem accuſauit, dixitq; ei cur non ò execrande, abſq; melle, ac pipere placentas præparaſti?* Ille *inquit, Si cruda eſt, ò here, placenta, me verbera, ſi verò nõ, vt oportebat, præparata eſt, non me ſed heram accuſa.* Et Xanthus, *ſi à mea hoc factum eſt vxore, viuam ipſam nũc comburam.* Atque *iterum vxori innuit, vt ſibi obſequeretur propter* Aeſopum. *Cùm igitur iuſiſſet ſarmenta in medium afferri, pyram ſuccendit, & arreptam vxorem prope pyram egit, ita vt crederetur ipſam in ignem eſſe immiſſurus: differebat autem aliquo modo, & circunſpiciebat ruſticum, ſi quomodo aſſurgens, à tali audacia prohibere ipſum aggrederetur.* Sed *is ſecũ rurſus cõſiderabat,* Cũ *nulla adſit cauſa, quid nã ſic iraſcitur?* Deinde *inquit,* O *paterfamilias, ſi hoc iudicas oportere fieri, expecta me parumper, dum digreſſus adducam & ipſe meam ex agro vxorem, vt ambas ſimul comburas.* Hæc *à viro* Xanthus *audiens, & huius ſynceritatem, ac generoſitatẽ admiratus,* Aeſopo *inquit,* Ecce *verè homo incurioſus, habes accepta præmia victoriæ ò* Aeſope *: ſatis eſt tibi de cætero, dein verò libertatem tuam aſſequeris.* Poſtri-

dıe

die autem Xanthus iuſſit Aeſopo in Balneas ire, & ſcrutari, an multa adeſſet turba, velle enim lauari. Abeunti autem Pretor occurrens, & Xanthi ipſum eſſe cognoſcens, interrogauit quonā iret. Quod cum ſe is negaſſet ſcire: exiſtimans. Prætor interrogationem ſuam flocci-pendi, in carcerem ipſum abduci iubet. Cum igitur abduceretur Aeſopus, clamauit, Vides ò Prætor quemadmodum rectè reſponderim? quæ enim non expectaui, & occurri tibi, & in carcerem iam trahor. Tum prætor ſtupefactus reſponſi promptitudine, ſinit abire. Aeſopus autem profectus in balneas, multam turbam in ipſis intuitus eſt, ſed & lapidem videt in medio ingreſſu poſitum, in quem ſinguli ingredientes, & egredientes offendebant, hunc autem vnus quiſpiam ingrediens vt lauaretur, ſublatum tranſpoſuit. Reuerſus igitur ad herum, Si vis, inquit, here lauari, vnum hominem in balneis vidi. Xanthus profectus, ac multitudinem lauantium videns, dixit, Quid hoc, ò Aeſope? nōne vnum hominem dixiſti te vidiſſe? Aeſopus, Certe, inquit: num lapidem illum (manu oſtendens) ante ingreſſum poſitum reperi, in quem ingredientes omnes & exeuntes offendebant: vnus verò quidam antequam illideret, eleuatum tranſpoſuit. Illum igitur vnum hominem dixi vidiſſe, pluris faciēs quam alios. Tum Xanthus, nihil apud Aeſopum tar-

dum

dum eſt ad reſponſionem. Cum aliquando Xanthus ex latrina rediret, interrogauit Aeſopũ, Quid ita homines poſt cacationem, ventris excrementa aſpiciunt? Ille ait, Antiquis temporibus vir quidam delicatius viuens multo tempore præ delicijs in latrina ſedebat, vt & ſua illic immorãs cacauerit precordia. Ex illo tẽpore igitur timẽtes cæteri homines vẽtris inſpiciũt ſordes, ne quo modo et ipſi hoc patiãtur. Sed tu here, ne time: nõ enim ſunt tibi præcordia. Die autem quodam celebrato conuiuio, Xanthus cum alijs philoſophis diſcumbebat: & potu iã inualeſcente, crebræ quæſtiones inter hos verſabantur: atque Xantho incipiente turbari, Aeſopus adſtans ait, Here, Bachus tria poßidet temperamenta, primum voluptatis, ſecundum ebrietatis, tertium contumeliæ. Vos igitur poti iã, & lætati quæ reliqua ſunt omittite. Tũ Xãthus iã ebrius, ait, tace, inferis cõſule. Et Aeſopus, igitur & in infernũ diſtrahere. Ex diſcipulis autẽ quidam ſubebriũ iam Xãthum videns, & vt in vniuerſum dicam temulentum, O præceptor, inquit, poteſt ne homo aliquis ebibere mare? Et ille, Admodum quidem: ego enim ipſe hoc ebibam. Diſcipulus, At ſi non poteris, quamnam tibi mulctam irrogabo? Tum Xanthus, domum meam depono totã. Atque interim depoſitis anulis pacta firmauerũt, tum diſceſſerunt. Poſtridie diluculo, excitato Xantho

thò, ac faciem lauante, anulum inter lauandũ non vidit. Aeſopum de eo interrogat. Ille, *Neſcio, inquit, quid nam factum fuerit: ſed vnum ſcio tantum, quòd à domo deciderit tua.* Tum Xanthus, *Quam obrem? Aeſopus, Quoniam heri ebrius pepigiſti mare ebibere, atque in pactis depoſuiſti & anulum.* Et is, *Tum quomodo maius fide, opus potero? verum te nunc rogo ſi qua cognitio, ſi qua prudentia, ſi qua experientia, praſto ſis: ac opem porrige vt vincam, aut pacta diſſoluam. Aeſopus autem. Vincere quidem haud licet, ſed vt ſoluas pacta, efficiam. Cum hodie rurſus in vnum conueneritis nullo modo videaris timere, verum quæ pactus es ebrius, eadem ſobrius quoque dic.* Iube *itaque ſtramenta, & menſam in littore poni, & pueros paratos cum poculis porrigere tibi marinam aquam. Cum autem omnem videris turbam concurriſſe ad ſpectaculum, ipſe diſcumbens iube ex mari impleri poculum: atque hoc accepto omnibus audientibus, dic pactis præfecto, Quanam apud nos fœdera iniuimus?* At*que is reſpõdebit tibi, quòd pepigeris mare ebibere. Conuerſus igitur tu ad omnes, ſic dicito.* V*iri Samii, ſcitis & vos penitus quamplurimos fluuios prorumpere in mare, ego autem pepigi mare ſolum ebibere, non etiam exeuntia in ipſum flumina, hic itaque ſcholaſticus prius coerceat flumina omnia, deinde ſtatim mare*

ſolum

ſolum ebibã. Xanthus autem futuram ex hoc pacti ſolutionem cognoſcens, vehementer lætatus eſt. Populus igitur ad littus confluit ad ſpectaculũ eius, quod faciẽdũ erat: cumq; Xãthus quæ doctus fuerat ab Aeſopo feciſſet, ac dixiſſet, Samij admirati, acclamauerunt, ac ipſum laudarunt. Scholaſticus autem, Xanthi pedibus obuolutus, & victum ſe confitebatur, & pacta rogabat diſſolui, quod & fecit Xanthus exorante populo. Profectis autem ipſis in domum, Aeſopus adiens Xanthum, inquit, Per omnem vitam tibi gratificatus ſum, nonne dignus ſum ò here conſequi libertatem? At Xanthus obiurgando ipſum, repulit, dicens, An nolo ipſe hoc facere? ſed exi ante veſtibulum, & ſpeculare: & ſi videris duas cornices, renuntia mihi: bonũ enim augurium hoc, quòd ſi vnam vdeas, hoc malum. Accedens igitur Aeſopus, cum duas fortè ita cornices ſuper quadam vidiſſet arbore ſidentes, accedens Xantho renuntiauit. Exeunte autem Xantho, altera harum auolauit: & Xanthus alteram ſolam videns ait, Nonne dixiſti mihi execrande duas vidiſſe te? Et is, Ita, ſed altera volauit. Tunc Xanthus, Deerat tibi fugitiue me vt deluderes? Iubet igitur eum denudatum verberari. At dum Aeſopus verberabatur, præfectus quidam inuitauit ad cœnam Xanthum, Aeſopo inter verbera exclamante, Hei mihi miſero: ego enim

nim. qui duas vidi cornices, verberor: tu vero, qui vnam tantum, inconuiuium abis: vanum itaque fuit augurium. Tum Xanthus *ſolertiam eius admiratus, ceſſare iubet verbera.* Nō *multis autem poſt diebus philoſophos & rhetores cum inuitaſſet* Xanthus, *iuſsit* Aeſopo *ante veſtibulum ſtare, & nullum indoctum ingredi ſinere, ſed doctos ſolos.* Hora *autem prãdij clauſo veſtibulo,* Aeſopus *intus ſedebat.* Ex *inuitatis autem quodam profecto, & ianuam pulſante,* Aeſopus *intus ait,* Quid *mouet canis? ille putans canis vocari, iratus diſceſsit: ſic ergo vnus quiſque veniens reuertebatur iratus, putans iniuria affici,* Aeſopo *idem omnes interrogante.* Cum *autem vnus ex ipſis oſtium pulſaſſet, interrogatus quid moueret canis, reſpondit,* Caudã *& aures,* Aeſopus *ipſum rectè iudicans reſpondiſſe, aperta ianua ad herum duxit, ac inquit,* Nullus *philoſophus ad conuiuium tuum venit ò here, præter hũc ſolũ,* Xanthus *igitur valde triſtatus eſt, deceptum ſe exiſtimans ab inuitatis.* Poſtridie *cum veniſſent inuitati ad literarium ludum, accuſabant* Xanthum, *dicentes,* Vt *videris, ò præceptor, cupiebat quidem ipſe contẽnere nos: ſed veritus putridum in veſtibulo conſtituiſti* Aeſopum, *vt nos iniuria afficeret, & canes vocaret.* Et Xanthus, *Inſomnium ne id eſt, an vera res?* Tum *illi, niſi ſtertimus, verares.* Confeſtim

accerſitus Aeſopus, & rogatus cum ira, cuius rei gratia amicos ignominioſè amolitus eſſet, ait, Nonne tu mihi here mandaſti, ne quem vulgarem ac indoctum hominem permitterem in tuum conuenire conuiuium, ſed ſolos doctos? Tum Xanthus, Et quales hi, nonne docti? Et Aeſopus, nullo pacto: ipſis etenim pulſantibus ianuam, & me intus interrogante, quidnam moueret canis, nullus eorum intellexit ſermonem. Ego igitur cùm indocti omnes viderentur nullum ipſorum introduxi, niſi hunc qui doctè reſpondit mihi. Sit igitur cùm Aeſopus reſpondiſſet, rectè omnes dicere ipſum confirmarunt. Ac poſt dies rurſus aliquot Xanthus ſequente Aeſopo, ad monumenta acceßit, et quæ in arcis erant epigrammata legens, ſeipſum delectabat. At Aeſopo in quadam ex ipſis inſculptas literas has vidente, α.β δ.ο.ε θ.χ. oſtendenteq́; Xantho, atq; rogante, an haſce nouiſſet: diligenter ille ſcrutatus, nō potis fuit harū inuenire declarationē, ac faſſus eſt dubitare omnino. Tum Aeſopus, Si per hanc columnulā è here, theſaurum oſtendam tibi, qua re me remunerabis? Et is: Cōfide, accipies enim libertatem tuā, atque dimidiū auri. Tunc Aeſopus diſtans à cippo paſſus quatuor, & fodiens, accepis theſaurum, & tulit hero, dicens, Da mihi promiſſum, cuius gratia inueniſti theſaurum. Et Xanthus, Non, ſi & ego ſapiam, niſi & ſen-

ſum

*ſum literarum mihi dixeris:nam ſcire hoc mul
tò re inuenta mihi pretioſius, & Aeſopus, Qui
theſaurum infodit hic, vt vir eruditus literas
inſculpſit has quæ & inquiunt, α, ἀποβὰς. β.
βήματα. δ, τέσσαρα. ο, ὀρύξας. ε, εὑρήσεις. θ, θησαυρ
ὸν. χ, χρυσίς. Xanthus autẽ, Quia ita ſolers es,
& aſtutus, non accipies tuam libertatem. Et
Aeſopus, renuntiabo dandum aurum, ò domi-
ne, Regi Byzantinorum: illi enim reconditum
eſt. Et Xanthus, vnde hoc noſti? Et ille, Ex li-
teris: hoc enim inquiunt. α, ἀπόδος. β, βασιλεῖ.
δ, διονυσίῳ. ο, ὃν εὗρες. θ, θησαυρὸν. χ, χρυσίου.
Xanthus audiẽs regis eſſe aurũ, Aeſopo ait, Ac
cepto dimidio lucri taceto. Et ille, non tu mihi
nunc hoc præbes, ſed qui aurum hic infodit, ac
quemadmodum, audi: hoc enim dicunt literæ.
α, ἀνελόμενοι. β, βαδίσαντες. δ, διέλεσθε. ο, ὃν. ε,
εὕρετε. θ, θησαυρὸν. χ, χρυσίου. At Xanthus, ve-
nias inquit in domum, vt & theſaurum diui-
damus, & tu libertatem accipias. Profectis er-
go, Xanthus timens Aeſopi loquacitatem, in
carcerem ipſum iuſsit inijci. Cùm abduceretur
Aeſopus ſic inquit, Huiuſmodi ſunt promiſſa
philoſophorum? non ſolum enim non accipio
meam libertatem, ſed & in carcerẽ iubes inijci
me? Xanthus igitur iuſsit ipſum ſolui, & ait
ei. Nimirum rectè inquis, vt parta libertate,
vehementior ſis contra me accuſator. Tum Ae-
ſopus dixit, Quodcũque mihi potes facere, fac*

malum: omnino vel inuitus liberabis me. Ea vero tempeſtate huiuſmodi res Sami obtigit. Cũ publicè feſtum celebraretur, repentè aquila deuolans, & publicum rapiens anulum, in ſerui ſinum demiſit. Itaque Samij perterriti, cum ob hoc prodigium intuliſſent in multum mœrorem, in vnum coacti, cœperunt rogare Xanthum, quòd primus ciuiũ eſſet, et philoſophus, vt ſibi iudicium prodigij manifeſtaret, At ille omnino ambigens tempus petijt. Profectus igitur domum triſtis erat admodum, & ſolicitudinibus immerſus, vt qui nihil iudicare poſſet. Aeſopus verò mœrore Xanthi cognito, adiens ait. Qua cauſa, ò here, ſic perſeueras triſtari? Mihi committe, vale dicto mœrori. Cras in forum profectus dic Samijs, Ego neque prodigia ſoluere didici, neque augurari: ſed puer mihi eſt multarum rerum peritus, ipſe vobis quæſitum ſoluet. Et ſi ipſe conſecutus fuero ſolutionem, here, tu gloriam reportabis, tali vtens ſeruo ſi minus fuero conſecutus, mihi ſoli erit dedecus. Perſuaſus igitur Xanthus, poſtero die in theatrum profectus, & aſtans in medio, iuxta monita Aeſopi concionatus eſt eis, qui conuenerant. Illi verò ſtatim rogabant Aeſopum acciri. Qui cum veniſſet ſtaretq; in medio, Samij facie ipſius conſiderata, deridentes clamabant. Hæc facies prodigium ſoluet? ex deformi hoc quid vnquam boni audiemus? Ita ridere

cœper

cœperunt. At Aeſopus extenta manu ſilentio petito inquit. Viri Samij, quid faciem meam cauillamini? non faciem ſed animum reſpicere oportet: ſepe enim in turpi forma bonum animum natura impoſuit. An vos exteriorem teſtarum formam conſideratis, ac non potius interiorem vini guſtum? Hæc ab Aeſopo cum audiſſent omnes dixerunt, Aeſope ſi quid potes, dic ciuitati. Ille igitur audacter ait, Viri Samij quoniam fortuna, quæ contentionis ſtudioſa eſt, gloriæ certamen propoſuit domino & ſeruo, ſi ſeruus inferior videatur domino, verberibus ceſus abibit, ſin autem præſtantior, nihilominus & ſic verberibus lacerabitur. Si vos per meam libertatem, loquendi mihi fiduciam indulceritis, ego nūc vobis intrepidè quæſitum narrabo. Tunc populus vno ore clamabat ad Xanthum, libertate dona Aeſopum, obtempera Samijs, largire libertatem eius ciuitati. At Xantho non annuenti, Prætor ait, Xanthe, ſi tibi non placet auſcultare populo, ego hac hora Aeſopum libertate donabo, & tunc tibi æqualis fuerit. Tunc igitur Xanthus neceſſario libertatem reddidit, & præco clamauit. Xanthus philoſophus liberum Samijs largitur Aeſopum, atq; interim finem ſermo Aeſopi accepit dicentis Xantho, Vel inuitus me libertate donabis. Aeſopus itaque libertatē conſecutus, ſtans in medio, ait, Viri Samij, aquila

vt ſcitis, regina auium eſt. Quoniam autem Imperatorium anullum hæc raptum demiſit in ſerui ſinum, hoc ſignificare vult, quendam ex ijs qui nunc ſunt, regem, velle veſtram libertatem in ſeruitutem redigere, atque ſancitas leges irritas facere. His *auditis* Samij *mœrore repleti ſunt.* Sed *non multo poſt tempore & literæ à* Crœſo Lydorum Rege *venerunt ad* Samios, *iubentes eis vt in poſterum tributa ſibi penderent: ſin minus obtemperaſſent, vt ad pugnam ſe pararent.* Conſultabant *igitur vniuerſi.* Timuerunt *enim ſubditi fieri* Crœſo, *conducibile tamen eſſe &* Aeſopum *conſulere.* Et *ille conſultus, ait,* Cùm *principes veſtri ſententiam dixerint de tributo dando obtemperandum eſſe regi: conſilium iam minime, ſed narrationem vobis afferam, & ſcietis quid conducat.* Fortuna *duas vias oſtendit in vita, alteram libertatis, cuius pricipium acceſſu difficile, ſed finis planus: alteram ſeruitutis, cuius principium facile, & acceſſibile, finis autem laborioſus.* His *auditis,* Samij *exclamauerunt,* Nos *cum ſimus liberi, ſerui eſſe gratis nolumus: & oratorem infecta paſſe remiſſerũt.* His *ergo cognitis,* Crœſus *decreuit bellum in* Samios *mouere,* Sed *legatus retulit.* Non *poteris* Samios *debellare quandiu eſt apud eos* Aeſopus, *& conſilia ſuggerit.* Potes *autẽ magis, ait, ò rex, legatis miſſis, petere ab ipſis* Aeſopum, *polici-*

tus eis & gratias alias relaturũ, & remiſsionem iuſſorum tributurum: tunc: fortè poteris eos ſuperare. Crœſus his perſuaſus, legato miſſo dedi ſibi petebat Aeſopum. Samij autem hunc tradere decreuerunt. Quo cognito, Aeſopus in media concione ſtetit, ac inquit: Viri Samij, & ego permulti facio ad regis pedes proficiſci, volo autem vobis fabulam dicere. Quo tempore animalia inter ſe loquebãtur, lupi bellum ouibus intulerunt. Vnà verò cum ouibus canibus prælìantibus ac lupos arcentibus, lupi legato miſſo dixerunt ouibus, ſi voluerint viuere in pace, & nullum ſuſpicari bellum, vt canes ſibi traderent. Ouibus ob ſtultitiam perſuaſis, & canibus traditis, lupi & canes dilacerarunt, & oues facilimè occiderunt. Samij igitur fabulæ ſenſu cognito, decreuerunt apud ſe detinere Aeſopum. Ille verò non tulit, ſed cum legato vnà ſoluit, & ad Crœſum ſe contulit. Profectis autem ipſis in Lydiam, Rex ante ſe ſtantẽ Aeſopum videns, indignatus eſt dicens: Vide qualis homuncio impedimento mihi ad tantã inſulam ſubigendam fuit. Tum Aeſopus: Maxime rex non vi, neque neceſsitate coactus ad te veni, ſed ſponte adſum, ſuſtine autem me parumper audire. Vir quidam cùm locuſtas caperet, occideretq́; cepit & cicadam, cum & illam vellet occidere, inquit cicada, O homo, ne me fruſtra occidas: ego enim neque ſpicam lædo ne-

quæ alia in re quapiam iniuria te aſſicio: motu verò, quæ in me ſunt, membranularũ, ſuauiter canto, delectans viatores: preter igitur vocem in me amplius nihil inuenies. Ille his auditis, permiſit abire. Et ego itaque, ò rex, tuos pedes attingo, ne me ſine cauſa occidas nũ enim poſſum iniuria quenquam afficere, ſed in vili corpore generoſum loquor ſermonem. Rex autem miratus ſimul & miſeratus ipſum ait, Aeſope, non ego tibi largior vitam, ſed ſatum, ergo quod vis pote, & accipies. Et ille, rogo te, ò rex, reconciliare Samijs. Cumq; rex dixiſſet, reconciliatus ſum, procidens ille in terram, gratias ei agebat. Et poſt hæc ſuas cõſcripſit fabulas, quas in hunc vſque diem extantes apud regem reliquit. Acceptis autem ab ipſo literis ad Samios, quòd Aeſopi gratia eis recõciliatus fuerit, atque muneribus multis nauigauit in Samum. Samij igitur hunc videntes; & coronas ei intullerunt. & choreas eius gratia conſtituerunt. Ille autem & regis literas legit; & oſtendit quòd ſibi donatam à populo libertatem, libertate rurſus remuneratus fuerit. Poſt hæc vero ab inſula decedens, circuibat orbem vbique cum philoſophis diſputando. Profectus & in Babylonem, & ſuam ipſius doctrinam demonſtrando, magnus apud regem Lycerum euaſit. Illis enim temporibus rege, inuicem pacem habentes, atque dilectationis gratia quæ-

ſtiones

ſtiones viciſsim ſophiſticas ſcribendo mittebãt quas qui ſoluerent, tributa pacta à mittentibus accipiebant, qui verò non, æqualia præbebant. Aeſopus *igitur quæ mittebantur proble mata* Lycero *intelligens diſſoluebat, & clarum reddebat regem, & ipſe* Lyceri *nomine altera itidem regibus remittebat quæ cũ remanerent inſoluta, tributa rex quam plurima exigebat.* Aeſopus *autem cum non genuiſſet filios, nobilem quendam* Ennum *nomine adoptauit, atque vt legitimum filium regi allatũ commendauit.* Non *multò autem poſt tempore* Ennus *cum adoptantis concubina rem habuit: hoc ſciens* Aeſopus *expulſurus erat domo* Ennum, *qui in illum ira correptus, epiſtolamq; fictam ab* Aeſopo *ſcilicet ad eos, qui ſophiſmatis cum* Licero *certabũt, quod ipſis paratus eſſet adhærere magis, quàm* Lycero, *regi dedit* Aeſopi *ſignatam annulo.* Rex *& ſigillo credens atq; inexorabili ira percitus, ſtatim* Hermippo *iubet, nulla examinatione facta, tanquam proditorẽ occideret* Aeſopũ. At Hermippus *& amicus fuerat* Aeſopo, *& tunc ſe amicum oſtendit: in ſepulchro enim quodam nemine ſciente ocultauit hominem, & ſecreto nutriuit.* Ennus *autem regis iuſſu omnem* Aeſopi *adminiſtrationem ſuccepit.* Quodam *poſt tempore* Nectenabo *rex* Aegyptiorum *audiens* Aeſopum *mortuum eſſe, mittit* Lycero *ſtatim epi-*

ſtolam, architectos ſibi mittere iubentem, qui turim ædificent, quæ neque cœlum, neque terrā attingat, & aliquē qui ſemper reſpondeat ad omnia quæcunque rogauerint: quod ſi feciſſet, tributa exigeret: ſin minus, ſolueret. His *lectis Lycerus mœrore affectus eſt, cū nullus ex amicis poſſet quæſtionem de turri intelligere.* Rex *verò & columnam ſui regni dicebat interijſſe* Aeſopum. Hermippus *autem dolore regis ob* Aeſopum *cognito, adijt regem, & viuere illum renuntiauit, addiditq; ipſius cauſa* Aeſopum *non peremiſſet, ſciens quod pœniteret aliquando regem ſententiæ.* Rege *autem vehementer his lætato,* Aeſopus *ſordens, ac ſqualens totus, adductus eſt. Cumq; rex vt eum vidit, illachrimaſſet, atque vt lauaretur, aliaq; cura afficeretur iuſsiſſet,* Aeſopus *poſt hoc et de quibus accuſatus fuerat, cauſas confutauit: ob quæ cum rex* Ennum *eſſet occiſurus,* Aeſopus *ei veniam petijt. Poſt hæc autem regis* Aegypti *epiſtolam* Aeſopo *dedit legendam.* At *ille ſtatim ſolutione cognita quæſtionis, riſit, ac reſcribere iuſsit: cum hyems præterijſſet, miſſum iri & qui turrim eſſent ædificaturi, & aliquē qui reſponderet ad rogata.* Rex *igitur* Aegyptios *legatos remiſit,* Aeſopo *autem priſtinam adminiſtrationem tradidit omnem, debitum ei tradens &* Ennum. At Aeſopus *acceptum* Ennum *nulla in re triſtitia affecit, ſed vt filiū*

rurſus

rurſus receptum inter cætera his admonuit ver bis: Filij *ante omnia cole* Deū. Regem *honora.* Inimicis *tuis terribilem teipſum præbe, ne te contemnant: amicis facilem, & communicabilē quò longe beneuolentiores tibi ſint.* Item *inimicos male habere precare & eſſe pauperes, ne te poßint offendere: at amicos in omnibus bene valere velis.* Semper *vxori tuæ bene adhære, ne alterius viri periculum facere velit, leue enim mulierum eſt genus, ac delinitum adulatione minus malè cogitat.* Velocem *ad ſermonem ne poßide auditum.* Linguæ *continens eſto.* Bene *agentibus ne inuide, ſed congratulare: inuidens enim te ipſum magis offendes.* Domeſticorū *tuorum ſatage, vt te nō ſolum vt dominum timeāt, ſed etiam vt beneſactorem venerentur.* Ne *pudeat diſcere ſemper meliora.* Mulieri *nunquam credas ſecreta: nam ſemper armatur quomodo tibi dominetur.* Quotidie *in diem craſtinum reconde: melius enim mortuum inimicis relinquere, quàm viuentem amicorum indigere.* Salutato *facilè qui tibi occurrunt, ſciens & catulo caudem panem cōparare.* Bonum *eſſe ne pœniteat.* Suſurronem *virum eijce domo tua, nam quæ à te dicuntur, ac fiunt, alijs communicabit.* Fac, *quæ te non mœſtificent.* Contingentibus *ne triſtare.* Neque *praua in eas vnquā conſilia, neque mores malorum imiteris.* His *ab* Aeſopo Ennus *admoni*

tus

tus tum ſermone, tum ſua conſcientia, vt ſagitta quadam percuſſus animum, paucis poſt diebus è vita diſceßit. Aeſopus autem *aucupes omneis accerſiuit, atque aquillarũ pullos quatuor vt caperent, iubet: ſic itaque captos nutriui, vt dicitur, ac inſtruxit (cui rei non magnam fidem adhibemus) vt pueros in ſportis ipſis appenſis geſtando in altum volarent, atque ita obedientes pueris eſſent, vt quocunque illi vellent volarent, ſiue in altum, ſiue in terram deorſum: præterito vero hyemali tempore, ac vere arridente, cum ad iter omnia paraſſet* Aeſo*pus, & pueros accepiſſet, & aquilas, deceßit in* Aeg*yptum, multa imaginatione, & opinione ad ſtupefactionem illorum hominum vſus.* Sed Nectenabo *audito adeſſe* Aeſopum, *inſidijs circunuentus ſum, inquit amicis, quia intellexerã* Aeſopum *mortuum eſſe.* Poſtridie *autem iußit rex, vt omnes magiſtratus candidis circundarentur veſtibus ipſe ἐρέαν induit & coronam ac gemmatam κίδαριν.* Cumq; *ſedens in alto ſolio* Aeſop*um introduci iußiſſet,* Cui *me aßimilas, (ingredienti inquit (*Aeſope*, & eos qui mecum ſunt?* Et *ille,* Te *quidem,* Soli *verno: qui verò te circunſtant, maturis ariſtis.* Et *rex admiratus ipſum, & donis eum proſecutus eſt.* Poſtero *autem die rurſus rex candidißimam togam indutus, amicis purpureas iußis accipere, ingredientem* Aeſopum *iterum rogauit.* Et

Aeſo

*Aeſopus,*Te *inquit,comparo Soli: hos autem qui ſtant circùm radijs ſolaribus.* Et *Nectenabo,puto nihil eſſe.Lycerum præ meo regno.* Et *Aeſopus ſubridens,*Ne *facile de illo ſic loquere, ò rex:nam genti veſtræ veſtrum regnum collatum,inſtar ſolis lucet: ac ſi* Lyſero *comparetur, nihil aberit quin ſplendor hic tenebræ appareat.* Et Nectenabo *appoſita verborum reſponſione ſtupefactus,*Attuliſti *nobis, ait, qui turrim ædificent?* Et *ille,* Parari *ſunt,ſi modo oſtendas locum.* Poſtea *egreſſus extra vrbem rex in planiciem,oſtendit dimenſum locum.*Ad*ductis igitur* Aeſopus *ad oſtenſos loci angulos quatuor, quatuor aquilis vnà cum pueris per ſacculos appenſis,ac puerorum manibus datis fabrorum inſtrumentis,iuſſit euolare, illi verò ſublimes.*Date *nobis,clamabant,lapides, date calcem,date ligna, & alia,quæ ad ædificationem apta ſunt.* Sed Nectenabo *viſis pueris ab aquilis in altum ſublatis ait,*Vnde *mihi volucres homines?* Et Aeſopus, *Sed* Lycerus *habet: tu autem homo cum ſis,vis cum æquo dijs rege contendere?* Et Nectenabo, Aeſope *victus ſum percontabor autem te,tu reſponde,* Et *ait ſunt mihi fœminæ hic equæ, quæ cum audiuerint eos, qui in* Babylone *ſunt æquos hinnientes,ſtatim concipiunt.*Si *tibi ad hoc eſt doctrina oſtende.* Et Aeſopus, Reſpondebo *tibi cras ò rex.*Profectus *verò vbi hoſpitabatur, felem*

iubet pueris comprehendi, & captum publicè circumduci verberando. Aegyptij autem illud animal colentes, cum ſic ipſum malè tractari viderent, concurrerunt, & felem è manu verberãtium eripuerunt, ac rem celeriter renuntiarunt regi. Qui vocato Aeſopo, Neſciebas inquit, Aeſope, tanquam Deum à nobis coli felem? quare igitur hoc feciſti? At ille, *Lycerum regem iniuria affecit, ò rex, præterita nocte hic felix:* Gallũ *enim eius occidit pugnacẽ et generoſum, præterea & horas ei noctis nuntiantem.* Cui rex, *non pudet te mentiri* Aeſope? *Quonam modo vna nocte felis ab* Aegypto *iuit in* Babylonẽ? T*um ille ſubridendo inquit:* Et *quomodo, ò rex,* Babylone *equis hinnientibus, hic equæ fœminæ concipiunt?* Rex *autem his auditis, prudentiam* Aeſopi *felicem eſſe dixit.* Poſt *hæc autem cum adſciuiſſet ex* Helyopoli *viros quæſtionum ſophiſticarum peritos, atque de* Aeſopo *cum eis diſputaſſet, inuitauit vnà cum* Aeſopo *ad conuiuium.* Diſcumbentibus *igitur ipſis quidam* Heliopolita *inquit* Aeſopo: Miſſus *ſum à* Deo *meo quæſtionem quandam rogaturus te, vt ipſam ſolueres.* Cui Aeſopus, Mentiris: Deo *enim ab homine nihil opus eſt diſcere: tu autem non ſolum teipſum accuſas, ſed &* Deum *tuum.* Alius *rurſus ait,* Eſt *tẽplum ingens, & in eo columna duodecim vrbes continens, quarum ſingulæ triginta trabibus fulciunt*

ciuntur, quas circuncurrunt duæ mulieres. Tũ Aeſopus *ait:* Hanc *quæſtionem apud nos ſoluent & pueri.* Templum *enim eſt hic mundus:* Columna, *annus:* Vrbes, *menſes:* Et *trabes, horum dies.* Dies *autem & nox, duæ mulieres, quæ viciſsim ſibi ſuccedunt.* Poſtridie *conuocatis amicis omnibus,* Nectenabo *inquit:* Propter Aeſopum *hunc debebimus tributa regi* Lycero. *At ex his vnus ait:* Iubebimus *ei quæſtiones dicere nobis ex is, quæ neque ſcimus, neque audiuimus.* Et *ille,* Cras *hac de re vobis reſpondebo.* Decedens *igitur, & compoſito ſcripto in quo continebatur.* Nectenabo *confitens mille talenta* Lycero *debere, mane reuerſus* Regi *ſcriptum reddidit.* Regis *autem amici priuſquam apperiretur ſcriptum, omnes dixerunt,* Et *ſcimus hoc, & audiuimus & vere ſcimus,* Et Aeſopus, Habeo *vobis gratiam reſtitutionis cauſa.* At Nectenabo *confeßione debiti lecta ait,* Me *nihil* Lycero *debente, omnes vos teſtificamini?* Illi *mutati dixerunt,* Neque *ſcimus neque audiuimus.* Et Aeſopus, Si *hæc ita ſe habent, ſolutũ eſt quæſitum,* Ad *hæc* Nectenabo, Felix *eſt* Lycerus, *talem in regno ſuo doctrinam habens.* Ergo *pacta tributa tradidit* Aeſopo, *atque in pace remiſit.* At Aeſopus *in* Babylonem *profectus narrauit* Lycero *acta in* Aegypto *omnia, & tributa reddidit.* Lycerus *autem iuſsit ſtatuam auream* Aeſopo *erigi.* Non

mult

multo autē poſt tempore, Aeſopus in Græciā decreuit nauigare, compoſitioneq́; cū rege facta, diſceſsit, iuratus ei prius proculdubio rediturū ſe in Babylonem, atque illic reliquum vitæ victurum. Peragratis autem Græcis orbibus, & ſua doctrina patefacta, peruenit, & Delphos: verum Delphi diſſerentem quidem audierunt libenter ſed honore, & obſeruantia eum aſſecerunt nulla. Is autem ad eos ſuſcipiens ait, viri Delphi ſuccurrit mihi ligno vos comparare, quod in mari fertur: illud etenim procul videntes dū fluctibus agitatur, magni precij eſſe exiſtimamus, poſtquàm autem proximè aduenit, viliſsimū apparet. Et ego itaque cū procul eſſem ab vrbe veſtra, vt eos qui exiſtimatione digni ſunt, vos admirabar: nunc autem ad vos profectus, omnibus, vt ita dixerim, inueni inutiliores, ſic deceptus ſum. Hæc cum audiuiſſent Delphi, & timerent ne aliquo modo Aeſopus ad alias vrbes accedens, male de ſe diceret, decreuerunt dolo hominem occidere. Auream igitur phialam ex eo, quod apud ſe erat ſacello Apollinis accipientes, clam in Aeſopi abſcōderūt ſtratis. Cum Aeſopus vero ignoraret quæ ab ipſis dolo facta fuerant, egreſſus ibat in Phocidem. At Delphi egreſsi, & detinentes ipſum, percontabantur vt ſacrilegum. Illo autem negante aliquid feciſſe huiuſmodi, illi veſtratis euolutis auream inuenerunt phialam

quam

quam etiam acceptam omnibus ciuibus oſtēderunt non cum paruo tumultu. Igitur Aeſopus cognitis illorum inſidijs, rogauit, eos vt ſolueretur. Hi autem non ſolum non ſoluerunt, ſed vt ſacrilegum in carcerem quoq; iniecerūt, morte eius ſuffragijs decreta. Aeſopus autē cū nulla aſtutia à mala hac fortuna liberari poſſet, ſeipſum in carcere lugebat cedens. Ex familiaribus autem ipſius quidam, Damas nomine, ad ipſum ingreſſus, & videns eum ſic lamētari, cauſam rei rogauit. Ille ait, Mulier quædā cum recenter virum ſuum ſepeliuiſſet, quotidie profecta ad tumulum, plorabat. Arans autem quidam non procul à ſepulchro, amore captus eſt mulieris, & derelictis bobus, iuit & ipſe ad tumulum, ac ſedens vnà cum muliere plorabat. Cum illa rogaret cur nam & ipſe ſic lugeret. Quoniam & ego, inquit decentem mulierem ſepeliui, & poſteaquàm plorauero mœſtitia leuor. Illa autem, Mihi idipſum ſimiliter accidit. Et ille, Si igitur in eadem incidimus mala cur nam inuicem non coniungimur? ego etenim amabo te, vt illam: & tu me rurſus vt tuum virum. His perſuaſit mulieri, & conuenerunt: interim autem fur profectus & boues ſoluens, abegit. Ille autem reuerſus, non inueniens bobus & plangere, & lugere vehementer inſtituit. Profecta eſt & mulier: & lamentantē inueniens inquit, Iterum ploras? Cui ille

Nunc ait, verè ploro: & ego itaque multis eui-tatis periculis, nunc verè fleo, ſolutionem mali necunde inueniens. Poſt hæc aſſuerunt et Delphi & extractum ipſum è carcere trahebāt in præcipitium. Ille autem eis dicebat: Quando colloquebantur animalia bruta, mus ranæ amicus factus, ad cœnam eam inuitauit, & abducta in penarium diuitis, vbi multa edulia erant, Comede, inquit, amica rana. Poſt epulationem & rana murem in ſuam inuitauit cœnationem. Sed ne defatigere inquit, natando, filo tenui tuum pedem meo alligabo. Atque hoc facto ſaltauit in paludem. Ea autem vrinata in profundum, mus ſuffocabatur: & moriens ait, Ego quidem per te morior, ſed me vindicabit maior. Supernactante igitur mortuo mure in palude, deuolans aquila hunc arripuit, vnà cum eo appenſam ranam, ſicq; ambos deuorauit. Et ego igitur, qui vi per vos morior, habebo vltorem. Babylon enim et Græcia omnis meam à vobis exigens mortem. Delphi tamen ne ſic quidem pepercerunt Aeſopo. Ille autem in Apollinis confugit ſacellum, ſed ij & illinc extraxerunt irati, & in præcipitium rurſus traxerunt. Aeſopus cum abduceretur, dicebat. Audite me Delphi. Lepus aquila inſectante, in luſtrum ſcarabei confugit rogans vt ab eo ſeruaretur. Scarabeus autem rogabat aquilam ne occideret ſupplicem, obte-

ſtans

ſtans ipſam per maximum Iouem*, ſaltem ne deſpiceret paruitatem ſuam.* Illa *verò irata, ala percutiens ſcarabeum, leporem raptum depaſta eſt. Scarabeus autem cũ aquila volauit, vt nidum eius diſceret, ac iam profectus oua eius deuoluta dirupit.* Illa *cũ graue exiſtimaret ſi quis hoc auſus fuiſſet, & in altiore loco nidificaſſet, & illic rurſus ſcarabeus iiſdẽ hanc affecit: Aquila autem inops conſilij penitus, aſcendit ad* Ioue͂ *(in eius enim tutela eſſe dicitur) & in ipſius genibus tertiam fœturã ouorũ poſuit,* Deo *ipſa commendans, & ſupplicans vt cuſtodiret. At ſcarabeus è ſtercore pilula facta, aſcẽdit, & in ſinum* Iouis *eam dimiſit.* Iupiter *aſſurgens vt fimum excuteret, & oua abiecit oblitus, quæ & cõtriuit deiecta. Sed cum didiciſſet à ſcarabeo, quòd hæc feciſſet vt aquilam vlciſceretur (non enim ſcarabeum tantum illa affecit iniuria, ſed & in* Iouem *ipſum impia fuit) aquilæ reuerſæ ait, ſcarabeum eſſe qui affecit mœrore, & certè iure affeciſſe.* Nolens *igitur aquilarum genus deficere, cõſulit ſcarabeo vt aquilæ reconciliaretur. Cum hic non paruiſſet, ille in aliud tempus tranſpoſuit aquilarum partum, cum non appareant ſcarabei.* Et *vos igitur: ò viri* Delphi*, ne deſpicite hũc* Deum*, ad quem profugi: & ſi paruum ſortitus eſt delubrum, neque enim impios negliget.* Delphi *verò hæc parum curantes, recta ad mortem itidẽ*

ducebant. Aeſopus nulla re à ſe dicta videns eos flecti, rurſus ait. Viri crudeles, & interfectores, audite. Agricola quidam in agro conſenuit: cum nunquam ingreſſus eſſet in vrbem, precabatur domeſticos vt eam videret. At illi iunctis aſellis, atque in currum eo impoſito, ſolum iuſſerunt agere. Eunti autem procella & turbine aërem occupantibus, & tenebris factis aſelli à via aberrantes, in quoddam præcipitium deduxerunt ſenem. At ille iam præcipitandus, O Iupiter ait, qua in re te iniuria affeci, quòd ſic iniquè occidor, præſertim cum neque ab equis generoſis, neque à mulis bonis, ſed ab aſellis, viliſsimis? Et ego itaque eodem modo nunc triſtor, quoniam non ab honoratis viris, & elegantibus, verùm ab inutilibus, & peſſimis interficior, iamq́; præcipitandus, eiuſmodi dixit rurſus fabulam, Vir quidam ſuam deamans filiam, rus miſit vxorem, ſolam autem filiam receptam violauit. Illa autem, Pater, ait, celeſta facis, optarem tamen à multis potius viris decore hoc affici, quam à te, qui genuiſti. Hoc nunc & in vos, ò iniqui Delphi, dico, quòd eligerem in Scyllam & Charibdim potius incidere, ac in Affrica Syrteis, quàm per vos iniuſte, atque indignè mori: execror igitur veſtram patriam, & deos teſtor, me præter omnem iuſticiam interire, qui me vlciſcentur exauditum. Præcipitem igitur ipſum dederunt

de

de rupe & mortuus eſt. Non *multò pòſt autem peſtilentia laborantes, oraculum acceperunt, expiandam eſſe* Aeſopi *mortem.* Cui, *quòd conſcij ſibi eſſent, iniuſte eum interfeciſſe, etiam cippum erexerunt.* Sed *primates* Græciæ, *ac doctiſſimi quique, cùm & ipſi quæ in* Aeſopum *facta fuiſſent intellexiſſent,* Delphos *profecti ſunt & cũ illis habita inquiſitione, vltores & ipſi* Aeſopi *mortis fuerunt.*

AESOPI VITAE

FINIS.

EX APHTHONII Sophiſtæ exercitamentis.

FAbula profecta quidem eſt à poetis, ſed & rhetoribus communis facta eſt admonendi gratia. Eſt autem fabula ſermo fictus, imagine quadam repreſentans veritatem. Atque *alia Sybaritica, alia Cilix, alia Cypria dicitur, accepto ab inuentoribus nomine. Verũ quoniã* Aeſopus *egregiè pter cæteros cõſcripſit fabulas, euicit vt potius* Aeſopia *diceretur. Ea verò eſt triplex,* Rationalis, Moralis, Miſta. Rationalis, *in qua aliquid ab homine geri confingitur,* Moralis *quæ eorum imitatur mores, quæ ſunt rationis expertia.* Miſta *verò, que rationale irrationaleq; complectitur.* Eam *autem ad monitionem, cuius cauſa fabulam conſtitueris.* Ante *fabulationem præpoſitam, poſtpoſitam verò,* Ad*fabulationem dices.*

FABVLA QVA FORmicarum & Cicadarũ exẽplo hortantur iuuenes ad laborem.

CIcadæ olim æſtate aſsiduis cantibus indulgebant, formicæ verò hyemis memores laboribus fructibusq; colligendis operam dabãt. Verum cum hyems aduenisſet, formicæ

ijs, quæ

ijs quæ collegerant, paſcebantur. Cicadas autem delectatio illa, & canendi voluptas, eò indigẽtiæ, miſeriæq́; perduxit, vt eſurirẽt omnes & fame conficerentur. Sic iuuentus laborum fugitans, male habet in ſenectute.

EX PHILOSTRATI IMAGINIBVS. FABVLAE.

Fabulæ ſe ad Aeſopum ſua in eum beneuolentia conferũt, quòd ſatagat ſui. Fabulæ quippe & Homero, & Heſiodo, necnon & Archilocho in Lycamben curæ fuit. Sed ab Aeſopo humana omnia ad fabellas redacta ſunt, ſermone brutis non temerè imperito, nam & cupiditatem tollit, & libidinem inſectatur, & fraudem. Atque hæc ei leo quiſpiam agit, & vulpes, & per Iouem equus: nec teſtudo muta. Ex quibus pueri diſcũt, quæ in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulæ propter Aeſopum. Accedunt ad ianuam docti huius, vitis eum deuincturæ, coronaq́; oleagina coronaturæ: hic, vt puto, fabulam aliquam texit: riſus enim faciei, & oculi in terrã defixi id præſe ferunt. Pictorem fabularum curas remiſsiore animo indigere, non latuit. Philoſophatur

autem & fabularum corpora. Bruta *enim cũ hominibus conferens, cœtum circa* Aeſopum *ſtatuit ex illius ſcena conflictum.* Chori *dux vulpes depicta eſt.* Vtitur *enim ea* Aeſopus *miniſtra argumentorum plurium, ceu* Dauo Comœdia.

EX HERMOGENIS exercitamentis.

PRISCIANO INTERPRETE.

FAbula, *eſt oratio ficta, veriſimili diſpoſitione imaginem exibẽs veritatis.* Ideo *autem hanc primam tradere pueris ſolent oratores, quia animos eorum adhuc molles ad meliores facilè vias rite inſtituũt.* Vſi *ſunt ea tamẽ vetuſtiſsimi quoque autores, vt* Heſiodus, Archilochus, Horatius. Heſiodus *quidẽ luſciniæ* Archilochus *autẽ vulpis,* Horatius *muris.* Nominantur *autem ab inuentoribus fabularum, aliæ* Aeſopiæ, *aliæ* Cypriæ, *aliæ* Lybicæ, *aliæ,* Sybaryticæ: *omnes autem communiter* Aeſopiæ *dicuntur, quoniã in cõuentibus frequenter ſolebat* Aeſopus *fabulis vti.* Mendacem *quidem eſſe nolunt fabulam, ſed ad vitã vtilem, necnon & veriſimilem.* Eſt *autem veriſimilis, ſi res, quæ ſubiectis accidũt perſonis, aptè reddantur: vtputà, de pulchritudine aliquis certat, pauo ſupponatur hic.* Oportet *alicui aſtutiam tribuere, vulpecula eſt ſubijciẽda.* Imi-

tato

tatores aliquos hominũ volumus oſtẽdere.hic Simijs eſt locus.Oportet igitur modo breuiter, modo latiùs eas diſſerrere.Quomodo autem hoc fiet?Si nunc narratione ſimplici proferantur, nunc etiam ſermo inductis fingatur perſonis. Exempli cauſa, *Simiæ conuenerunt & conſilium habuerũt de vrbe cõdenda:& quia placuit illis,paratæ erant incipere ædificationem: ſed vetus Simia prohibuit ab incepto, eas docens,quòd facilè capiantur,ſi intra muros concludantur:ſic breuiter dices.Si velis producere, ſic:Simiæ conuenerunt,& conſiliabantur de vrbe condenda,quarum vna in medium veniens concionata eſt,quia oportet ipſas quoque ciuitatem habere. Videtis enim aiebat,quòd ciuitatem habendo fœlices homines ſint,domos etiam habent ſinguli,& in concionem vniuerſi,& in theatrum aſcendentes delectant animos ſpectationibus & auditionibus varijs.*Et *ſic proferes orationem in orando,dicens,quòd & plebiſcitum ſcriptum eſt,& fingens etiam orationem veteris Simiæ.* Expoſitio *autem fabularum vult circuitionibus carere,& iucundior eſſe.Sed oratio,qua vtilitas fabulæ retegitur,quam* ἐπιμύθιον *vocant,quod nos affabulationem poſſumus dicere,à quibuſdam prima,à pleriſq; rationabilius poſtrema ponitur.* Sciendum *verò,quòd etiã oratores inter exempla ſolent fabulis vti.*

LAVRENTIVS Vallenſis inſigni viro Arnoldo Fouelledæ Salutem.

PROMISERAM *nuper, me tibi coturnices, quas ipſe venatus eſſem, miſſurum. Eas capere (vt homo venandi inſuetus) cum non poſſem, ad venationem meam, id eſt ad literas me conuerti. Vt forte ad manus venit libellus Græcus ex præda naualli, tres et triginta Aeſopi fabulas cõtinens, has omnes bidui labore venatus ſum. Mitto igitur ad te, ſiue fabellas, ſiue maius coturnices, quibus oblectare te poßis ac ludere. Etenim ſi Octauianum, Marcúmque Antonium, orbis terrarum principes, ludo coturnicum delectatos accepimus: profectò tu vir literarũ amãtiſſimus, literato hoc genere ludendi delectaberis. Et ſi quis Octauiano aut Antonio pugnacem aliquam harum auium dono dediſſet, iucundam illis rem, gratamq́; feciſſet: ego quoque tibi iucundus, gratusq́; ero, qui plures triginta eius generis aues dono mitto, pugnaces, victrices, & (ſi forté hoc te magis iuuat) etiã pingues. oblectant enim hæ fabellæ, & alunt: nec minus fructus habent, quàm floris. Sed ne donum ſuum laudare inſolẽtis ſit, finem faciam.*

Tu

Tu ſi coturnices veras, quàm has fabullas, malis, reſcribe. Mittam *nanque non modo coturnices, ſed etiam perdices.* Ex *vrbe Caieta,* Calendas Maij. M. CCCC. XXXVIII.

De Vulpe & Capro. 1

VLPES & *caper ſitibundi in puteū quendā deſcenderūt, in quo cum perbibiſſent, circunſpicienti: capro reditum, vulpes ait:* Bono *animo eſto caper, excogitaui nanque quo pacto vterque reduces ſimus.* Si *quidem tu eriges te rectum primoribus pedibus ad parietē admotus, cornuaq; adducto ad pectus mento, reclinabis: & ego per terga cornuaq; tua tranſiliens, & extra puteum euadens, te iſtinc poſtea educam.* Cuius *conſilio*

fidem

ſidem habente capro, atque, vt illa dicebat, ob temperanti, ipſa à puteo reſilijt: ac deinde præ gaudio in margine putei geſtiebat exultabátque, nihil de hirco curæ habens. Cæterum cum ab hirco vt fœdifraga incurſaretur, reſpondit: Enimuerò hirce, ſi tantum tibi eſſet ſenſus in mente, quantũ eſt ſetarum in mento, non prius in puteum deſcendiſſes, quàm de reditu exploratum habuiſſes.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit virum prudentem debere finẽ explorare, antequàm ad rem agendam veniat.

De Vulpe & Pardo. 2

VVlpes & pardus de pulchritudine altercabantur: & pardo ſuam pellem verſicolorem extollẽte, vulpes ſuã cũ nõ poſſet præponere, inquit, At quãtò ego ſpecioſior, quæ nõ corpus, ſed animum verſicolorem ſortita ſum.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit pulchritudinẽ animi antecellere pulchritudinẽ corporis.

De Cata & Venere. 3

CAta quædam delitium erat cuiuſdam formoſi adoleſcentis. Hanc *ille, vt in fœminam mutaret,* V*enerem compræcatus eſt.* Dea *miſerta cupiditatis adoleſcentuli, conuertit beſtiam in ſpecioſam puellam.* Cuius *forma inardeſcens*

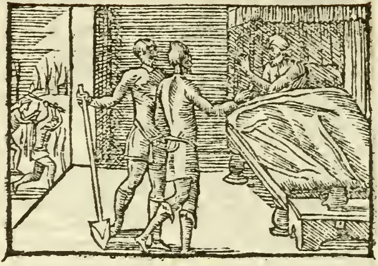
deſcens adoleſcentulus, adducit illam ſecum domum. Quibus conſidentibus in cubiculo, Venus volens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutaſſet & mores, murem in medium dimiſit. At illa eorum qui aderant & cubiculi nuptialis immemor, è cubili conſurgens, murem inſequebatur, illum comedere cupiẽs: tum Dea indignata, eam iterum in ſuam reſtituit naturam.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit ſceleſtos homines, etiam ſi conditionem ſtatúmque mutẽt, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola & Filijs eius. 4

AGricola filios ſuos videns quotidie gladiantes, neque in gratiam reducere potis eſſet: iuſſit faſciculum virgarũ ſibi afferri (aderant

rant autem filij illic ſedentes) quæ cum allatæ eſſent, colligauit omnes in vnum faſciculum, iuſſitque ſingulos eorum faſciculum capere atque confringere. Illis verò confringere non valentibus, ſoluens poſtea faſciculū, tradidit ſingulas virgas eis frangendas: atque illis ſtatim frangentibus, intulit. Ita quidem & vos, ò filioli mei, ſi vnanimes inuicem perſtiteritis, inexpugnabiles vos hoſtibus inuictosq́; præbebitis: ſin minus, veſtra ipſa emulatio atque ſeditio, oportunam vos prædam inimicis faciet.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, æquè res humanas capere, vel à concordia incremētum, vel à diſcordia iacturam.

De

De muliere & Gallina. 5

MVlier quædam vidua habebat gallinā quotidie ſingula oua ponentem. Sperãs autem mulier pro ſingulis bina oua poſituram ſi plus eſcarum tribuiſſet, opiparè educabat. Gallina verò pinguior effecta, ne vnum quidem ouum amplius facere poterat.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit quòd homines per luxum rerum & copiam marceſcẽtes, ab inſtituta induſtria retardantur.

De duobus adoleſcentibus. 6

DVo adoleſcentes obſonium à coquo communiter mercati ſunt. Cæterum cum coquus quibuſdam negotijs domeſticis intẽderet, vaccarétque: alter adoleſcentũ partẽ obſonij in alterius manus immiſit. Conuertente autem

ſe coquo, & partē carnis, quæ aberat, requirente: qui carnē ſuſtulerat, iurat ſe nō habere, qui verò habebat, ſe non ſuſtuliſſe. Quibus coquis (intellecta aduleſcētū argutia) inquit. Etſi me latet fur: tamen eum quem iuraſtis, nō latebit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit: quòd ſi quid homines celamus, Deum tamen nequaquā celare poterimus, qui ſolus omnia proſpicit, & omnia videt.

De duobus Amicis & Vrſo. 7

DVobus amicis vnà iter faciētibus fit vrſus obuiam, quorum vnus perterritus, in arborem ſcandens, latuit: alter verò, cum ſe imparem vrſo fore, & ſi pugnaret, ſuperatum iri, intelligeret: procidens ſimulabat ſe mortuū eſſe. vrſus verò adueniens, & aures & occiput eius olfaciebat, illo qui ſtratus iacebat vſque-

quaque continente reſpirationem.Ita mortuũ eſſe credens vrſus,abijt : aiunt enim non ſæuire in cadauera. Mox *alter,qui inter frondes arboris latuerat,deſcendens, interrogat amicum quidnam ad aurem vrſus eſſet ſecũ loquutus.* Cui *amicus inquit,* Admonuit *me, ne poſthac cum huiuſmodi amicis iter faciam.*

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, deuitandos eſſe amicos,qui periculoſo in tempore auxilio præſtando reuocant pedem.

De Arundine & Olea. 8

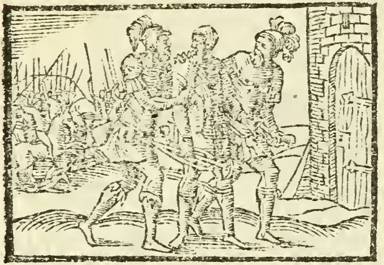
DIſceptabant *aliquando arundo & olea, de conſtantia & fortitudine, & de firmitate.*Et *olea quidem arundini probra ingerebat,vt fragili & ad omnem ventum vacillanti.*Arundo *aũt obticebat,nõ longum tem-*

puss ſpectans. Nam cùm ventus vehemens ingruiſſet, arundo reflectabatur, agitabaturq;. Olea verò, cum violentiæ ventorum reluctari vellet, confracta eſt.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eos, qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores eſſe ijs, qui non cedunt.

De Tubicine. 9

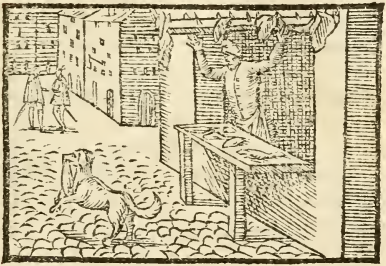
ERat tubicen quidam, qui in militia ſignũ caneret: is interceptus ab hoſtibus, ad eos qui circunſiſtebant, proclamabat. Nolite me viri innocentem, innocuum, inſontemq; perimere: nullũ enim vnquam occidi: quippe nihil aliud quàm hanc buccinam habeo. Ad quem illi viciſsim cum clamore reſponderunt, Tu verò hoc ipſo magis trucidaberis, quòd cũ ipſe dimicare nequeas, cæteros potes ad certamen pellere

Adfa

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd præter cæteros peccāt, q malos & importunos principes perſuadent ad iniquè agendum.

De Cane & Lanio. 10

CAnis quidam inſilijt in macellum, lanio in aliqua re occupato, & arrepto pecoris corde fugiebat. Ad quem lanius conuerſus, fugientemq́; aſpiciens, inquit, O canis, abi: vbicunque fueris, te obſeruabo. non enim mihi cor ſuſtuliſti, ſed cor dediſti.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit iacturam frequenter eſſe hominibus doctrinam.

De Aegroto & Medico. 11

AEgrotus quidam à medico interrogatus, quonam modo ſe habuiſſet: præter

modum.reſpondit, in ſudorem ſeſuiſſe reſolutum. Cui *medicus,* Iſtud*(inquit) bonum eſt.* Al*tero autem die interrogatus quo modo ſe haberet? reſpondit,* Algoribus *correctus, diu vexatus ſum.* Et *iſtud(inquit medicus) bonum eſt.* Tertio *cũ ab eodem interrogaretur, reſpondit,* Profluuio *corporis debilitatus ſum.* Iſtud *(inquit) etiam bonum eſt.* Poſtea *autem à familiari interrogatus,* Quomodo *habes ò amice?* Reſpondit, Ego *etiam atque etiam bene habeo, ſed morior.*

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit coarguẽdos aſſentatores.

De Aſino & Lupo. 12

ASinus *calcato ligni aculeo claudicabat, cõſpectóque lupo, ait,* O *lupe, en præ cruciatu morior futurus eſca, aut tua, aut vulturum, aut coruorum.* Vnum *modo minus abs te flagito: educ prius ex pede aculeum vt moriar ſaltem ſine cruciatu.* Tunc *lupus ſummis dentibus aculeum mordicus deprehendens, eduxit.* Aſinus *verò doloris oblitus feriatos calces in faciem lupi impegit: fractisque illius fronte, naribus, & dentibus, aufugit: lupo ſeipſum accuſante, ac meritò ſibi id eueniſſe dicente, quòd qui didicerat eſſe lanius iumentorum, nunc eorum volebat eſſe chirurgus.*

Adfa.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd qui ſua artificia deſerunt transferentes ſe ad aliena ipſis non apta, & in deriſum veniunt, & in diſcrimen.

De Paſtore & Mari. 13

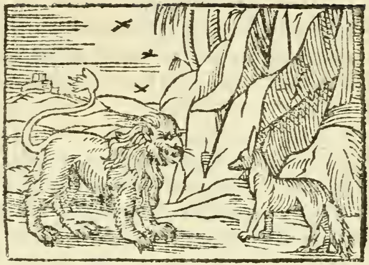
PAſtor in loco maritimo gregem paſcebat: qui cùm videret mare tranquillum, inceſſit cupido nauigationem faciendi. Itaq; venundatis ouibus, emptiſq; palmarũ ſarcinis, nauigabat. Orta autem vehementi tempeſtate, & naui mergi periclitãte, omne pondus nauis in mare eiecit, vix q; euaſit exonerata naui. Paucis pòſt diebus, veniente quodam & tranquillitatem maris admirante (erat enim ſane tranquillum) reſpondens, inquit, Palmas iterum vult quantum intelligo: ideóque immotum ſeſe oſtendit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eruditiores fieri homines damno, atque periculo.

De Vulpe & Leone. 14

VVlpes nullum antea leonem conſpicata, cum illi aliquãdo obuiaſſet, ita cõſpectũ eius expauit, vt parum abſuerit quin extingueretur. Quod cum poſtea iterũ accidiſſet: ad conſpectum quidem leonis exterrita eſt, ſed nõ ita vt prius. Tertio cum leonem eundem vidiſ-

ſet in ciuitate, non modò non exterita, ſed con fidenter audiens ſecum colloquuta eſt & confa bulata.

Adfabulatio.

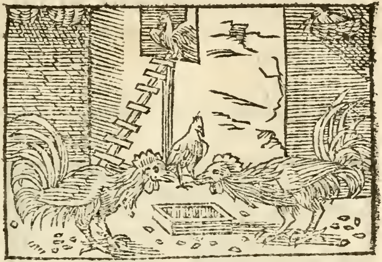
Hæc fabula innuit, quòd conſuetudo & conuerſatio facit vt que maximè hor ribilia & formidoloſa ſunt, neque horri da, neque formidoloſa videantur.

De Gallis & Perdice. 15

GAllos quidam domi ſuæ cùm haberet. mercatus eſt perdicem, eámque in ſocie tate gallorum dedit vnà cum illis ſaginãdam. eam verò ſtatim galli, pro ſe quiſque morde bant, abigebantque. Perdix autem apud ſe af flictabatur: exiſtimans, ideo talia ſibi à gallis inferri, quòd ſuum ab illorum genere alienum eſſet. Vbi verò non multo poſt aſpexit & illos

inter

inter ſe pugnantes, mutuóque percutientes: re creata à mœrore & triſtitia, inquit, Equidem

verò poſthac ego non afflictabor amplius, videns eos etiam inter ſe dimicantes.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, virum prudētem debere æquo animo ferre cōtumelias ab alienigenis illitas, quos videt ne à domeſticorum quidem iniurijs abſtinere.

De Vulpe & Capite quodam. 16

VVlpes aliquando in domum citharœdi ingreſſa, dum omnia inſtrumenta muſica, omnem ſupellectilem ſcrutaretur: reperit è marmore caput lupinum, ſcienter fabréque factum. Quod cùm in manus ſumpſiſſet, inquit, O caput cum magno ſenſu factum, nullum

ſenſum obtinens.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos ſpectat, qui corporis dignitatem habent, animi induſtriã non habent.

De Carbonario & Fullone. 17

CArbonarius conducta in domo habitãs, inuitauit fullonem, qui eò loci proximè veniſſet, vt eiſdem in ædibus vna habitarent. Ad quem fullo, O homo, non eſt mihi iſtud factu conducibile: Vereor enim ne quicquid ipſe candefacerem, id omne tu carbonaria aſpergine fulſcares.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, nullum cum flagitioſis habendum eſſe commercium.

De

De Homine glorioſo. 18

Vir quidem aliquandiu peregrinatus cũ iterum domum rediÿſſet: cùm multa ardua in diuerſis regionibus à ſe viriliter geſta iactabundus prædicabat, tum verò illud maxime, quòd Rhodi omnes certamine ſaliendi ſuperaſſet: eiusq; rei Rhodios, qui aſſuerunt, teſtes eſſe. Ad quem vnus aſsiſtentiũ reſpondens, inquit, O homo, ſi verũ eſt quod loqueris, quid tibi opus eſt teſtibus? Ecce Rhodus, ecce hic certamen ſaliendi.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd vbi rerũ teſtimonia ad ſunt, nihil opus eſt verbis.

De Homine & Apolline. 19

Quidam facinoroſus Delphos ſe contulit, Apollinem tentaturus, habensq; paſſerculum ſub pallio, quem pugno tenebat. Accedensq; ad tripodas, interrogabat Deum, dicẽs: Quod habeo in dextera, viuit ne, an mortuum eſt? Prolaturus pacerculum viuum, ſi mortuum reſpondiſſet: rurſus prolaturus mortuum, ſi viuum reſpondiſſet. Occidiſſet enim ſtatim ſub pallio priuſquã proferret. At Deus ſubdolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O conſultor, vtrũ mauis facere (penes te namq; arbi-

trium eſt) facito: & ſiue viuum, ſiue mortuum quod in manu habes, proferto.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit menem diuinam nihil neque latere, neque fallere.

De Piſcatore & Cinaride. 20

PIſcator quidam demiſsis in mare retibus detulit Cinaridem *puſilli corporis: quæ piſcatorem ſic obſecrabat,* Noli *me imprǽſentiarum capere puſillam & minutã, ſine habire & creſcere: vt poſtea iam adulta, commodo cum maiore potiaris.* Cui *piſcator,* Ego *verò amens ſum, ſi lucrum quod inter manus habeo (licet exiguum) prætermittam ſpe futuri boni quantumlibet magni.*

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit ſtolidum eſſe, qui propter ſpem maioris, rem & preſentem & certam (licet paruã) non amplectitur.

De Aſino & Equo. 21

VIr quidam habebat equum & aſinum. In itinere faciendo, inquit aſinus equo, Si me ſaluum vis, leua me parte oneris mei. Equo illius verbis non obſequente, aſinus ſub onere cadens, moritur. T*unc dominus iumentorum omnes, quas portabat, aſinus ſarcinas ſimul*

mulque corium, quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depreſſus equus, cum clamore inquit, Ve mihi iumentorum infeliciſſimo,

quid mihi miſero euenit? Nam recuſans partẽ, nunc totum onus porto, & illius corium.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, maiores debere in laboribus participes eſſe minoribus, vt vtrique incolumes ſint.

De Homine & Satyro. 22

VIr quidam cum Satyro amicitiam inierat. Qui cùm edendi gratia ſederent, exorta cæli tempeſtate, vir manus ad eos admouens, anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus, interrogat quam ob rem id faceret. Ille inquit, calore oris algentes manus refocillo. Paulóque poſt, calidiore edulio

alla

allato, cùm vir iterum manus admouens, calorem cibi tenui inſpiratione refrigerauit, interrogat Satyrus quam ob rem & illud faciat. Reſpondente autem viro, vt refrigeraret edulium: Atque ego inquit Satyrus, tecum poſthac amicitiam non exercebo, qui ex vno ore & calidum promis, & frigidum. Vale.

Adfabulatio.

Fabula innuit deuitandam eius amicitiam eſſe, cuius anceps vita eſt, & non ſimplex ſermo.

De *Agricola & Canibus.* 23

AGricola quidam hyberno ſydere in agro deprehenſus, deficientibus cibarijs primũ interfectis ſingulis ouibus, illarum carnibus veſcebatur, mox & caprarum, poſtremo operarijs bobus interemptis alebatur. Quod canes dũ animaduertiſſent, inter ſe colloquuti ſunt dicentes, At nos hinc faciamus fugam. Si enim operarijs bobus dominus non pepercit, nec nobis quidem parcet.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, fugiendos, cauendosque, qui à familiaribus manus non abſtinent.

De Quodam admorſo à cane. 24

ADmorſus quidam à cane, circuibat ſingulos, corrogans curationem: nactusq; quem

quendam eſt, qui cognita mali qualitate, inquit, Si tu quidem, O homo, conualeſcere vis, cruſtam panis madefactam in ſanguine vulneris porrige cani, qui te momordit, comedendã. Cui ille deridenter inquit, Ego, mehercule, ſi illud fecero, dignus ſum qui ab omnibus huius vrbis canibus præmordear.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, improbos homines cùm maximè beneficia acceperint, tum maximè ad maleficia animari.

De Thynno & Delphino. 25

THynnus, cùm Delphinum inſequentem præcipiti curſu fugeret, & iam capiẽdus eſſet, in anfractum quendam ſe intorſit. Delphinus quoque ad alterum ſimilem impetu ipſo alliſus eſt. Ad quem Thynnus reſpiciens, eũque expirantẽ videns, inquit, Iam mihi mors non erit moleſta, videnti eum qui mihi cauſa mortis eſt mecum morientem.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, æquo animo ferre homines calamitates, cũ eos per quos in calamitate ſunt, calamitoſos aſpiciũt.

De Aucupe. 26

AVceps quidam, ſumptis aucupatorijs retibus, ad venandum proceßit, viſoq; palumbo in cacumine arboris ſedente, compoſitas

artificioſe arundines cum retibus, ad auẽ clanculum admouebat, ſperans illã ſe venari poſſe. Quod cùm agit, in alium intuens, iacentem viperam pedibus preſſit, quæ exaſperata dolore, hominem momordit. At ille iam deficiens, Me miſerum inquit, qui cum alterum venari volo, ipſe ab altero captus pereo.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd æmuli alios arte ſua nitẽtes decipere ſæpe in laqueos quos tendunt incidunt.

De Caſtore. 27

Caſtor præter cæteros quadrupedes, in aqua durare fertur, ſuáque genitalia ad artem medicam ſanè vtilia eſſe. Hic vbi videt ſe ab indignantibus hominibus captum iri (no

uit

tuit enim quamobrem indagetur) ipſe ſibi genitalia præcidit, atque inſequentes proijciens, hoc modo incolumis euadit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, huius exemplo prudentes debere pro adipiſcēda ſalute, nullam rationem habere fortunarum.

De Vaticinatore. 28

VAticinator quidam in foro ſedens ſermocinabatur, cum ſibi quidam denuntiat fores domus eius effractas eſſe, omniáque direpta quæ in domo fuiſſent. Ad quem nuntium vaticinator gemens, properánsque curſu ſe domum recepiebat. Quem currentem intuens quidam, O tu, inquit, qui aliena negotia te diuinaturũ promittis, certè tua ipſe nō diuinaſti.

Ad

Adfabulatio.

Fabula hæc ad eos ſpectat, qui res ſuas non rectè adminiſtrantes, alienis, quæ nihil ad eos pertinent, prouidere ac conſulere conantur.

De Aucupe & Merula. 29

AVceps tetenderat volucribus retia, quod eminens intuens merula, percontabatur hominem quid negotij ageret. Ille reſpondit, ſe condere vrbem. abijtq́; longius, & ſeſe abdidit. Merula verò verbis illius fidem habens, accedens ad eſcam iuxta retia poſitam, capta eſt. Accurenteq́; aucupe, inquit, O homo, ſi tu quidem talem condis vrbem, haud multos inuenies incolas.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eo maximè modo rem priuatam & publicam deſtrui, cùm præſides ſæuitiam exercent.

De Viatore & Ioue. 30

VIator longum ingreſſus iter, ſi quid inueniſſet, eius dimidium Ioui ſe oblaturum promiſit. Inuento autem in ipſo itinere vaſe palmarum & amygdalorum pleno, comedit omnes palmulas amygdalasq́; : ſed harum nucleos illorum putamina ad aram quandam

obtu

obtulit inquiens, Iupiter, habes quod tibi voueram: quod enim inueni, eius & interiora & exteriora tibi offero.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit auarũ hominẽ cupientẽ pecunię, etiã dijs moliri fallacias.

De Filio & Matre. 31

PVer quidam in ſcola condiſcipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri ſuæ. A *qua non caſtigatus, quotidie magis furabatur.* Procedente *autem tempore, maiora cœpit furari.* T*andem à magiſtratu deprehenſus, ducebatur ad ſupplicium.* Matre *verò ſequẽte ac vociferante, rogauit ſatellites, vt paulisper cum ea ad aurem loqui permitterent. Quibus annuentibus & matre feſtinabunda aurem ad os filij admouente: ille auriculam maternam dentibus amorſam euulſit.* Et *cùm mater cæterique increparent, non modo vt furem, ſed etiam vt in parentem ſuam impium, inquit,* H*æc mihi vt perderer, extitit cauſa: ſi enim me ob tabellam alphabetariam caſtigaſſet, nequaquam ad vlteriora progreſſus, ad ſupplicium nunc ducerer.*

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad grauiora flagitia euadunt.

De Filio & Patre. 32

FIlium quidam ſenior habebat generoſi animi, & venaticorum canum amatorem. Hunc per quietem viderat à leone trucidari. Territus igitur ne fortè ſomnium hoc aliquando ſequeretur euentus, extruxit domum quandam politiſſimam, laquearibus ac feneſtris amœniſſimam, illucq́; inducens filium, illi cuſtos inhærebat. Depinxerat enim in ea domo, ad oblectationem filij, omne genus animalium in quibus & leonem. Adoleſcens hæc inſpiciens, eò amplius moleſtiæ contrahebat. Quadam autē vice leoni propius ſtans inquit, O truculentiſſima fera, te propter, & propter inane ſomniū patris in hac domo aſſeruor veluti in carcere. Quid igitur faciam? Et hæc dicens, manum parieti incuſſit, oculum leoni eruere volens, & in clauo, qui illic latebat, offendit, qua ex percuſſione manus emarcuit: ſuccreuitq́; ſanies, ac febris ſubſecuta eſt: breui aduleſcens eſt mortuus. Ita leo aduleſcentem occidit, nihil adiuuante patris ſophiſmate.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quæ ventura ſunt, deuitare poſſe neminem.

De Caluo quodam. 33

CAluus quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce turbinis ventus

tus illos de capite ſuſtulit : riſus ſtatim magni præſentibus excitantur. Et ille mutuo riſu ad eos inquit, Quid mirum ſi crines, qui non erãt mei, à me receſſerint? illi quoque receſſerunt, qui mecum fuerant nati.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, non debere nos mœrere ob amiſſas opes. Quòd enim naſcentes à natura non accepimus, non poteſt nobiſcum perpetuò permanere.

Trium & triginta Aeſopi Fabularum à Laurentio Valla traductarum.

Aliæ item aliquot Aeſopi Fabulæ è Græco in Latinum verſæ, incerto interprete.

Impoßibilia promittens. 1

VIr pauper ægrotans, & malè affectus, cùm à medicis deſperatus eſſet, deos rogabat, pollicens ſi ſanitatem ſibi rurſus reſtituiſſent, centum boues ipſis oblaturum eſſe in ſacrificium. Vxore autem eius audiente, Et *vbi tibi hæc, ſi conualueris? Ille ait,* Putas *enim ſurgere me hinc, vt* Dij *hæc à me repetant?*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos facilè polliceri, quæ re comprobare non ſperent.

Ranæ. 2

RAnæ duæ in palude paſcebantur, æſtate autem ſiccata palude, illa derelicta, quærebant aliam: cæterum profundum inuenerũt puteum: quo viſo, altera alteri inquit, Deſcendamus, *heus tu, in hunc puteum. Illa reſpondens ait,* Si *igitur & hic aqua aruerit, quo-*

mod

modo aſcendemus?

Adfabulatio.

Fabula declarat non oportere inconſideratè res aggredi.

Canis & Gallus. 3

C*Anis & gallus inuita ſocietate iter faciebant. Veſpera autem ſuperueniente, gallus conſcenſa arbore, dormiebat: at canis ad radicem arboris excauatæ, Cùm gallus, vt aſſolet, noctu cantaſſet, vulpes vt audiuit accurrit & ſtans inferius, vt ad ſe deſcenderet, rogabat quòd cuperet commendabile adeò cantu animal complecti. Cùm autem is dixiſſet, vt ianitorē prius excitaret ad radicem dormientem, vt cum ille aperuiſſet, deſcenderet: & illa quærente vt ipſum vocaret, canis ſtatim proſiliens eam dilacerauit.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, prudentes homines inimicos inſultātes ad fortiores aſtu mittere.

Leo & Vrſus. 4

L*Eo & vrſus ſimul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant, grauiter igitur à ſeipſis affecti, vt ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigati iacebant. Vulpes autem circumcirca eun lo, vbi poſtratos eos vidit, & hinnulum inmedio iacentem,*

hunc per vtroſque percurrẽdo, rapuit, fugienſque abiuit: at illi videbant quidem ipſam, ſed quia non poterant ſurgere, Nos miſeros, dicebant, quia vulpi laborauimus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, alijs laborantibus, alios lucrari.

Veſpertilio, & Rubus, & Mergus. 5

VEſpertilio, & rubus, & mergus inita ſocietate mercatoriam decreuerunt vitam agere. Itáque veſpertilio argentum mutuata proiecit in medium, rubus veſtem ſecum accepit, mergus tertius, æs: & nauigauerũt. Tempeſtate autem vehementi oborta, & naui euerſa, omnibus perditis, ipſi in terram euaſerunt. Ex illo igitur mergus litoribus ſemper aßidet, num quopiam æs eijciat mare. Veſpertilio verò creditores timens, interdiu non apparet, noctu ad populum exit. Rubus prætereuntium veſti inhæret, ſic vbi ſuam cognoſcat quærendo.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, in ea quibus incumbimus, in poſterum recidere.

Pauo & Monedula. 6

AVibus creaturis regem, pauo orabat, vt ſe ob pulchritudinem eligerent. Eligentibus autem eum omnibus monedula ſuſcepto ſermone ait, Sed ſi te regnante aquila nos perſequi

ſequi aggreſſa fuerit, quomodo nobis opem feres?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, principes nõ modo propter pulchritudinẽ, ſed & fortitudinem & prudentiam eligi oportere.

Singularis animal & Vulpes. 7

Singularis agreſtis ſuper quadam ſidens arbore dentes acuebat. Vulpe rogante cauſam, quare nulla præpoſita neceſſitate dentes acueret ait, Non abs re hoc facio: nam ſi me periculum inuaſerit: nequaquam me tunc acuendis dentibus occupatum eſſe oportebit, ſed potius paratis vti.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, aduerſus periculum præparatum eſſe oportere.

Caſita. 8

C*Aſita laqueo capta plorans dicebat:* Hei *mihi miſera, & infelici volucri: non aurum ſurripui cuiuſqam , non argentum, non aliud quicquam pretioſum. Granum autem tritici paruum, mortis mihi cauſa fuit.*

Adfabulatio.

Fabula in eos, qui ob vile lucrum magnum ſubeunt periculum.

Hinnulus. 9

H*Innulus aliquando ceruo ait, Pater, tu & maior, & celerior canibus, & cornua prætereà ingentia geſtas ad vindictam, igitur cur ſic eos times? Et ille ridens ait, Vera quidem hæc inquis, fili: vnum verò ſcio, quòd cùm canis latratum audiuero, ſtatim ad fugam neſcio quomodo efferor.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat natura timidos nulla admonitione fortificari.

Auarus. 10

A*Varus quidā cùm omnia ſua bona vendidiſſet, & auream glebam feciſſet, in loco quodam infodit, vnà defoſſo illic, & animo ſuo, & mente, atque quotidie eundo, ipſam videbat. Id autem ex operis quædam obſeruādo cognouit, & refoſſam glebam abſtulit. Poſt hæc & ille profectus, & vacuum locum vidēs,*

lugere

lugere cœpit, & capillos euellere. Hūc cùm quidam vidiſſet ſic plorantem, & cauſam audiuiſſet, Ne ſic, ait, o tu triſtare: neq; enim habēs aurum, habebas: lapidē igitur pro auro, acceptū reconde, & puta tibi aurum eſſe, eundem enim tibi vſum præſtabit: nam, vt video, neque cùm aurum erat, vtebare.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nihil eſſe poſſeſsionem, niſi vſus adfuerit.

Anſeres & Grues. 11

A*Nſeres, & grues in eodem prato paſcebātur. Venatoribus autē viſis, grues, quòd eſſent leues, ſtatim euolauerunt, anſeres verò, ob onus corporū cùm manſiſſent, capti fuerunt.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, & in expugnatione vrbis, inopes facilè fugere, diuites autē ſeruire captos.

Teſtudo & Aquila. 12

T*Eſtudo orabat aquilam, vt ſe volare doceret. Ea autem admonente procul hoc à natura ipſius eſſe, illa magis precibus inſtabat. Accepit igitur ipſam vnguibus, & in altum ſuſtulit: inde demiſit: hæc autem in petras cecidit, & contrita eſt.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos, quia in con

tentionibus prudentiores non audiuerim, ſeipſos læſiſſe.

Cerua. 13

CErua altero obcæcata oculo, in littore paſcebatur, ſanum oculum ad terrã propter venatores habẽs, alterum verò ad mare, vnde nihil ſuſpicabatur. Præter nauigantes autem quidam, & hoc coniectantes, ipſam ſagittarunt: hæc autem ſeipſam lugebat, quod vnde timuerat, nihil paſſa foret, quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſæpe quæ nobis noxia videntur, vtilia fieri: quæ verò vtilia, noxia.

Cerua & Leo. 14

CErua venatores fugiens, in ſpeluncam ingreſſa eſt. In leonem autem ibi cum incidiſſet, ab eo comprehenſa eſt. Moriens autẽ dicebat, Hei *mihi, homines fugiens, in ferarũ immitiſsimam incidi.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos hoĩes dũ parua fugiũt pericula, in magna incurrere.

Cerua & Vitis. 15

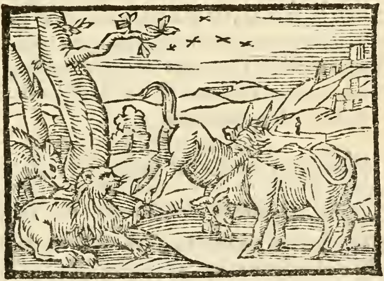
CErua venatores fugiens, ſub vite delituit. Cùm præteriiſſent autem parumper illi, cerua prorſus iam latere arbitrata, vitis folia

ſolia paſci incepit. Illis verò agitatis, venatores conuerſi, & quod erat verum arbitrati, animal aliquot ſub folijs occultari, ſagitis confecerunt ceruam. Hæc autem moriēs talia dicebat iuſta paſſa ſum, non enim offendere oportebat quæ me ſeruarat.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, qui iniuria benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Aſinus & Leo. 16

C*Vm aſino gallus aliquando paſcebatur. Leone autem aggreſſo aſinum, gallus exclamauit, & leo (aiunt enim hunc galli vocem timere) fugit. At aſinus ratus propter ſe fugere aggreſſus eſt ſtatim leonem. Vt verò procul hūc perſecutus eſt, quò nō amplius galli perueniebat vox, conuerſus leo deuorauit.* Hic *verò*

me

moriens clamabat, Me *miſerum, & dementem ex pugnacibus enim non natus parentibus, cuius gratia in aciem irrui?*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſque homines, inimicos, qui ſe de induſtria humiliarunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & Canis. 17

OLitoris canis in puteum decidit: olitor autem ipſum illinc extracturus, deſcendit, & ipſe in puteum, ratus autem canis acceßiſſe vt ſe inferius magis obrueret, conuerſus olitorem momordit. Hic autem cũ dolore reuerſus, Iuſta, inquit, patior. nam cur vnquam ſui interfectorem ſeruare ſtudui?*

Adfabulatio.

Fabula in iniuſtos, & ingratos.

Sus & Canis. 18

SVs & canis mutuò conuiciabantur. Et ſus iurabat per venerem proculdubio dentibus diſciſſurum canem. Canis verò ad hæc dißimulanter dixit, Bene per Venerem nobis iuras: ſignificas enim ab ipſa vehementer amari, quæ impuras tuas carnes deguſtantem, nullo pacto in ſacellum admittit. Et ſus, Propter hoc igitur magis præ ſe fert dea amare me: nã occidẽtem: aut alio quouis modo lædentem omnino auerſat ut

ſatur:tu tamē male oles & viua, & mortua.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, prudentes oratores, quæ ab inimicis obijciuntur, artificioſè in laudem conuertere.

Sus & Canis. 19

S*Vs & canis de fœcunditate certabant.* Di*xit autem canis, ſecundam eſſe maximè pedeſtrium omnium.* Et *ſus occurrens, ad hæc inquit,* Sed *cùm hæc dicis, ſcito & cæcos tuos te catulos parere.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nō in celeritate res, ſed in perfectione iudicari.

Serpens & Cancer. 20

S*Erpens vnà cum cancro viuebat, inita cum eo ſocietate.* Itaq; *cancer ſimplex moribus, vt & ille aſtutiam mutaret, admonebat: hic autem minimè obediebat.* Cùm *obſeruaſſet igitur cancer ipſum dormientem, & pro viribus compreßiſſet, occidit.* At *ſerpente poſt mortem extenſo, ille ait,* Sic *oportebat ante hac rectum & ſimplicem eſſe: neque enim hanc pœnam dediſſes.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, qui cum dolo amicos adeunt, ipſos offendi potius.

Paſtor

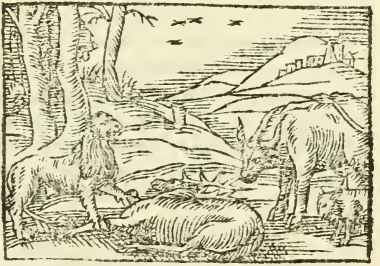
Paſtor & Lupus. 21

PAſtor nuper natum lupi catulũ reperit ac ſuſtulit, vnaq; cũ canibus nutriuit. At eum adoleuiſſet, ſi quando lupus ouẽ rapuiſſet, cum canibus & ipſe perſequebatur. Cùm canes verò aliquando non poſſent aſſequi lupum, atque ideo reuerterentur ille ſequebatur, vt cũ ipſum aſſecutus eſſet, particeps foret venationis vt lupus, inde redibat. Si autẽ lupus extrà non rapuiſſet ouẽ, ipſe clã occidẽs, vnà cũ canibus comedebat: donec paſtor cũ cõiectaſſet, & intellexiſſet rem, de arbore ipſum ſuſpendit, & occidit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, naturã prauam bonos mores non nutrire.

Leo & lupus. 22

LEo cùm conſenuiſſet, ægrotabat iacens in antro. Acceſſerant autem viſitatura re-

gem

gem, prӕter vulpem, cӕtera animalia. Lupus igitur capta occaſione accuſabat apud leonem vulpem, quaſi nihil facientem ſuum omnium dominum, & propterea neque ad viſitationem profectam. Interim affuit & vulpes, & vltima audiuit lupi verba. Leo igitur contra eam infremuit. Sed defenſionis tempore petito, Et quis, inquit, eorum, qui conuenerunt tantùm profuit, quantùm ego, quӕ in omnẽ partem circuiui, & medicamentum pro te à medico quӕſiui, & didici? Cùm autem leo ſtatim, vt medicamentum diceret, imperaſſet, illa inquit, Si lupo viuente excoriato, ipſius callidam pellem indueris. Et lupo iacente, vulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad maleuolentiam mouere, ſed ad beneuolentiam.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, eũ qui quotidie machinatur, in ſeipſum laqueum vertere.

Mulier. 23

M*Vlier quӕdam virum ebrium habebat: ipſum autem à morbo liberatura, tale quid commenta eſt. Aggrauatum enim ipſum ab ebrietate cum obſeruaſſet, & mortui inſtar inſenſatum, in humeros eleuatum, in ſepulchretum allatum depoſuit, & abiuit. Cum verò ipſum iam ſobrium eſſe coniectata eſt profecta*

ianuam

ianuam pulſauit ſepulchreti. Ille autem cum diceret, Quis eſt, qui pulſat ianuam? vxor reſpondit, Mortuis cibaria ferens ego adſum. Et ille, Non mihi comeſſe, ſed bibere optime potius affer: triſtem enim me reddis, cum cibi, non potus meminiſti. Hæc autem pectus plangendo, Hæc mihi miſeræ, inquit: nam neque aſtu profui: tu enim vir non ſolùm non emendatus es, ſed peior quoque te ipſe euaſiſti: in habitū tibi deductus eſt morbus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nō oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quādoque hominē conſuetudo inuadit.

Cycnus. 24

VIr diues anſerem ſimul & cycnum nutriebat, non ad eadem tamen, ſed alterum cantus, alterum menſæ gratia. Cum autem oporteret anſerem pati ea, quorum cauſa nutriebatur, nox erat, ac diſcernere tēpus non permiſit vtrumque. Cycnus autem pro anſere abductus, cantat cantūm quendā mortis exordium: & cantu ſignificat naturam, mortem verò effugit ſuauitate canendi.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſæpe muſicen differre mortem.

Aethi

Aethiops. 25

AEthiopem quidam emit, talem ei colorem ineſſe ratus negligentia eius, qui prius habuit: ac aſſumpto in domum omnes ei adhibuit abſtertiones, omnibus lauacris tentauit mundare: & colorē quidem tranſmutare non potuit, ſed morbum dolor parauit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, manere naturas, vt à principio prouenerunt.

Hirundo & Cornix. 26.

HIrundo & cornix de pulchritudine contendebant. Reſpondens autem cornix ei dixit: Sed tua pulchritudo verno tempore floret, meum verò corpus etiam hyeme durat.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat durationem corporis decore meliorem eſſe.

Butalis. 27

BVtalis à feneſtra quadam pendebat: Veſpertilio autem profecta rogauit cauſam quare die ſileret, nocte caneret. Cum autem id ea non incaſſum hoc facere dixiſſet (nam die canendo olim capta fuerat, & propterea ex illo prudens euaſit) veſpertilio ait. Sed non nunc te canere oportet, cum nulla vtilitas, ſed antè quàm capereris.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, in infortunijs inutilem eſſe pœnitentiam.

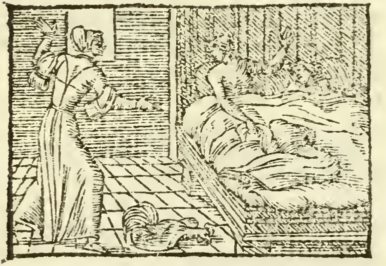
Cochleæ. 28

RVſtici filius aſſabat cochleas. Cum audiret eas ſtridentes, ait, O peſsimæ animantes, domibus veſtris incenſis vos canitis?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, omne intempeſtiuè factum, vituperabile.

Mulier & Ancillæ. 29

MVlier vidua operoſa ancillas habens, has ſolebat noctu excitare ad opera ad gallorum cantus. His *vero aſsiduè defatigatis labore, viſum eſt oportere domeſticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu excitaret he-*

ram. Euenit autem ipſis, hoc facto vt in grauiora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam, temporius eas excitabat.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleriſque hominibus conſilia eſſe malorum cauſas.

Mulier Venefica. 30

MVlier venefica diuinarum irarum propulſiones promittens, multa facere perſeuerabat, & lucrum inde facere. Quidam igitur accuſauerunt eam impietatis, & conuicerunt, & damnatam ducebant ad mortem. Vidẽs autem quidam eam duci, ait, Tu quæ Deorum iras auertere promittebas, quomodo neq; hominum conſilium mutare potuiſti?*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos magna promittẽtes, ne parua quidem facere poſſe.

Agricola. 31

AGricola quidã fodiendo aurũ reperit, quotidie igitur terrã, vt ab ea beneficio affectus, coronabat. Huic autẽ Fortuna adſtãs inquit, Heus tu, cur terræ mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi, ditatura te? nã ſi tẽpus immutetur, & in alias manus hoc tuũ aurum ẽat, ſcio te nunc me Fortunam accuſaturum.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, oportere benefactorẽ

cognoſcere,atque huic gratiam referre.

Viatores. 32

DVo quidam vnà iter faciebant: & cùm alter ſecurim reperiſſet, alter, qui non inuenit, admonebat ipſum, ne diceret inueni, ſed inuenimus. Paulo poſt autem cum agrederentur ipſos, qui ſecurim perdiderant, qui eam habebat, perſequentibus illis, ei qui vnà iter faciebat, dixit, Perijmus Hic autem ait, perij, dic: non perijmus: etenim & tunc cùm ſecurim inueniſti, inueni dixiſti, non, inuenimus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat. qui non fuerũt participes fœlicitatum, neque in calamitatibus firmos eſſe amicos.

Ranæ duæ. 33

DVæ ranæ vicinæ ſibi erant: paſcebantur autẽ in profundo ſtagno, & procul à via: altera in via parum aquæ habens. Verũ, cùm quæ in ſtagno, alteram admoneret, vt ad ſe migraret, vt tutiore cibo frueretur, illa non paruit, dicens firmiſſima teneri huiuſce loci conſuetudine: quouſque obtigit currum prætereũtem ipſam confringere.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, homines quoque praua aggredientes citius mori, quàm mutentur in melius.

Apia

Apiarius. 34

IN *mellarium ingreſſus quidam domino abſente, fauum abſtulit.* Hic *autem reuerſus vt alueolos vidit inanes, ſtans quod in his erat perſcrutabatur.* Apes *autem è paſtu redeuntes vt deprehenderunt ipſum aculeis percutiebant peſſiméque tractabant.* Hic *autem ad eas,* O *peſſimæ animãtes, ſuratum veſtros fauos illæſum dimiſiſtis, me verò ſatagentem veſtri, percutitis.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſic homines quoſdã ob ignorãtiam inimicos nõ cauere, amicos autem vt inſidiatores repellere.

Alcedo. 35

ALcedo *auis eſt ſolitaria, ſemper in mari vitam degens: hanc dicitur, hominum venationes cauentem, in ſcopulis maritimis nidificare. cæterum aliquando paritura, pullos fecit. Egreſſa autem ea ad pabulum, accidit mare à vehementi concitatum vento, eleuari ſupra nidum: atque hoc ſumerſo, pullos perdere: hæc verò reuerſa, re cognita ait,* Me *miſeram, quæ terram vt inſidiatricem cauens, ad hoc confugi, quod mihi longe eſt infidius.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat homines etiã quoſdã ab inimicis cauẽdo, ignaros ĩ multo gra

uiores inimicis amicos incidere.

Piſcator. 36

PIſcator in fluuio quodam piſcabatur. Extenſis autem retibus, & fluxu comprehenſo vtrinque, fumi alligato lapide, aquam verberabat, vt piſces fugientes incautè in retia inciderent. Cum quidam verò ex ijs, qui circa locum habitant, id facere videret, increpabat, quòd fluuium turbaret, & clarã aquam non ſineret libere: et is reſpondit, Sed niſi ſic fluuius perturbetur, me oportebit eſurientem mori.

Ad fabulatio.

Fabula ſignificat, ciuitatum etiam rectores tunc maximè operari, cũ patrias in ſeditionem induxerint.

Simius & Delphis. 37

MOris cùm eſſet nauigantibus Melitenſe catulos & ſimios adducere in ſolamen nauigationis, quidam habebat ſecum & ſimium. Cùm autem peruenißent ad Sunium, Atticæ promontorium, tempeſtatem vehementer fieri contingit: naui autem euerſa, & omnibus natantibus, natabat & ſimius. Delphis quiſpiam ipſam conſpicatus, & hominem eſſe ratus, digreſſus leuabat, ad terram perferens. Vt verò in Piræo fuit Athenienſiũ nauali, rogauit ſimiũ, an genere eſſet Athenienſis. Cùm

autem hic diceret & claris hic eſſe parentibus rogauit, an & Piræum ſciret. Ratus autem ſimius de homine eum dicere, ait, & valde amicum eſſe ei, & familiarem. At Delphis tanto mendatio indignatus, ſubmergens, pſum occidit.

Adfabulatio.

Fabula in varios, qui veritatem ignorantes, exiſtimant ſe decipere.

Muſcæ. 38

IN *cella quadam melle effuſo, muſcæ aduolantes comedebant: implicitis autem earum pedibus euolare non poterant, cum verò ſuffocarentur, dicebant, Miſeræ nos quia ob modicum cibum perimus.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multis gulam multorum malorum eſſe cauſam.

Mercurius & ſtatuarius. 39

M*Ercurius ſcire volens, quanti apud homines eſſet, iuit in ſtatuarij domũ transformatus in hominem: & viſa ſtatua* Iouis, *rogabat, quanti quis ipſa emere poſſet.* Hic *autem cum dixiſſet, dragma, riſit. Et quanti Iunonis? ait, Cum dixiſſet, pluris: viſa & ſua ipſius ſtatua, ac opinatus cùm nũtius ſit Deorum, & lucroſus, maximam de ſe apud homines haberi rationem, rogauit de ſe. Statuarius*

verò ait, Si haſce emeris, & hanc additamentum do.

Adfabulatio.

Fabula in virum glorioſum, qui nullius apud alios eſt pretij.

Mercurius & Tireſias. 40

M*Ercurius volens Tireſiæ vaticinium an verum eſſet cognoſcere, furatus ipſius boues ex rure venit ad ipſum in vrbem, ſimilis factus homini, & ad ipſum diuertit. Bonum autem amiſsione renuntiata Tireſiæ, ille aſſumpto Mercurio exiuit, augurium aliquod de fure conſideraturus. Et huic iubet dicere ſibi, quoniam auem viderit. Mercurius autem primum vidiſſe aquilam à ſiniſtris ad dexteram volantem, dixit. Hic non ad ſe id eſſe cum dixiſſet, ſecundò cornicem ſuper arbore quadam ſedentem vidit, & modò ſuperius aſpicientem, modò ad terram declinatam, vati refert. Et is re cognita ait, Sed hæc cornix iurat & cælum, & terram, ſi tu velis, meas me recepturum boues.*

Adfabulatio.

Hoc ſermone vti quipiam poterit aduerſus virum furacem.

Canes. 41

H*Abens quidam duos canes, alterum venari docuit, alterum domum ſeruare,*

Cate

Cæterum ſi quando venaticus caperet aliquid, qui domum cuſtodiebat, particeps vnà cum eo erat cœnæ. Aegrè ferente autem venatico, & illi obÿciente, quòd ipſe quotidie laboraret, ille nihil faciens ſuis nutriretur laboribus, reſpondens ipſe ait, Non me, *ſed herum reprehende: qui non laborare me docuit, ſed labores alienos comeſſe.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, adoleſcentes qui nihil ſciunt, haud eſſe reprehendendos, cũ eos parentes ſic educauerint.

Maritus & Vxor. 42

HAbens *quidam vxorem, quæ domeſticis omnibus inimica erat, voluit ſcire an etiã erga paternos domeſticos ita afficeretur.* Quapropter *cum rationabile prætextu ad ſuũ patrem ipſam miſit.* Paucis *verò pòſt diebus ea reuerſa, rogauit quomodo aduerſus illos habuiſſet.* Hæc *verò cum dixiſſet,* Bubulci *& paſtores me ſuſpectabant: ad eam ait,* Sed *ò vxor, ſi eos odiſti, qui mane greges agunt, ſero autẽ redeũt, quid ſpectare oportet in ÿs, quibus cũ tota conuerſaris die?*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſic ſępe ex paruis magna, & ex manifeſtis incerta cognoſci.

Hædus & Lupus. 43

HOedus derelictus à grege, perſequente lupo conuerſus ad eum dixit, O lupe, quoniam credo me tuũ cibũ futurum, ne iniucundè moriar, cane tibi à primũ, vt ſaltẽ. Lupo *autẽ canente tibia, atque hœdo ſaltante, canes cum audiuiſſent lupũ perſecuti ſunt.* Hic *conuerſus hœdo inquit,* Merito *hæc mihi fiunt: oportebat enim me, cocus cùm ſim, tibicinem non agere.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, qui ea, quibus natura apti ſunt, negligunt. quæ verò aliorũ ſunt, exercere conãtur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes. 44

CAncer è mari cùm aſcendiſſet, in loco quodam paſcebatur. Vulpes eſuriens vt vidit, acceßit, ac eum rapuit. Ille deuorandus ait, Sed ego condigna patior, qui marinus cum ſim terreſtris eſſe volui.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, homines, etiam qui proprijs derelictis exercitijs, ea quæ nihil conueniunt, aggrediuntur, meritò infortunatos eſſe.

Citharœdus. 45

CItharœdus rudis in domo calce incruſtata familiariter, vt ſolebat: canens, & cõ

trà reſonante in ſe voce, exiſtimabat valde canorus eſſe: verùm elatus ſuper hoc, cogitauit et in theatro ſeſe committere oportere. Profectus verò ad ſe oſtendendum, cùm male admodum caneret, lapidibus ipſum exploſum abegerunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſic ex rhetoribus quoſdā, qui in ſcolis putant eſſe aliquid, cùm ad res publicas ſe conferunt nullius precij eſſe.

Fures. 46

FVres in domum quandam ingreßi, nihil inuenerunt niſi gallum, atque hoc capto abierunt. Hic *ab eis occidendus rogabat, vt ſe dimitterent, dicens vtilem eſſe hominibus noctu eos ad opera excitando.* Hi *verò dixerunt, Sed propter hoc te tanto magis occidimus: illos enim excitando, furari nos non ſinis.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ea maximè prauis eſſe aduerſa, quæ bonis ſunt beneficio.

Cornix & Coruus. 47

COrnix coruo inuidens, quòd is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idq; crederetur vti futura prædicens, conſpicata viatores quoſdam prædicens, iuit ſuper arborem

quan

quandam, ſtánſque valde crocitauit. Illis verò ad vocem conuerſis & admiratis, re cognita, quidã inquit, Abeamus heus vos, cornix enim eſt, quæ crocitauit, & augurium non habet.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, eodem mȯdo & homines prestantioribus certantes, preterquàm quòd non ad æqua perueniunt, riſum quoque debere.

Cornix & Canis. 48

CORnix *Mineruæ ſacrificans, canem inuitauit ad epulas. Ille verò ad eam dixit, Quid fruſtra ſacrificia aſumis? Dea enim adeò te odit, vt ex peculiaribus quoque tibi augurijs, fidẽ ſubſtulerit. Cui Cornix, Ob id magis ei ſacrifico, vt reconcilietur mihi.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſque ob lucrũ nõ mereri inimicos beneficijs proſequi.

Coruus & Serpens. 49

C*Oruus cibi indigens, vt ſerpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc deuolando rapuit. Hic cum ſe vertiſſet, atque momordiſſet ipſum, coruus moriturus dixit, Me miſerum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo.*

Adfa

Adfabulatio.

Fabula in virum,qui ob theſaurorum intentionem de ſalute periclitatur.

Monedula & Columbæ. 50

MOnedula in columbario quodam columbis viſis bene nutritis,dealbauit ſeſe, iuitque,vt & ipſa eodem cibo impartiretur. Hæc *verò,donec tacebat, ratæ eam eſſe columbam, admiſerunt,ſed cùm aliquando oblita vocem emiſiſſet,tunc eius cognita natura,expulerunt percutiendo,ea quæ priuata eo cibo, rediſt ad monedulas rurſum: et illæ ob colorem, cũ ipſam non noſſent,à ſuo cibo abegerunt, vt duorum appetens, neutro potiretur.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,oportere & nos noſtris contentos eſſe,conſiderantes auaritiam, præterquàm quòd nihil iuuat,auferre ſæpe & quæ adſunt bona.

Monedula. 51

MOnedulam cùm quis cepiſſet, & pedẽ alligaſſet filio,ſuo tradidit filio. Hæc *non ferendo victum inter homines, vbi parumper libertatem nacta eſt, fugit, in ſuumq; nidum ſe contulit.Circumuoluto verò ramis vinculo,euolare haud valens, cùm moritura eſſet ſecum*

ſecum loquebatur, Me miſeram, quæ apud homines non ferendo ſeruitutem, incautè mea me vita priuaui.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nõnunquam quoſdam, dum ſe à mediocribus ſtudent periculis liberare, in maiora incidere.

Mercurius. 52

IVpiter Mercurio iuſſit, vt artificibus omnibus mendacij medicamentum miſceret, hic eo trito, & ad menſuram facto, ex æquo ſingulis miſcet. Cùm vero ſolo relicto ſutore, multũ ſupereſſet medicamenti, totum acceptum mortarium ei miſcuit: atque hinc contingit artifices omneis mentiri, maximè verò omnium ſutores.

Adfabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

Iupiter. 53

IVpiter formatis hominibus omneis illis affectus indidit, ſolùm indere pudorem oblitus eſt. Quapropter non habens vnde nam ipſum introduceret, per turbam ingredi eum iuſſit. Hic verò primum indignè ferens contradicebat: vehementius verò eo inſtante, ait, Sed ego ſane his ingredior pactus, ſi amor non egrediatur: ſin ingrediatur, ipſe exibo, quamprimum

mum. Ex hoc ſane euenit, omnia ſcorta inuerecunda eſſe.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, captos amore inuerecundos eſſe.

Iupiter. 54

IVpiter nuptias celebrans, omnia animalia accipiebat: ſola verò teſtudine tardè profecta, admirans cauſam tarditatis, rogauit eam, quam ob rem ipſa ad cœnam non acceſſerat. Cùm hæc dixiſſet, Domus chara, domus optima: iratus ipſi: damnauit vt domum baiulans circunferret.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſque homines eligere parce potius apud ſe viuere, quã apud alios lautè.

Lupus & Ouis. 55

LVpus à canibus morſus, & malè effectus abiectus iacebat, Cibi verò indigens, viſa oue, rogabat vt potum ex præterfluente flumine ſibi afferret. Si enim tu mihi, inquit dederis potum, ego cibum mihi ipſi inueniam Illa re cognita ait, Sed ſi ego potum do tibi, tu & cibo me vteris.

Adfabulatio.

Fabula in virum maleficiũ, per ſimulationem inſidiantem.

Lepo

Lepores. 56

LEpores, olim belligerantes cum aquilis, inuocarunt in auxilium vulpes. Hæ autem dixerunt, Vobis auxiliaremur, niſi ſciremus qui vos eſtis, & cum quibus prœliamini.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, eos, qui cum præſtantioribus certant, ſuam ſalutem contemnere.

Formica. 57

QVæ nunc formica, homo olim fuit, hic agriculturæ aſsiduè incumbens, non erat proprijs laboribus contentus, ſed & vicinorum fructus ſurripiebat. Iupiter autem indignatus huius auaritia, tranſmutauit eum in hoc animal, quæ formica appellatur. Verùm cum mutaſſet formam, non & effectum

mut

mutauit: nam & vſque nunc arua circumeundo, aliorum labores ſurripit, & ſibi recondit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, natura prauos, etſi maximè ſpeciem tranſmutauerint, mores non mutare.

Veſpertilio & Muſtella. 58

VEſpertilio in terram cum cecidiſſet, à muſtella capta eſt, & cum occidenda foret pro ſalute rogabat. Hac verò dicente, non poſſe ipſam dimittere, quod natura volucribus omnibus inimica foret, nō autem, ſed murem eſſe: et ſic dimiſſa eſt. Poſtremo autem cùm iterum cecidiſſet, & ab alia capta muſtella, ne voraretur orabat. Hac autem dicente, cunctis inimicā eſſe muribus, hæc non mus, ſed veſpertilio eſſe dicebat: & rurſus dimiſſa eſt: atque ita euenit, bis mutato nomine, ſalutem conſequutam fuiſſe.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, neque nos in eiſdē ſemper eſſe oportere, conſiderantes eos, qui ad tempus mutantur, plerunque pericula effugere.

Viatores. 59

Viatores ſecundum littus quoddam iter facientes, iuerunt in ſpeculam quandam. & illic conſpicati ſarmenta procul natantia, nauim eſſe magnam exiſtimarunt: quam obrem expectarunt, tanquã appulſura eo eſſet. Cùm verò à vento lata ſarmenta propius forent, nõ nauim amplius, ſed ſcapham videre videbãtur. Aduectis autem illis, cùm ſarmenta eſſe vidiſſent, inter ſe dixerunt, Vt nos igitur fruſtrà, quod nihil eſt, expectabamus?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nonnullos homines qui ex improuiſo terribiles eſſe vidẽtur, cùm periculum feceris, nullius eſſe pretij inueniri.

Aſinus ſylueſtris. 60

Aſinus ſylueſtris aſino viſo domeſtico in loco quodam aprico profectus ad ipſum, beatum dicebat & corporis habitudine, et cibi perceptione. Deinde verò cùm vidiſſet eum ferentem onera, & agaſonem retro ſequentem, & baculis ipſum percutientem, ait, At ego non amplius beatum te exiſtimabo: video enim nõ ſine magnis malis te habere felicitatem.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, non eſſe emulanda

lucra

lucra,in quibus inſunt pericula,& miſeriæ.

Aſini. 61

ASini olim propterea quod aſsiduè onera ferrent, & fatigarentur, legatos miſerunt ad Iouem, ſolutionem laborum petentes. Hic autem oſtendere ipſis volens, id non fieri, ait, tunc eos liberatum iri laboribus, cùm mingendo fluuium fecerint. At illi eum verum dicere exiſtimantes, ex illo & nunc vſque, vbi aliorum vrinam viderint aſinorum, illic & ipſi circunſtando mingunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat vnicuique quod fatale eſt, incurabile eſſe.

Aſinus & Vulpes. 62

ASinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Cæterum viſa vulpe, tentauit & hanc perterrefacere. Hæc autem (caſu enim ipſius vocem audiuerat) ad ipſum ait, Compertum habeto, quod & ego timuiſſem, niſi rudentem audiuiſſem.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nonnullos indoctos, qui iis, qui extra ſunt, aliqui eſſe videntur, ex ſua linguacitate redargui.

Aſinus & Rana. 63

ASinus ligna ferens, pertranſibat paludem quandam. Lapſus autem, vt decidit, nec ſurgere poſſet, lamẽtabatur, ac ſuſpirabat. Ranæ autem quæ erant in palude auditis ſuſpirijs, Heus tu dixerunt, & quid faceres, ſi tanto hic tempore, quam nos, fuiſſes, cùm, quia paululum cecidiſti, ſic lamenteris?

Adfabulatio.

Hoc ſermone vti quiſpiam poterit in virum ſegnem, qui ob minimos quoſq; labores triſtatur, cùm ipſe maioribus facilè reſiſtat.

Aſinus & Coruus. 64

ASinus vlcerato dorſo in prato quodam paſcebatur. Coruo autem inſidendo ſibi, & vlcus percutiendo, aſinus rudebat, ac ſaltabat: ſed agaſone procul ſtante, ac ridente, lupus præteriens, ipſum vidit, & dixit, Miſeri nos, quos ſi tantum viderit, perſequitur, huic autem & arridet.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, maleficos homines ſi tantùm appareant, dignoſci.

Aſinus & Vulpes. 65

ASinus & vulpes inita inter ſe ſocietate, exiuerunt ad venationem: Leo verò cùm occurriſſet ipſis, vulpes imminens periculum videns

videns profecta ad leonem, ita tradituram ei aſinum pollicita eſt, ſi ſibi impunitatem promiſerit. Qui cùm dimiſſurum eam dixiſſet, illa abducto aſino, in caſſes quoſdam vt incideret, fecit. Sed leo videns illum fugere minimè poſſe, primam vulpem comprehendit: deinde, ſic ad aſinum verſus eſt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat eos, qui ſocijs inſidiantur, ſæpe & ſeipſos neſcios perdere.

Gallina & Hirundo. 66

GAllina ſerpentis ouis inuentis diligenter calefacta excudit. Hirundo autem cùm eã vidiſſet, ait, O demens, quid hæc nutris? quæ cùm excreuerint, à te prima iniuriam auſpicabuntur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, implacabilẽ eſſe prauitatẽ, licet afficiatur maximis bñficijs.

Camelus. 67

CVm primùm viſa eſt camelus, homines perteriti, & magnitudinem admirati fugiebant. Vbi verò procedente tempore cognouerũt ipſius manſuetudinem, confiſi ſunt eo vſque, vt ad eam accederent. At intellecto paulo poſt beluæ non ineſſe bilem, eò contempſius iere, vt & frena ei imponerent, & pueris agendam traderent.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, terribiles res cōſuetudine contemptibiles fieri.

Serpens. 68

Serpens à multis hominibus peſſundatus, Iouem poſtulauit. Iupiter autem ad eum dixit, ſi qui prior conculcauit, pupugiſſes, nequaquam id facere ſecundus aggreſſus fuiſſet.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, eos qui prius inuadētibus reſiſtunt, alijs formidoloſos fieri.

Columba. 69

Columba ſiti correpta, vt vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multò elata impetu, inſcia in tabulam offendit, vſque adeo vt & pennis ipſius perfra

perfractis in terrã decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nonnullos homines ob vehemẽtes alacritates inconſultò res aggredientes, inijcere ſeſe in perniciem.

Columba & Cornix. 70

COlumba in columbario quodam nutrita fœcunditate ſuperbiebat. Cornix verò ea audita, ait, Heus tu, deſine hac re gloriari: nam quò plures paris, eò plus mœroris accumulas.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ex famulis quoque: eos eſſe infelicißimos, qui in ſeruitute multos filios faciunt.

Diues. 71

DIues duas habens filias, altera mortua, præficas conduxit. Cùm verò altera filia dixiſſet, Vt nos miſeræ, ipſæ ad quas pertinet luctus, lamẽtari neſcimus: hæ verò non neceſſariæ ſic vehementer plangunt. mater ait, Ne mirare filia ſi hæ ita lamentantur, nam nummorum gratia agunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat nonnullos homines ob auaritiam non vereri alienis calamitatibus queſtum facere.

Paſtor. 72

P*Aſtor actis in quercetum quoddam ouibus, ſtrata ſub quercu veſte, aſcendit, & fructum decutiebat. Oues verò inter edendum glandes, neſciæ & veſtes vnà deuorarunt. At cùm paſtor deſcendiſſet vt quod erat actum, vidit, O peſſima, ait, animalia, vos cæteris vellera ac veſtes præbetis, à me verò qui vos nutrio, & veſtem ſurripitis.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſque homines ob dementiã eos, qui nihil attinẽt, beneficio afficere, in domeſticos mala opari.

Bubulcus. 73

B*Vbulcus armentum taurorum paſcens, amiſit vitulum, luſtrando omnem ſolitudinem, indagando moram traxit. Vbi inuenire*

re

re nihil potuit, precatus eſt, Ioue͂, ſi furem, qui vitulum cepit, oſtenderit, hœdu͂ in ſacrificium oblaturum. Cæterùm proficiſce͂s in quercetum quoddam, inuenit à leone deuorari vitulum. Trepidus igitur, et perterrefactus, eleuatis manibus ſuis in cœlum, ait, O domine Iupiter promiſeram tibi hœdum me daturum eſſe, ſi furem inuenirem: nunc taurum tibi recipio ſacrificaturum, ſi huius manus effugero.

Adfabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui dum quidpiam amiſerint, precantur vt inueniant: cum inuenerint: quærunt effugere.

Aquila. 74

SVper petram aquila ſedebat, leporem captura: hanc autem quidam percußit ſagitta, quæ intra ipſam ingreſſa eſt, ſed crena cùm pennis ante oculos ſtabat: quam cum vidiſſet, & hoc mihi altera mœſtitia, quod proprÿs pe͂nis intercam.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, duru͂ eſſe, cùm quis à ſuis periculum patiatur.

Vermis & Vulpes. 75

QVi ſub cœno celabatur vermis ſuper terram egreſſus dicebat omnibus anima

libus, Medicus ſum medicaminum doctus, qualis eſt Paon Deorum medicus. Et quomodo, aut vulpes, alios curans, teipſum claudum non curas?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, niſi præſto experiētia fuerit, omne verbum inane eſſe.

Gallina Auripara. 76

Gallinam quis habens oua aurea parientem, ratus intra ipſam auri maſſam ineſſe, occiſam alijs gallinis ſimilem reperit. Hic multum ſperans inuenire diuitiarum, & exiguis illis priuatus eſt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, oportere cōtentum eſſe præſentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus

Lupus & Vetula. 77

LVpus eſuriens circuibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audiuit lugentem puerulum, eiq; dicẽtem anum. Deſine plorare: ſin minus, hac hora tradam te lupo. Ratus igitur lupus ſerio loqui aniculam, expectabat ad multam horam. Sed cùm aduenisset veſpera, audit rurſus anum blandiẽtem puerulo, ac dicentẽ, Si venerit lupus huc, interficiemus eũ fili. His auditis lupus eundo dicebat, In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Adfabulatio.

Fabula in homines, quorũ facta verbis non reſpondent.

De Culice & Leone. 78

CVlex ad leonem accedens, ait, Neque timeo te, neque fortior me es: minus mihi adeſſe virium ideo exiſtimas, quòd laceres vnguibus, & dentibus mordeas? hoc & fœmina cum viro pugnans facit. Ego verò longe ſum te fortior. Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cùm tuba cecinisset, culex inhæſit mordens circa nares ipſius leueis genas: leo autem proprijs vnguibus dilaniauit ſe ipſum, donec indignatus eſt. Culex autem victo leone cùm ſonuiſſet tuba, & epinicium cecinisset, euolauit. Araneæ verò vinculo implicitus cùm deuoraretur, lamentabatur quòd cùm maxi

maximis pugnans, à vili animali aranea occideretur.

Adfabulatio.

Fabula in eos, qui proſternũt magnos, & à paruis proſternuntur.

GVLIELMVS CANONICVS

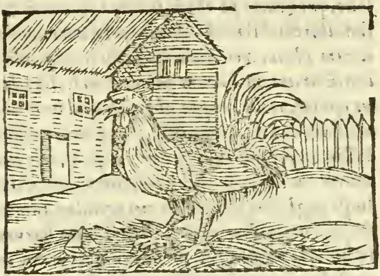
diui Aurelij Auguſtini Florentio ſuo illuſtri Baroni Iſelſteino. S.D.

FABVLAS *Aeſopi cùm ex oratione ligata in ſolutam vertiſſem, tibi florentiſsime Florenti dicare placuit: quàm enim ſis amans literarũ, ex meo Antonio viro literatiſsimo facile intelligo. Nam eum tu quidem quòd eruditũ ſcires, acciuiſti, & is tui amantiſsimus eſt, cum ob alia quædam, tum ob amorem tuum erga literatos. Neque illud præterire debeo, me quoque à te vehementer amari*

ri,& te commendante magiſtro Antonio ſucceenſum deſiderio noſtri. Apprimè ſanè dicere ſolet, qui genere ſit illuſtris, eum eſſe amicũ & familiarem literarũ, quæ vt cætera commoda earum ſileam, vel ſolæ adeò faciunt immortalem. Erit autem harum fabularum lectio tibi, vt opinor, vtilis, quippe vbi multa ad bene viuendum appoſita inuenies, grata certe earum lectio, & iucunda nõ eſſe non poteſt. Hactenus autem eas illis, qui alias complures ſcripſerint fuiſſe neglectui, ſatis miror, nec equidem tamen ſcripturus fuiſſem, ni & Titus Liuius harum in hiſtoria meminiſſet, & Flaccum noſtrum in epiſtola vſum viderem, & Quintilianum inſtitutionum libris vtendum ſuadere cernerẽ. Sed ſatis iam exordij. Illud te admonitũ velim, ne ſis inſcius, animãtes, quæ iam mutæ ſunt, olim fuiſſe loquaces. Vale, & me, vt facis, ama.

De

De Gallo Gallinaceo. 2

GAllus gallinaceus dum vertit ſtercorariũ, offendit gemmam, Quid inquiens rem ſic nitidam reperio? Si gemmarius reperiſſet, nihil eſſet eo lætius, vt qui pretium ſciret. Mihi quidem nulli eſt vſui, nec magni æſtimo, imò equidem omnibus gemmis granum ordei malim.

Adfabulatio.

Per gemmam artem, ſapientiámque intellige, per gallũ hominem ſtolidum & voluptarium. Nec ſtolidi artes liberales amant, cùm vſum earũ neſciant, nec voluptarius, quippe cui vna placeat voluptas.

De Lupo & Agno. 2

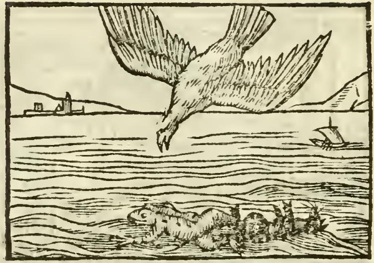
LVpus ad caput fontis bibens, videt agnũ procul infrà bibentem. Accurrit, *agnum increpitat, quòd turbarit fontem.* Trepidare *agnus, ſupplicare, vt parcat innocenti: ſe, quàn dò longe infrà biberit, potum lupi ne potuiſſe quidem turbare, nedum voluiſſe.* Lupus *cõtra intonat,* Nihil *agis ſacrilege, ſemper obes.* Pa*ter, mater, omne tuum inuiſum genus, ſedulò mihi aduerſatur.* Tu *mihi dabis hodie pœnas.*

Adfabulatio.

Vetus dictum eſt, vt canem cædas facilè inueniri baculũ. Potens ſi libet nocere, facilè capit nocendi cauſam: ſatis peccauit, qui reſiſtere non potuit.

De

De Mure & Rana. 3

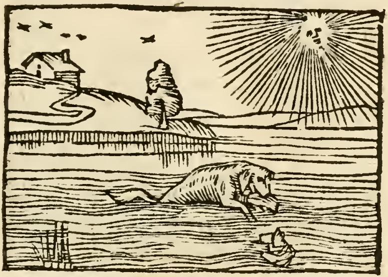

B*Ellum gerebat mus cum rana.* De *paludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens, & anceps: mus callidus ſub herbis latitans, ex inſidijs ranam adoritur: rana viribus melior, pectore, & inſultu valens, aperto marte hoſtem laſceſſit.* Haſta *vtrique erat iuncea. Quo certamine procul viſo, miluus adproperat: dumque præ ſtudio pugnæ, neuter ſibi cauet, vtrunque bellatorem miluus rapit, ac laniat.*

Adfabulatio.

Itidem euenire ſolet factioſis ciuibus, qui accenſi libidine dominandi, dũ inter ſe certãt fieri magiſtratus, opes ſuas, plerunque etiam vitam in periculo ponunt.

De Cane & Vmbra. 4

CAnis trans fluuium, rictu vehebat carnem. Splendente ſole, ita vt fit, vmbra carnis lucebat in aquis. Quam ille viſam auide captans, quod in faucibus erat perdidit. Itaq; tum rei, tū ſpei iactura percul ſus, primum ſtupuit, deinde animum recipiens, ſic elatrauit, Miſer, deerat cupiditati tuæ modus: ſatis ſuperq; erat, ni deſipuiſſes. Iam per tuā ſtultitiam minus nihilo tibi eſt.

Adfabulatio.

Monemur hac fabella modeſtiæ, monemur prudentię: vt & cupiditati ſit modus: ne certa pro incertis amittamus. Aſtutè certè Terētianus ille Sannio, Ego, inquit, ſpem pretio non emam.

De Leone & quibuſdam alijs. 5

CVm oue quibuſdamque alijs pepigerat Leo, venationem fore communem, itur venatum: capitur ceruus, partiũtur. Singulas ſingulis partes tollere vt conuenerat incipienti bus, Leo rugijt, Vna, inquiens, pars mea eſt, quia ſum digniſſimus, Altera itidem mea eſt quia viribus præſtantiſſimus. Porrò quia in ca piundo ceruo plus ſudauerim, vendico tertiã. Quartã deniq; partem ni conceſſeritis, actum eſt de amicitia. Socij hoc audito, diſcedunt vacui, & taciti, non auſi mutire contra leonem.

Adfabulatio.

Rara ſemper fuit fides, apud hoc ſeculum rarior eſt, apud potẽtes, & eſt, & fuit ſemp rariſsima. Quocirca ſatius eſt vt viuas cum pari. Qui enim cum potentio

re viuit, neceſſe habet ſępe de ſuo iure cō cedere: cum æquali æquale tibi ius erit.

De Lupo & Grue. 6

LVpo voranti ouem, forte oſſa hæſere in gula. Ambit, orat opem, opitulatur nemo. Omnes dictitãt tuliſſe eum pretium voracitatis. Tandem blanditijs multis pluribuſq; promiſsis gruem inducit, vt collo longiſsimo in gulam inſerto, os infixum eximeret. Petenti autem præmium illuſit, inepta, inquit, abi, nō ſat habes quòd viuis? vitam debes mihi. Si libuiſſet, licuit præmordere collum tuum.

Adfabulatio.

Tritum eſt perire quod facis ingrato.

De Ruſtico & Colubro. 7

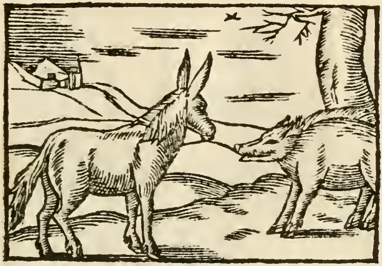

RVſticus repertum in niue colubrum frigore prope enectum domum tulit, abiecit ad focum. Coluber ab igni vim vtriúſque recipiens, deinde flammam non ferens, omne tugurium ſibilando infecit. Accurit, ruſticus correpta ſude, verbis, verberibúſque cum eo iniuriam expoſtulat. Num hanc referat gratiam? num vitam erepturus ſit illi, qui vitam ipſi dederit?

Adfabulatio.

Fit interdum vt obſint tibi quibus tu profueris, & malè de te mereantur ij, de quibus tu bene ſis meritus.

De Apro & Aſino. 8

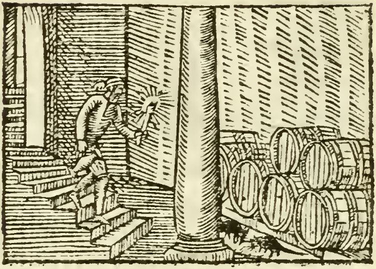

DVm iners aſinus irrideret aprum ille indignans frendebat. Malum quidẽ ignauiſſime fueras meritus, ſed etiam ſi tu pœna fueras dignus, tamen ego indignus, qui à te pœnas ſummã. Irride tutus, impune tibi licet, tutus enim es ob inertiam.

Adfabulatio.

Demus operam, vt cum indigna nobis audimus, aut patimur, ne indigna nobis dicamus, aut faciamus. Mali enim & pditi plerúnque gaudent, ſi quiſpiã bonorum eis reſiſtat, magni pendũt haberi ſe dignos vltione. Imittemur equos, & magnas beſtias, qui oblatrantes caniculos, cum contemptu prætereunt.

De Mure urbano & Mure ruſtico. 9

LIbitum eſt vrbano muri deambulare rus. Vidit hunc mus ruſticus, inuitat, apparatur, itur cœnatum. De promit ruſticus quicquid proſuerat in hyemem, & exhaurit omne penu, vt tanti hoſpitis expleat lautitiam. Vrbanus tamen frontem corrugãs, ruris damnat inopiam, vrbis ſubinde laudat copiã. Remeãs ducit ſecum in vrbem ruſticum, vt quæ verbis iactitarat, re comprobaret. Ineunt conuiuium, quod vrbanus ſplendidè comparat. Inter epulandum auditur in ſera murmur clauis, tripidare illi & fugitare fugitando. Ruſticus & inſuetus, & loci ignarus ægrè ſe tueri, diſcedente famulo redit vrbanus ad menſam, vocat ruſticum: ille vix tandem metu depoſito prorepit.

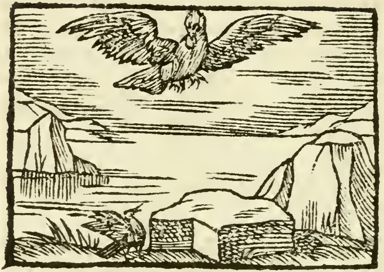
In

*Inuit autem ad pocula vrbanum percunctatur, num hoc periculum crebrum ſit:*Reſpondit *ille quotidianum eſſe, oportere contemni. Tum ruſticus: Quotidianum? inquit:*Mehercle *iſtæ dapes plus fellis quàm melli ſapiunt.*Equidem *malo cum ſecuritate meam inopiã, quàm cùm tali anxietate iſtam copiam.*

Adfabulatio.

Diuitiæ præ ſe ferũt quidem volupta tem, ſed ſi introſpicias, habent pĩcula & amaritudinem. Eutrapeles quidam fuit, qui cùm inimicis ſuis quàm maximè no cere vellet, diuites eos faciebat, dictitans ita ſe eos vlciſci, quippe accepturos cum diuitijs ingentem ſarcinam curarum.

De Aquila & Cornicula. 10

AQuila nacta cochleam, non vi aut arte quiuit eruere piſcem. Accedens cornicula dat conſilium. Suadet ſubuolare, & è ſublimi cochleam in ſaxum præcipitare, ſic enim fore, vt concha frangatur. Humi manet cornicula, vt præſtoletur caſum præcipitat aquila, frāgitur teſta, ſubripitur piſcis à cornicula, dolet eluſa aquila.

Adfabulatio.

Noli quibuſuis habere fidem: & conſiliū, quod ab alijs acceperis, fac inſpicias. Multi enim conſulti, non ſuis conſultoribus, ſed ſibi conſulunt.

De Coruo & Vulpecula. 11

PRædam nactus ſtrepitat in ramis coruus. Videt vulpecula geſtientem, acurrit, coruum

num, inquit, plurima ſalute impertit vulpes. Sæpenumero audieram famam eſſe mendacem, iam re ipſa experior. Nam vt hac fortè iam prætereo, ſuſpiciēs te in arbore, aduolo refutans

famam. Fama enim eſt, te nigriorem pice eſſe, & video candidiorem niue. Meo ſanè iudicio cygnos vincis, & hedera formoſior alba es. Quòd ſi vt plumis, ita & voce excellis, omnium auiũ equidem te dixerim reginã. Hac aſſentatiuncula illectus coruus, ad canendum apparat, apparanti verò è roſtro excidit caſeus, quo correpto, vulpecula cachinnum tollit. Tum demum miſerum coruum pudet, pigetque ſui, & iactura rei mixta pudore dolet.

Adfabulatio.

Nonnulli ſic auidi laudis ſunt, vt cum ſuo probro & damno amēt aſſentatorē. Eiuſmodi homunciones prædę ſunt pa

raſitis. Quòd ſi vitauerit iactantiá, facilè aſſentatorũ peſtiferũ genꝰ vitaueris, ſi tu voles eſſe Thraſo, nuſquã deerit Gnato.

De leone ſenectute confecto. 12

LEo qui in iuuentute complures ſua ferocitate fecerat inimicos, in ſenectute exoluit pœnas. Reddunt talionem beſtiæ. Dente aper, cornu petit taurus. Imprimis aſellus, vetus ignauiæ nomen cupiens abolere, verbis & calcibus ſtrenuè inſultat. Tum gemebundus leo, Hi quibus olim nocui, iam viciſſim nocent, & merito. Sed hi quibus aliquando profui, iam viciſſim non proſunt, imò etiam immeritò obſunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos, ſtultior qui falſis amicis confiſus fuerim.*

Adfabulatio.

In ſecundis rebus non efferaris, non ſis ferox. Nã ſi vultũ mutarit fortuna, vlci-

ſcentur

ſcentur quos læſiſti. Et inter amicos fac habeas diſcrimẽ. Sũt enim quodã amici non tui ſed menſæ tuæ: ſed fortunæ tuę. Quæ quidem fortuna ſimul hac mutata erit, & illi mutabuntur. Et bene tecum actum erit, ſi nõ inimici fuerint. Merito queritur Ouidius.

Ego non paucis quondam munitus amicis
Dum flauit velis aura ſecunda meis.
Vt fera nimboſo tumuerunt æquora vento.
In medijs lacera puppe relinquor aquis.

De Cane & Aſino. 13

DVm blandiretur canis hero, & familia, herus & familia canem demulcet: aſellus id videns, altius gemit, cœpit eum pigere ſuæ ſortis, inique putat comparatũ canem gratum eſſe cunctis, paſcique de menſa herili, idq; ocio ludoq; cõſequi: Se ſe cõtra portare clitellas,

cadi flagello, nunquã ocioſum eſſe, & cunctis tamẽ odioſum. Si hæc fiant blanditijs, eã artẽ, quæ tã vtilis ſit, ſtatuit ſectari. Igitur quodam tẽpore redeunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obuiam, ſubſilit, pulſat vngulis: exclamante hero, accurrere ſerui, & ineptus aſellus, qui ſe vrbanum credidit, fuſte vapulat.

Adfabulatio.

Non omnia poſſumus omnes (vt Ait Virgil. in Buccolicis) nec oẽs omnia decẽt, id quiſq; velit, id tenet quod poſsit. Non ſimus id quod Græce ſignificãtius dicitur: ὄνος λύρας, id eſt, aſinus lyrarum vel lyræ. Sic autem Bœtius, Aſinus ad lyram poſitus. Repugnante natura irritus eſt labor. Tu nihil inuita facies dicésve Minerua, teſte Horatio.

De Leone & Mure. 14

LEo æſtu curſuq; defeſſus, ſub vmbra fronde ſuper viridi quieſcebat. Murium autẽ grege tergum eius percurrente, experrectus vnum è multis comprehendit, Supplicat captiuus, indignũ ſe eſſe cui leo iraſcatur clamitat, reputans ille in nece tantillæ beſtiolæ nihil eſſe laudis, captiuum dimittit. Nec verò ita multò pòſt, leo forte dum per ſaltum currit, incidit in plagas. rugire licet, exire non licet. Rugientem miſerabiliter leonem mus audit, vocẽ agnoſcit.

repit

repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæſitos inuenit, inuentos corrodit, leo è plagis euadit.

Adfabulatio.

Hæc fabella ſuadet potentibus clemẽtiã. Etenim vt ſunt res humanæ inſtabiles, egent interdum ipſi potentes ope humilimorũ. Quare vir prudẽs, & ſi poteſt, timebit vel vlli hominũ nocere. Qui autẽ non timet nocere alteri, valde deſipit. Quid ita? Quia & ſi iam potentia fretus neminẽ metuis, forſam olim erit vt metuas. Cõſtat enim eueniſſe claris, magnisq; regibus, vt viliũ homuncionum vel gratia indiguerint, vel iram metuerint.

De Miluo ægroto. 15

LEcto decumbebat miluus. Iam ferme moriens matrem orat precatum ire Deos.

Mater

Mater reſpondet, nil opis illi ſperandum à Dijs quorum ſacra, & aras ſuis rapinis toties violaſſet.

Adfabulatio.

Decet venerari ſuperos. Illi enim pios iuuant: impios aduerſantur. In felicitate neglecti, in miſeria non exaudient. Quare in ſecũdis rebus ſis eorum memor, vt in aduerſis rebus præſentes ſint vocati.

De Hirundine & alijs Auiculis. 16

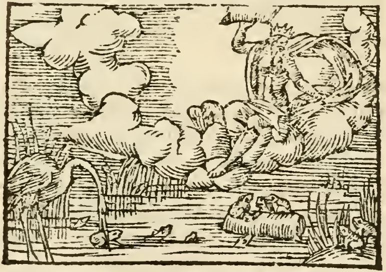
CVm primùm cœptum eſt ſeri linum, hirundo ſuadet auiculis impedire ſementẽ, dictitans ſibi fieri inſidias. Irrident illæ, ſtultã vatem hirundinem vocant. Surgente iam lino & vireſcente, rurſus monet euellere ſata. Iterum irrident. Matureſcit linum, hortatur populari ſegetem. Cùm ne tunc quidem conſulentem audirent, hirundo auium cœtu relicto, hominis

hominis ſibi conſiliat amicitiam. Init cum eo fœdus, cohabitat, cãtus demulcet. Cæteris auibus è lino fiunt retia & laquei.

Adfabulatio.

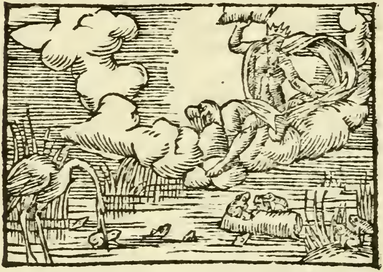
Multi nec ipſi cõſulere ſibi norũt, nec rectè conſulentẽ audiũt. Sed cùm in periculis ſunt & damnis, tum demum ſapere incipiunt, & ſuam damnare ſocordiam. Tũ ſat ſuperq; conſilij eſt. Hoc inquiũt & illud factum oportuit. Sed preſtat eſſe Prometheum. quàm Epimetheũ. Fuere hi fratres, nomina ſunt Græca, Alteri cõſilium ante rem fuit, alteri poſt rẽ: quòd declarat interpretatio nominum.

De Ranis & earum rege. 17

GEns ranarum, cùm eſſet libera, Ioui ſupplicabat dari regem. Ridere Iupiter vota ranarum: illæ tamẽ iterũ atque iterum inſtare, denie

donec ipſum perpellerent. Deijcit ille trabem, ea moles ingenti fragore quaſſat fluuium, territæ ſilent ranæ, regem venerantur. Accedunt *pedetentim propius: tandem abiecto metu, inſultant & deſultant : iners rex luſui eſt. &*

contẽptui. Laceſſerunt *rurſum* Iouem, *orant regem dari qui ſtrenuus ſit.* Dat Iupiter *ciconiã.* Ea *præſtrenuè perambulans paludem, quicquid ranarum obuium fit, vorat.* De *huius igitur ſæuitia ranæ fruſtrà queſtæ ſunt.* Iupiter *non audit, nam & hodie adhuc queruntur.* V*eſperi enim ciconia cubitum eunte: ex antris egreſſæ, rauco vlulatu murmurant, ſed ſurdo canunt.* V*ult enim* Iupiter, *vt quæ regem clementem ſint deprecatæ, iam ferant inclementem.*

Adſab.

Adfabulatio.

Perinde atque ranis euenire ſolet ple bi quæ ſi regē paulò manſuetiorē habet, ignauum:inertē eſſe cauſatur,optat aliquando cōtingere ſibi virū. Cōtra ſi quādo nacta eſt regē ſtrenuū,huius ſæuitiā damnat,prioris laudat clementiam:ſiue quòd ſemper præſentium nos pœnitet, ſiue quòd verum eſt verbum, Noua vete ribus non eſſe potiora.

De Columbis & earum rege accipitre. 18

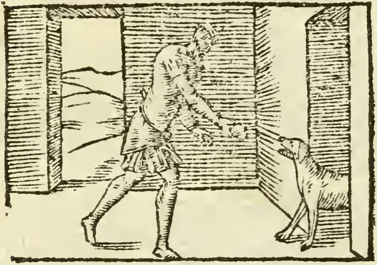
Columbæ olim bellum geſſere cum miluo, quem vt expugnarent, delegerunt regē accipitrem. Ille rex factus, hoſtem agit non regem. Non ſegnius ac miluus rapit,ac laniat. Pœnitēt colūbæ inepti,ſatius fuiſſe putantes, pati bella milui, quàm tyrannidē accipitris.

k Adſa

Adfabulatio.

Neminem ſuæ ſortis nimium pigeat. Nihil eſt (teſte Flacco) ab omni parte beatum. Equidem meam ſortem, modò tolerabilis ſit, mutari non optem. Multi noua ſorte quæſita, veterem rurſus optarunt. Itaque plerique ingenio ſumus omnes, noſmet noſtri pœnitet.

De Fure & Cane. 19

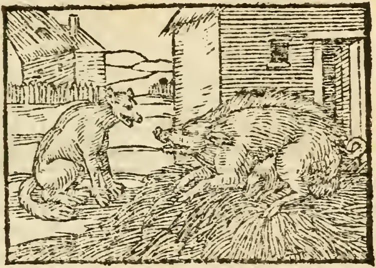
F*Vri aliquando panem (vt ſileat) porrigenti, reſpondit canis, Inſidias tuas noui, panem das quòd deſinam latrare: ſed ego tuum munus odi, quippe ſi ego tulero panem tu ex his tectis cuncta aſportabis.*

Adfabulatio.

Caue ne parui commodi cauſa, amittas magnũ: caue cuiuis homini fidem habeas

beas. Sunt enim qui dolo nõ tantùm benignè dicunt, ſed & benignè faciunt.

De Lupo & Suculà. 20

P*Arturiebat ſucula, pollicetur* Lupus *ſe cuſtodem fore fœtus.* Reſpondit *puerpera, lupi obſequio ſe non egere: ſi velit plus haberi, ſi cupiat gratũ facere, longiùs abeat.* Lupi *enim officium conſtare, non præſentia, ſed abſentia.*

Adfabulatio.

Non ſunt cuncta credenda cunctis. Multi ſuam operam pollicentur, non tui amore, ſed ſui, ſuum quærentes commodum, non tuum.

De partu montium. 21

OLim rumor erat parturire montes, homines accurrunt circunſiſtunt mõſtri quippiam non ſine pauore expectantes. Pariunt tandem montes , exit mus, tum omnes riſu emori.

Adfabulatio.

Hanc fabellam tãgit Horatius, Parturient montes, inquit, naſcetur ridiculus mus. Notat autem iactantiam. Iactabũdi enim cùm magna profitentur, & oſtẽtant, vix parua faciũt. Quapropter Thraſones illi iure ſunt materia ioci, & ſcommatum. Vetat item hæc fabella inanes timores. Plerúnque enim grauior periculo eſt periculi metus, imò ridiculum eſt, quod metuimus.

De Cane uetulo, qui ab hero contemnitur. 22

CAnem venaticum, qui iam ſenuerat, inſtigat herus, fruſtra hortatur, tardi ſunt pedes, non properat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. Increpitat herus verbere & verbo. Canis reſpondet debere ſibi iure ignoſci, iam ſenuiſſe, at iuuenem fuiſſe ſtrenuum. Sed vt video, inquit, nil placet ſine fructu. Iuuenem amaſti, ſenem odiſti. Amaſti prædabundum, odiſti tardum edentulum. Sed ſi gratus eſſes, quem olim iuuenem frugis cauſa dilexiſti, ſenem fructuoſæ iuuentutis gratia diligeres.

Adfabulatio.

Recte canis: Nam teſte Naſone,

Nil, niſi quod prodeſt, charum eſt: en detrahe menti.

Spem fructus auidæ, nemo petendus erit.

Præteriti commodi nulla eſt memoria: futuri autem gratia non magna, præſentis commodi ſumma.

Turpe quidem dictu, ſed ſi modò vera fatemur.
Vulgus amicitias vtilitate probat.

De Leporibus inaniter timentibus. 23

SYlua inſolito mugiente turbine, trepidi lepores rapidè occipiunt fugere. Fugientes, cùm obſiſteret palus, ſtetere anxij, vtrinque comprehenſi periculis. Quoq́; maioris eſſet incitamentum timoris, vident in palude mergi ranas. Tum ex leporibus vnus prudentior cæteris, ac diſertior, Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus eſt. Corporum quidem, agelitas

ſitas nobis eſt,ſed animus deeſt. Hoc *periculum turbinis non fugiendū,ſed eſt contemnendum.*

Adfabulatio.

Omni in re opus eſt animo. Iacet virtus ſine confidentia. Confidentia enim dux & regina virtutis eſt.

De Hœdo & Lupo. 24

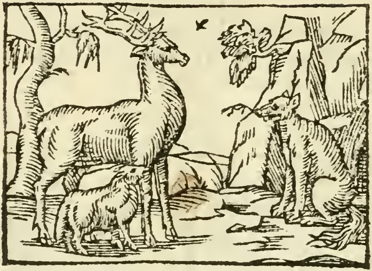

CApra cùm eſſet paſtum itura,hœdum domi concludit,monens aperire nemini,dum redeat ipſa.Lupus,qui id procul audierat,pòſt matris diſceſſum pulſat fores,voce capriſat,iubens recludi.Hœdus dolos præſentiens,Non aperio, inquit, nam etſi vox capriſat, tamen equidem per rimulas lupum video.

Adfabulatio.

Obedire parenti filios, ipſis eſt vtile, & iuuenem ſeni decet auſcultare.

De Ceruo & Oue. 25

CEruus coram lupo ouem ream facit, modium tritici debere clamitans. Ouis debiti quidem erat inſcia, tamen ob lupi præſentiam ſpondet ſe daturã: dicitur ſolutioni dies. Dies adeſt, monet ceruus ouem. Illa id inficias. Quod enim promiſerit excuſat, factum in metu, & præſentia lupi: Votum extortum non eſſe ſeruandum.

Adfabulatio.

Sententia iuris eſt, Vim vi repellere licet. Ex hac fabella noua quædam naſcitur, Fraudem fraude refellere licet.

De Ruſtico & Angui. 26

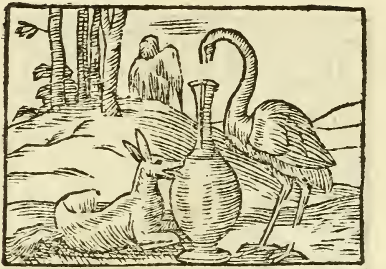

RVſticus quidam nutrierat anguem. Iratus aliquando, beſtiam petit ſecuri. Euadit illa non ſine vulnere. Poſtea Ruſticus deueniens ad paupertatem, ratus eſt id infortunij propter anguis iniuriam ſibi accidere, igitur ſupplicat angui, vt redeat. Ille ait ignoſcere ſe, ſed redire nolle. Neque enim fore ſecurum cum Ruſtico, cui tanta ſit domi ſecuris. Liuorẽ vulneris deſijſſe, ſupereſſe tamen memoriam.

Adfabulatio.

Et qui ſemel fidem ſoluit, iterum habere fidem vix tutum. Iniuriam quidam donare, id ſanè miſericordiæ eſt: cauere autem ſibi, & decet, & prudentiæ eſt.

De Vulpecula & Ciconia. 27

VVlpecula vocarat ciconiam ad cœnam. Obſonium in menſam effundit : quòd cũ liquidum eſſet, ciconia fruſtrà roſtro tentante, vulpecula lingit. Abit eluſa auis, pigetq; pudetq; iniuriæ. Poſt *pluſculum dierum redit, inuitat vulpeculam. Vitreum vas ſitum erat plenum belli obſonij. Quod quidem vas cùm eſſet arcti gutturis, vulpeculæ obſonium licuit videre, & eſurire, guſtare non licuit :* Ciconia *roſtro facili exhauſit.*

Adfabulatio.

Riſus riſum, iocus iocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.

De Lupo & capite picto. 28

LVpus in officina ſcultoris caput humanum repertum verſat, miratur ſentiens id, quod erat, nihil habere ſenſus. O pulchrum, inquit, caput: eſt in te artis multum, ſed ſenſus nihil.

Adfabulatio.

Externa pulchritudo ſi adſit, grata eſt, ſin alterutra carendum eſt, præſtat externa quàm interna careas. Illa enim ſine hac interdum incurrit odium, vt ſtolidus eò ſit odioſior, quò formoſior.

De Graculo. 29

GRaculus ornauit ſe plumis pauonis. Deinde pulchellus ſibi viſus, faſtidito genere ſuo, contulit ſe ad pauonum genus. Illi tandem intellecta fraude ſtolidam auem coloribus nudarunt, & plagis affecerunt.

Horatius hanc fabellam primo epiſtolarum libro narrat de cornicula. Ait eã olim adornatam collectis, quæ auibus exciderant, plumis, pòſt vbi vnaquæq; auium ſuam plumam decerpſit, ridiculam fuiſſe.

Ne ſi fortè ſuas repetitum venerit olim.
Grex auium plumas, moueat cornicula riſum,
Furtiuis nudata coloribus.

Adfabulatio.

Notat hæc figura eos, qui ſe gerunt æquo

æquo ſublimius, qui cùm his viuũt, qui & ditiores ſunt, & magis nobiles. Quare ſæpe inopes fiunt, & ſunt ludibrio. Probe Iuuenalis mouet: E cœlo deſcendit, γνῶθι σεαυτὸν, hoc eſt. Noſce te ipſum.

De Muſca & Formica. 30

MVſca altercabatur cũ formica ſe nobilẽ, illam ignobilẽ: ſe volitare, illam repere: ſe verſari in tectis regum, illam cauernis latere, ſegetem rodere, aquam bibere, ſe ſplendidè epulari iactitabat, & hæc tamen ocio nanciſci. E regione formica ſe non ignobilem eſſe, ſed ſuis natalibus contẽtam, muſcam vagam eſſe, ſe ſtabilem, ſapere formicæ grana & fluenta, quòd muſcæ paſtilli & vini. Atque hæc ſe non ſegni ocio, at ſtrenua opera nanciſci. Porrò *formicam lætam eſſe & tutã, charam omnibus, exemplar denique laboris :* Muſcam *anxiam*

cùm

cùm periculo eſſe cunctis infeſtam: cunctis inuiſam, exemplar denique ſegniciei. Formicam hyemis memorem, alimenta reponere: muſcam in diem viuere, hyeme aut eſurituram, aut certè morituram.

Adfabulatio.

Qui pergit qua vult dicere, quæ non vult audiet, Muſca ſi bene dixiſſet, bene audiſſet. Aſſentior autē formicæ. Videtur enim optabilior vita obſcura cum ſecuritate, quā cum periculo ſplendida.

De Rana & Boue. 31

Rana cupida æquandi bouem, ſe diſtendebat. Filius hortabatur matrem cœpto deſiſtere. Nihil enim eſſe ranam ad bouem. Illa ſecundùm intumuit, clamitat natus: Crepes licet mater, bouem nunquam vinces. Tertiam

auſa

autem cùm intimuiſſet, crepuit.

Adfabulatio.

Cuiq; ſua dos eſt. Hic forma, ille viribus, hic opibus, ille pollet amicis. Vnũquenque ſuo decet eſſe contẽtum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quiſque ſemet conſulat, ne inuideat ſuperiori, quod miſerum eſt: nec, quod ſtultitiæ eſt, certare oportet.

De Equo & Leone. 32

VEnit ad equum comedendum leo Carens autem præ ſenecta viribus, meditari cœpit artẽ, medicũ ſe profitetur, verborum ambage equũ moratur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit ſe nuper in loco ſpinoſo pupugiſſe pedem, orat vt inſpiciens ſentem medicus educat. Paret leo. At equus quanta po-

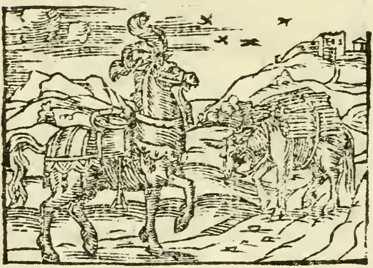
tuit

tuit vi, calcem leoni impingit, & ſe continuò coniicit in pedes. Leo vix tandem ad ſe rediēs, ictu enim propè exanimatus fuerat: Pretium, inquit, fero ob ſtultitiam, & is iure effugit: Dolum enim dolo vltus eſt.

Adfabulatio.

Odio digna eſt ſimulatio, & ſimulatione capienda: Non eſt timēdus hoſtis, qui hoſtem præ ſe fert, ſed qui cùm hoſtis ſit, beneuolētiam ſimulat, is demum timendus, & odio digniſsimus.

De Equo & Aſino. 33

EQuus phaleris ſelláque exornatus, cum ingenti hinnitu per viam currebat. Currenti autem onuſtus aſellus fortè obſtabat. Equus ira fremebundus, & frena ferox ſpuman

mantia mandens: Quid, inquit, tarde, ignaue, obſiſtis equo? Cede inquam, aut proculco te pedibus. Aſellus contra rudere non auſus, cedit tacitus. Equo autem prouolanti, & curſum intendanti crepat inguen. Tũc curſus & oſtentui inutilis, ornamentis ſpoliatur, dein carrario venditur. Videt poſteà cùm carro venientem aſellus, & affatur. Heus bone vir, quid iſthuc ornati eſt? Vbi aurata ſella, bullata cingula? Vbi nitidum frenum? Sic, amice, neceſſe fuit euenire ſuperbienti.

Adfabulatio.

Plerique in ſecundis rebus elati ſunt, nec ſui memores, nec modeſtię. Sed quia proſperitate inſoleſcunt, aduerſitatẽ incurrunt. Eos qui felices vidẽtur, monuerim eſſe cautos. Etenim ſi rota fortunæ circumacta fuerit, ſentiẽt miſerrimũ genus infortunij eſſe fuiſſe, felicẽ. Accedet ad cumulum infelicitatis id quoque mali, contemnetur ab ijs, quos ipſi contempſere, & illudẽt eis ij, quos ipſi riſere.

De Auibus & Quadrupedibus. 34

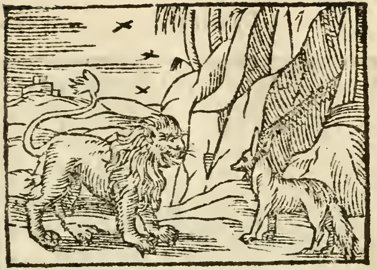
AVibus pugna erat cum quadrupedibus. Vtrinque ſpes, vtrinque metus, vtrinque erat periculum. Veſpertilio autem relictis ſocijs deſecit ad hoſtes. Vincunt aues, duce, & auſpice aquila. Transfugam verò veſpertilionem damnant, vti ne ad aues vnquam illi ſit reditio, vti ne luce vnquam ſit volatus. Hæc cauſa Veſpertilioni eſt, vt non niſi noctu volet.

Adfabulatio.

Qui cũ ſocijs aduerſitatis & periculi particeps eſſe renuit, proſperitatis & ſalutis expers erit.

De lu

De Lupo & Vulpe. 35

LVpus cùm prædæ ſatis eſſet, in ocio degebat. Accidit vulpecula, ſciſcitatur ocij cauſam. Senſit Lupus inſidias fieri ſuis epulis, ſimulat morbum eſſe cauſam, orat vulpeculam deprecatum iri deos. Illa dolens dolum non ſuccedere, adit paſtorem, monet petere latebras lupi: hoſtem enim ſecurum poſſe inopinatò opprimi. Adoritur paſtor lupum, mactat. Illa potitur antro & præda. Sed fuit illi breue ſceleris ſui gaudium. Nam non ita multò poſt, idem paſtor & ipſam capit.

Adfabulatio.

Fœda res inuidia eſt, & ipſi interdum authori quoque pernicioſa. Flaccus epiſtolarum primo.

Inuidus alterius rebus macreſcit opimis.

Inuidia Siculi non inuenere tyranni.
Maius tormentum.

De Ceruo. 36

CEruus in perſpicuo fonte ſe conſpicatus, probat procera frontis et ramoſa cornua: ſed tibiarum exilitatem damnat. Fortè dum cōtemplatur, dum iudicat, interuenit venator. Fugit ceruus ocyor pilis, & agente nimbos ocyor Euro. Inſectantur fugientem canes. Sed cùm intraſſet condenſam ſyluam, implicita ſunt ramis cornua, tum demum tibias laudabat, & cornua damnabat, quæ fecere vt præda eſſet canibus.

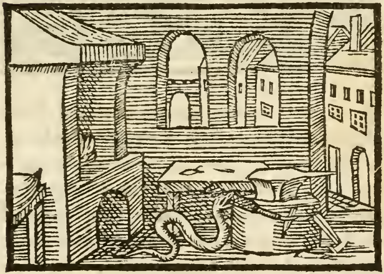
Adfabulatio.

Fugienda petimus, petenda fugimus. Placent quæ officiunt, quæ cōferunt diſplicent. Beatitudinem cupimus, priuſquam

quàm vbi ſit intelligamus. Opum excellentiã et honorũ celcitudinẽ quærimus: in his beatitudinẽ ſitã opinamur, in quibus tamẽ multũ laboris eſt, & doloris. Pulchrè id ſignificat Liricus ille noſter.

Sæpius ventis agitatur ingens
Pinus, & celſæ grauiore caſu.
Decidunt turres, feriúntque ſummos,
Fulgura montes.

De Vipera & Lima. 37

IN fabrica offendens limam vipera cœpit rodere. Subriſit lima, Quid, inquiens, inepta? Quid agis? Tu tibi antè contriueris dentes, quàm me atteras: quæ duritiem æris præmordere ſoleo. Adfabulatio.

Etiam aque etiam vide, qui cum tibi res ſit. Si in fortiorem dentes acuis, non illi, ſed tibi nocueris.

De Lupis & Ouibus. 38

LVpis & agnis, quibus diſcordia eſt, fœdus aliquando fuit, datis vtrinq; obſidibus. Lupi ſuos catulos, oues canum cohortem dedere. Quietis ouibus ac paſcentibus, lupuli matrum deſiderio vlulatus edunt. Tum lupi irruẽtes fidem fœdúſque ſolutum clamitant, oueſq; canum præſidio deſtutas laniant.

Adfabulatio.

Inſcitia eſt, ſi in fœdere tua præſidia hoſti credas. Nam qui hoſtis fuit, hoſtis forſan nondum eſſe deſijt. Fortaſsis & cauſam ceperit, cur te nudatum pręſidijs adoriatur.

De Sylua & Ruſtico. 39

QVo tempore etiam arboribus ſuus ſermo erat, venit ruſticus in ſyluam, rogans vt ad ſecurim ſuam tollere liceat capulũ. Annuit ſylua. Ruſticus aptata ſecuri cœpit arbores ſuccidere. Tum & quidem ſero, pœnituit ſyluam ſuæ facilitatis. Doluit ſe ipſam eſſe cauſam ſui exitij.

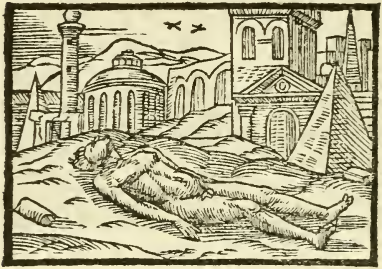
Adfabulatio.

De quo bene merearis vide. Multi fuere, qui accepto beneficio in authoris abuſi ſunt perniciem.

De Membris & Ventre. 40

PEs & manus ventrem olim incuſarunt, quòd ab ocioſo eo lucri ipſorum voraret ur.

Iubent aut laboret, aut ali ne petat. Suplicat ille ſemel atque iterum: negant tamen manus alimentum. Ex hauſto inedia ventre, vbi cape-

re omnes artus deficere, tum manus voluit tan dem officioſa eſſe, verum id ſerò. Nam venter deſuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum ventri inuident, cùm ventre pereũte pereunt.

Adfabulatio.

Perinde atque in membrorum ſocietate eſt, ita habet ſe ſocietas humana. Mẽbrum eget mẽbro, amicus eget amico. Quare mutuis operis & mutuis officijs vtendũ eſt. Neque diuitiæ, neque dignitatum apices hominem ſatis tuẽtur. Vnicum & ſummum præſidiũ, complurium amicitia eſt.

De Si

De Simia & Vulpecula. 41

SImia vulpeculam orat, vt partem caudæ ſibi donet, ad tegendas nates. Illi enim eſſe oneri, quod ſibi foret vſui & honori. Reſpondet illa, nihil nimis eſſe, & ſe male humum cauda ſua verri, quam ſimiæ nates tegi.

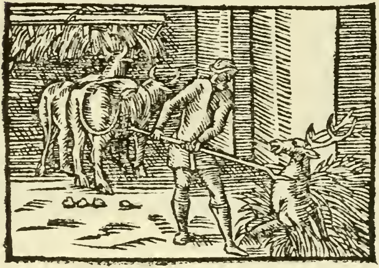
Adfabulatio.

Sunt qui egent, ſunt quibus ſupereſt. Nulli tamē diuitum id moris eſt, vt re ſuperflua beet egenos.

De Ceruo & Bobus. 42

CEruus venatorem fugiens, coniecit ſe in ſtabulum. Boues orat vt in præſepe latitare liceat. Boues tutum eſſe negant: mox enim & dominum & famulum affuturos.

Ille ſecurum ſe eſſe ait, modò ne ipſi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt: exit. Geſtire ceruus, & nihil iam timere. Tum vnus

è bobus & æuo & conſilio grauis, Facile, inquit, erat hunc qui talpa eſt, fallere, ſed vt herum, qui Argus eſt, lateas, hoc opus, hic labor eſt. Mos deinde introgreditur herus. Qui vt ſerui negligentiam corrigat: cuncta luſtrans oculis, & præſepe manu tentans, cerui deprehendit ſub fœno cornua. Inclamat famulos, ac currunt, feram concludunt, capiunt.

Adfabulatio.

In aduerſis rebus & periculis latebræ difficiles ſunt inuẽtu, aut quia miſeros, vt cœpit, fortuna exagitat: aut quia ipſi metu impediti, & inopes conſilij ſemet imprudentia produnt.

De leo

De Leone & Vulpecula. 43

LEo ægrotabat, viſebant animalia, vna officium differente vulpecula. Ad hanc legatum mittit leo cum epiſtola, quæ venire admoneat: gratiſsimâ rem ægroto fore eius vnius præſentiam. Nec *quicquam periculi fore cur vulpecula metuat: leonem enim primùm quidem amiciſsimum eſſe vulpeculæ, ideoq; percupere eius colloquium, deinde ægrotum eſſe & decumbere: & etiam ſi, id quod non erat, velit nocere tamen non queat.* Reſ*cribit vulpecula, optare ſe vt leo conualeſcat, idque oraturam ſuperos:* C*æterùm minime viſuram, terreri enim ſe veſtigijs.* Q*uæ quidem veſtigia cùm omnia ſint antro leonis aduerſa, & nulla auerſa, eam rem indicium eſſe, multum quidem animaliũ introiſſe, ſed exiſſe nullum.*

Horatius in primo epiſtolarum.

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni
Reſpondit, referā, quia me veſtigia terrent,
Omnia te aduerſum ſpectantia, nulla retrorſum.

Adfabulatio.

Caue fidem habeas verbis, ni caueris, ſæpe tibi dabuntur verba. Capienda eſt coniectura tum ex verbis, tū ex factis, & ex his illa ſunt iudicanda.

De Vulpecula & Muſtella. 44

VVlpecula longa inedia tenuis, fortè per anguſtiorem rimam in cumeram frumēti repſit. In qua cùm probè paſta fuit, dein rurſus tentantem egredi, diſtētus impedit vēter. Muſtella luctantem procul contemplata, tandē monet, ſi exire cupiat, ad cauum macra redeat, quò macra intrarat.

Adfabulatio.

Videas complures in mediocritate lætos eſſe, atque alacres, vacuos curis, expertes animi moleſtijs. Sin hi diuites facti fuerint, videbis eos mœſtos incedere, nunquam frontem porrigere: plenos curis, animi moleſtijs obrutos.

Hanc fabellā ſic Hora. canit li. j. epiſt.

Fortè per anguſtam tenuis vulpecula rimam
Repſerat, in cumeram frumenti, paſtáque rurſus

Ire

Ire foras pleno tendebat corpore fruſtra.
Cui Muſtella procul, Si vis, ait, effugere iſtinc.
Macra cauum repetas arctum, quem macra ſubiſti.

De equo & Ceruo. 45

EQuus gerebat bellum cum Ceruo. Pulſus tandem è paſcuis implorabat opem humanam. Reddit cum homine, deſcendit in campum victus antea, iam fit victor. Sed tamen hoſte victo, & ſub iugum miſſo, ipſe victor neceſſe eſt ſeruiat homini. Equitem fert dorſo, & frenum ore.

Adfabulatio.

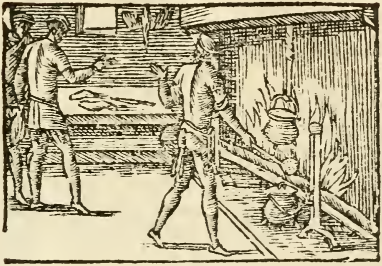
Dimicant multi contra paupertatẽ. Qua per fortunam & induſtriam victa, ſæpe victoris interit libertas. Domini q dem & victores paupertatis ſeruire in ci piunt

piunt diuitijs, angùtur auaritiæ flagris, parſimoniæ cohibentur frenis, nec quærendi tenent modum, nec iuſto quidem auaritiæ ſupplicio, partis rebus audent vti. Horatius de hac fabella lib.j.epiſt.

Ceruus equum pugnat melior communibus herbis.
Pellebat, donec minor in certamine longo.
Implorauit opes hominis, frenúmq; recepit.
Sed poſtquàm violens victor diceſſit ab hoſte.
Non equitem dorſo, non frenum repulit ore.
Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet improbus, atque.
Seruiet æternum, qui paruo neſciat vti.

Aeſop

AESOPI FABVLÆ Trigintaſex, Hadriano Barlando interprete.

De duobus Adoleſcentibus. 1

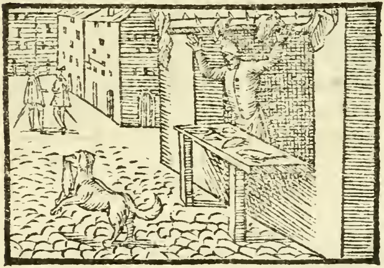
ADOLESCENTES *duo obſonium apud coquum ſeſe empturos ſimulant. Coquo alias res agente, carnem alter è caniſtro ſurripit, dat ſocio vt ſub veſte occulat. Coquus ſurreptã ſibi carnis partẽ vt vidit, furti vtrũq; cœpit inſimulare, q̃ abſtulerat per Iouẽ nihil habere: is verò qui habuit, nihil abſtuliſſe idẽtidẽ deierat. Ad quos,*

Me quidem, inquit coquus, fur nunc latet, ſed is inſpexit, is ſcit quem iuraſtis.

Adfabulatio.

Si quid peccauimus, id nõ ſtatim faciũt homines: at Deus omnia videt, qui ſedet ſuper cælos, & intuetur abyſſos. Quod ſi cogitent homines, ſuppreſsius, prudentiusque peccabitur.

De Cane & Lanio. 2

CAnis in macello cum lanio carnem abſtuliſſet, in pedes ſeſe continuò quantum potuit, coniecit. Lanius *iactura rei perculſus, primùm tacuit, deinde animum recipiens, ſic procul acclamitauit.* O *furaciſsime curre tutus, impune tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem. Poſthac autem cautius mihi obſeruaberis.*

Adſa

Adfabulatio.

Hæc fabula ſignificat pleroſq; omnes tum demum fieri cautiores, vbi damnũ acceperint.

De Cane & Oue. 3

CAnis ouem in ius vocat, panem ex mutuo debere clamitans: illa it inficias, Miluus, lupus, vultur accerſuntur, rẽ aſſirmant, damnatur ouis, damnatam canis rapit, ac deglubit.

Adfabulatio.

Falſis teſtimonijs opprimi quàm plurimos, cùm nemo neſcit, tum hæc quam optimè docet fabellula.

De Agno & Lupo. 4

AGno comitanti caprum, lupus fit obuiã, rogitat cur relicta matre alidum potius ſequatur hircum, ſuadétque, vt ad diſtenta lacte matris vbera redeat, ſperans ita fore abductum vt laniet. Ille vero, Mater me, ò lupe, inquit, huic commiſit, huic ſumma cura ſeruandi data eſt parenti potiùs quàm tibi obſequendum, qui me ſeducere iſtis dictis poſtulas, ſeductum mox percerpere.

Adfabulatio.

Noli omnibus fidẽ habere, multi enim dum alijs vidẽtur velle prodeſſe, ſibi interim conſulunt.

De Adoleſcente & Cato. 5

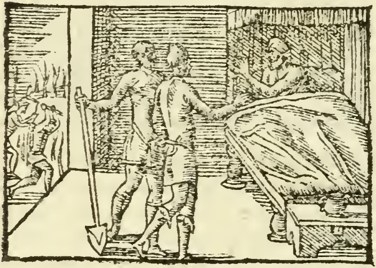
CVm adoleſcens quidam in delitijs amoribusq; vſurpaſſet catum, Venerem precibus fatigauit, vt catum in fœminam transfiguraret. Commiſereſcit, & audit orantem Venus, fit metamorphoſis, quæ adoleſcenti miſerè amāti perplacuit, nempe tota ſucci plenula, tota cādidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum, ridetur luditur. Nec verò ita multò pòſt percipiens experiri Dea, nunquid catus cum corpore mutaſſet & mores, per impluuium immittit muſculum, ibi riſu prorſus, atque ludo res digna accidit. Conſpectam illico beſtiolam inſequitur muliercula.

Venus indignās, fœminæ vultus iterū in catū,
Cū pedibusq; manus, cū paruis brachia mutat
Cruribus, et cauda eſt mutatis addita mēbris.

Adfabulatio.

Cælum,nõ animum mutant,qui trãs mare currunt:nimisq́; difficile eſt aſſueta relinquere.Naturam expellas furca licet,ipſa recurret,inquit Horatius.

De Agricola & Filijs. 6

COmplures habebat agricola filios adoleſcentulos, iiſq́; inter ſe diſcordes fuere: quos pater elaborans trahere ad mutuũ amorem,appoſito faciſculo iubet ſingulos breui circundatum funiculo effringere : imbecilla nequicquam conatur ætatula. Soluit parens, redditq́; ſingulis virgulam , quam cùm pro ſuis quiſque viriculis facilè frangeret : O, inquit filioli,ſic concordes vos vincere poterit nemo: ſed ſi mutuis volueritis ſæuire vulneribus, atq; inteſtinum agitare bellum,eritis tandem præda

da hoſtibus.

Adfabulatio.

Docet hic apologus, concordia paruas res creſcere, diſcordia magnas dilabi.

De Aſino & Equo. 7

R*Vſticus equum vacuum, aſinumq; ſarcinulis egregiè onuſtum producit ad viã: defeſſus aſellus, equum ſibi onera vt adiutet, orat, ſi ſaluum velit. Negat facturum equus. Aſellus tandem ſarcinæ pondere grauatus, procumbit, moritur. Herus omne onus, mortui quoque aſelli corium in equi dorſum reclinat, quibus cùm ille reprimeretur, Me miſerum, inquit, merito meo ſi nunc exerceor, qui dudum laboranti aſino opitulari nolui.*

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, vt oppreſsis ſubueniamus amicis: ortus noſtri (inquit Plato) partem ſibi patria vendicat, partem amici.

De Carbonario & Fullone. 8

FVllonem inuitabat carbonarius, vt ſecum in vnis ædibus, habitaret. Fullo, Non eſt, inquit, mi home iſtuc mihi vel cordi, vel vtile, vereor enim magnopere, ne quæ ego eluam: tu reddas tam atra, quàm carbo eſt.

Adfabulatio.

Monemur hoc apologo cum inculpatis ambulare: mouemur ſceleratorũ hominum conſortia veluti peſtem quandã deuitare. Trahũt, inquit Campanus, hominem ſodalitia, cõmercia etiã in mo-

res

res penetrãt, & perinde quiſque euadit, vt quibus cùm verſatur.

De Aucupe. 9

IT venatum auceps, videt nidulantem procul in altiſsima arbore palumbum, adpropinquat, deniq; inſidias molitur, premit fortè calcibus anguem. Hic *mordere: ille improuiſo exanimatus malo, me miſerum, inquit, dum alteri inſidior, ipſe diſpereo.*

Adfabulatio.

Significat hæc fabula nonnunquam eos ſuis artibus circumueniri, qui res nouas moliuntur.

De Buccinatore ſeu Tubicine. 25

BVccinator quidã ab hoſtibus capitur, abducitur, trepidare ille, ſupplicare, vt parcant innoxio, ſe quando nihil vnquam armo-

rum præter vnam bucinam geſtauerit, hominem ne potuiſſe quidem occidere nedum voluiſſe. Illi *contrà murmure tum ſæuo, tum verberi*

bus intonant, Nihil *agis ſcelus, maximè noces, atque nunc hic trucidabere, quòd cùm ipſe, vt fateris, ſis rei militaris imperitus, cornu iſthoc tuo, aliorum exitas, euibráſque animos.*

Adfabulatio.

Grauiſsimè peccãt nõnulli, qui ad mala alioqui ſatis pronis principibus, vt iniquè agant, conſulunt, atque huiuſmodi quædam ad illorũ aures occidũt, Quid etiã dubitas? an te principẽ eſſe oblitus es? an non tibi quod iubeat licet? tu legibus maior: in te legi rupæ nomẽ cadere haud poteſt, qui ipſis etiã dominaris legibus: tui nihil poſsidẽt quòd tuũ nõ ſit, tu potes & ſeruare, & perdere: tibi fas eſt opib

opibus dignitatéque augere quē viſum ſit, fas eſt vbi libuerit adimere. Alios alia vel damnāt, vel commendant: tibi nihil non honeſtiſsimum futurum.

De Lupo & Cane. 11

Lupus cani antè lucem in ſylua fortè fortuna fit obuiam, ſalutat, aduentum gratulatur, denique rogat quo pacto tam ſit nitidus. Cui ille, Herilis *cura hoc efficit, herus me blandientem ſibi demulcet, de menſa paſco herili nitidiſsima, nunquàm ſub die dormito, tū vniuerſæ familiæ non dici poteſt quam ſim gratus.* Næ *tu (inquit lupus) multò es feliciſsimus ò canis, cui tā benignus & comis cōtigit herus, quo cùm ò vtinam commorari & mihi liceat, nullum me animantium eſſet vſpiam fortunatius.* Canis *noui ſtatus cupidiſsimum vidēs lu-*

 pum

pum effecturum ſe pollicetur, vt hæreat in parte aliqua apud herum modò de priſtina ferotia aliquid remittere, & ſeruitutem ſeruire velit. Stat ſententia: lupo libitum eſt deambulare ad villam. Sermones edunt in itinere prorſus iucundiſsimos. Poſteà verò quàm illuxit, contritum canis collum videns lupus, Quid ſibi vult, inquit, ò canis tua iſthæc prorſus depilata ceruix? Solebam, inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis allatrare, obmordereque nonnunquam: id ægrè ferens herus, crebris me tundebat verberibus, prohibens etiam ne quē præter furem lupúmque adorirer: ego ſic vapulando victus ſum, & mitior factus, hócque genialis ſæuitiæ ſeruaui ſignum. Lupus hoc audito, Ego inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur ò canis, cum tua iſthac ſeruitute: mihi mea potior eſt libertas.

Adfabulatio.

Optabilius eſt in humili cauſa dominū eſſe, & panē atrum vorare, quàm in ampliſsima regia opiparis mēſis frui, & obnoxium trepidúmque agere. Nam libertas ſublimi exulat aula, vbi recipienda venit, & muſsitanda iniuria eſt.

De Agricola & Canibus. 13

Agricola cùm ruri pluſculos hyemaſſet dies, cœpit tandem neceſſariarum rerum penuria laborare: interficit oues: mox & capellas, poſtremò boues quoque mactat, vt habeat quo inedia penè exhauſtum corpuſculum ſuſtentet. Id vidẽtes canes, ſalutem fuga quærere conſtituunt: ſeſe enim non victuros diutius, quando ne bobus quidem, quorũ in opere ruſtico faciundo vtebatur opera, perpercit herus.

Adfabulatio.

In quam domum mercedis gratia te tradas, vide. Nõnulli humaniſsimi ſunt heri. Multi etenim hodie eò dementiæ prolabuntur, vt vel ſeruos infortunio malo & damno libenter mactent.

De Vulpe & Leone. 13

V Vlpecula, quæ leonis immanitatem inſuetam habebat, ſemel atque iterum id fortè animalis contemplata, trepidare & fugitare. Cùm iam tertiò obtuliſſet ſeſe obuiam leo, tantum abſuit vt metueret quicquam vulpes, vt confidenter illum adierit, ſalutaueritque.

Adfabulatio.

Omnes nos cõſuetudo audaciores facit, vel apud eos quos anteà aſpicere vix auſi fuimus.

De Vulpe & Aquila. 14

V Vlpeculæ proles fores excurrerat, ab aquila comprehenſa, matris fidem implorat, accurrit illa, vt captiuam prolem dimittat, aquilam rogat: aquila nacta prædam ad pul

pullos ſubuolat, vulpes correpta face, quaſi illius munitiones incendio aſſumptura eſſet, inſequitur. Quum iam arborem conſcendiſſet &

ipſa, Nūc *te, inquit, tuóſque ſi potes tuere.* Tre*pidans aquila, incendium dum metuit,* P*arce, inquit, mihi paruiſque liberis, tuum quicquid habeo reddidero.*

Adfabulatio.

Per aquilam potentis atque audacis animi homines intellige: per vulpē pauperculos, quos calumnijs premere, cōtumelijſque, afficere, diuitibus æque ſtudium eſt. Verùm, quando eſt ſua & formicis ira, impotentes ij acceptam interdum probè vlciſcuntur iniuriam.

De

De Agricola & Ciconia. 15

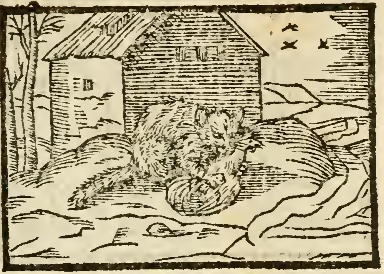

GRuibus anſeribúſque ſata depaſcẽtibus laqueum prætendit ruſticus: capiuntur grues, capiuntur anſeres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem ſeſe clamitãs, & nec gruem nec anſerem eſſe, ſed auium omniũ optimam, quippe quæ parenti ſedulò ſemper in ſeruire, eundémque ſenio confectum alere conſueuerit. Agricola, Horum, inquit, nihil me fugit: verùm cùm nocentibus poſtquàm te cepimus, cum his quoque morieris.

Adfabulatio.

Quì flagitium cõmittit, & is qui impuris ſe adiungit ſocium, & pari pœna plectuntur.

De Gallo & Cato. 16

Venit ad gallum comedendum catus non ſatis autem habens ad nocendum anſæ, gallum criminari occipit, obſtreperã eſſe auem dictitans, vtpote, quæ voce tã acuta noctu dormientes homines expergefaciat. Ille ſe innocentẽ ait, quum ſic excitet in opera mortales. Catus contrà intonat: nihil agis ſceleſte: cùm matre rẽ habes, nec ſorore abſtines. Id gallus quoq; expurgare quum niteretur, Nec hoc, inquit perſeuerantius ſæuiens catus, quicquam facis, tu mihi hodie diſcerperis.

Adfabulatio.

Vetus dictũ eſſe ait Gulielmus Gondanus, vt canẽ cædas, facile inueniri baculum. Malus, ſi libitũ fuerit, quo iure, quáque iniuria te præcipitem dabit.

De

De Opilione & Agricolis. 17

PVer editiore pratulo oues paſcebat, atque per iocum terque quaterque lupum adeſſe clamitans, agricolas vndique exciebat: illi ſæpius eluſi, ſeriò auxilium imploranti dum non ſubueniunt, ſiunt oues præda lupo.

Adfabulatio.

Si mentiri inſueuerit quiſpiam, huic ſi quãdo verum narrare occeperit, haud facile habebitur fides. Superiori apologo finitimus eſt ille apud Horatium de Plano ſcurra iocus.

Nec ſemel irriſus triuijs attollere curat
Fracto crure Planum, licet illi plurima manet.
Lachryma, per ſanctũ iuratus dicat Oſirim
Credite, non ludo, crudeles tollite claudum.
Quære peregrinũ, vicinia rauca reclamat.

De

De Aquila & Coruo. 18

RVpe editiſsima in agni tergum deuolat aliqua. Videns id coruus, imitari, velut ſimius, geſtit aquilam, in arietis vellus ſe demittit, demiſſus impeditur, impeditus comprehenditur, comprehenſus proijcitur pueris.

Adfabulatio.

Non aliorum, ſed ſua ſe quiſque virtute æſtimet. Tuo te pede metire, inquit Horatius, Id velis, id tẽtes, quod poſsis.

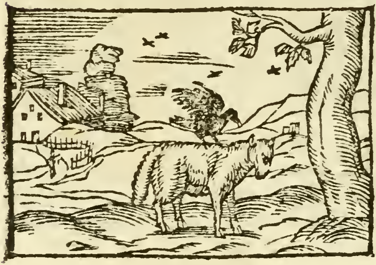
De Cane inuido & Boue. 19

PRæſepio fœni pleno documbebat canis. Venit bos vt comedat. Ille ſeſe ſurrigens prohibere. Bos, Dij tecum tua iſthæc inuidentia perdant, inquit, qui nec fœno veſceris, nec eo me veſci ſinis.

Adfabulatio.

Eo ſunt ingenio plerique, vt alijs inuideant, quod ipſi mentis inopia aſſequi nequeunt.

De Cornice & Oue. 20

STrepitat, in ouiculæ dorſo cornicula. Ouis, Cani, inquit, ſi ſic obſtreperes. ferres infortunium. At cornix, Scio inquit, quibus inſultem, placidis moleſta, ſæuis amica.

Adfabulatio.

Impotēti & cyncero perpetua eſt cū malis parata certatio. Illiditur ſolo innocentiſsimus quiſque: nocētis verò præferocis hominis aures adſtrepit nemo.

De Pauone & Luscinia. 21

PAuo apud ſummi Iouis ſororem & coniugem Iunonem quæritur luſciniam ſuaue cantilare, ſe ob raucam rauim ab omnibus irrideri. Cui Iuno: Dos ſua à dijs cuique, Luſcinia cantu, tu plumis longe ſuperas: vnumquemq; ſua ſorte decet eſſe contentum.

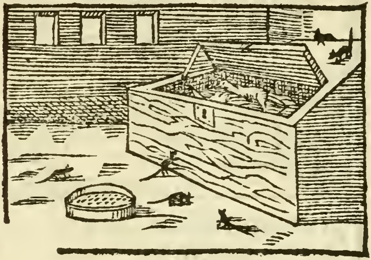
Adfabulatio.

Quæ diui largiuntur, grato ſumamus animo, neque maiora quæramus. Superi temere agunt nihil.

De Muſtella & Muribus. 22

MVſtella præ ſenio viribus carens, mures iam ita vt ſolet, inſequi non valebat, meditari cœpit dolum. in farinula ſe colliculum illatebrat, ſic ſperans fore, vt ſitra

laborem venetur. Accurrunt *mures, & farinam eſitare dum cupiunt, ad vnum omnes à muſtella vorantur.*

Adfabulatio.

Vbi viribus quiſpiã deſtitutus fuerit, ingenio opus eſt. Lyſander Lacedęmonius ſubinde dicere ſolebat, quò nõ perueniret leonina pellis, vulpinã aſſumẽdã eſſe: quod ſic lucidiùs dixeris, Vbi virtus non ſatis poteſt, adhibenda eſt aſtutia.

Apologus ex Mãtuano traductus. 23

R*Vſticus quidam ex malo, quàm in proximo habebat agello, ſapidiſsima quotannis legebat poma, hero lecta donabat vrbano, qui illectus incredibili pomorũ dulcedine, malum tandẽ ad ſe tranſtulit: ea veterrima repentè exaruit, atque ibi poma pariter & malus periere. Quod cùm patrifamilias nuntiaretur,*

Heu

Heu deſſicile eſt, inquit, annoſam tranſplantare arborem. Satis ſuperq́; fuerat, ſi frenum meæ nouiſſem imponere cupiditati, & fructus è ramo decerpere. Hanc *fabulam ſic Mantuanus.*

Ruſticus ex malo dulciſsima poma legebat,
Vnde dare vrbano dona ſolebat hero.
Aſt herus illectus frugum dulcedine, malũ
Tranſtulit in laribus proxima rura ſuis.
At quia malus erat ſenior translata repẽte,
Aruit, & proles cum genitrice obijt.
Heu malè transfertur ſenio cùm induruit arbor,
Inquit hærus, fuerat carpere poma ſatis.

Adfabulatio.

Qui nimium ſapiunt, atque inconceſſa ſequuntur,
Deſipiunt: cohibet qui ſua vota ſapit.

FABVLAE M. PETRO SCOTO VIRO ORnatiſsimo eidémque humaniſsimo, ſcriptę à Barlando.

De Leone & Rana. 24

AVDIRE *vocem riſus leo proſilijt:ſubſiſtit non ſine trepidatione;magni quippiam expectans , egreditur tandem aquis ranula.*Leo *depoſito metu appropians,beſtiolam proculcat pedibus.*

Adfabulatio.

Vetat hic apologus inanes timores, vt illa à Gulielmo Gaudano verſa fabula de partu montium.

De Formica. 25

S*itiens venit ad fontem vt biberet formica, incid t fortè in puteū:opitulatur eminus, ex arbore deiecto ramo:columba.* R*amum conſcendens formica ſeruatur.*Ad*eſt , columbam vt capiat,auceps:non ſinit fornica,aucupis pedem*

dem arripit mordicus, auolat columba.

Adfabulatio.

Docet fabula, præclara meritis referenda.

De Pauone & Pica. 26

GEns auium cùm liberè vagaretur, votabat ſibi dari regem, pauo ſe in primis dignum qui eligeretur putabat, quia eſſet formoſiſsimus. Hoc *in regem accepto, pica, O rex, inquit, ſi te imperante aquila nos perſtrenuè, vt ſolet, inſequi cœperit, quo illam modo abiges? quo nos pacto ſeruabis?*

Adfabulatio.

In principe non tam forma, quàm corporis fortitudo ſpectãda eſt, & prudẽtia.

De Aegroto & Medico. 27

MEdicus curabat ægrotum, ille tandem moritur, tum ad cognatos medicus: Hic *inquit, intemperantia perijt.*

Adfabulatio.

Bibacitatem & libidinẽ niſi quis maturè reliquerit, aut nunquam perueniet ad ſenectutem, aut per breuem eſt habiturus ſenectutem.

De Leone & alijs. 28

LEo, aſinus, & vulpes eũt venatũ: capitur ampla venatio: capta partiri iuſſa. Aſino ſingulas ſingulis parteis ponente, irrigijt leo, aſinum rapit, ac laniat. Po*ſtea vulpeculæ id dat negotij: quæ aſtutior, cùm leoni longo optima poſita parte ſibi vix minimam particulam*

reſer

reſeruaſſet, rogat leo à quo ſic docta ſit cui illa, Huius me inquit, calamitas docuit, mortuum aſinum oſtendens.

Adfabulatio.

Felix quem faciũt aliena pericula cautum.

De Hœdo & Lupo. 29

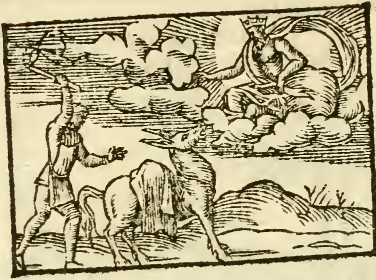

F*Eneſtra proſpectans hœdus, prætereuntem lupum conuicijs inceſſere audebat: cui lupus, Non tu ait, ſceleſte mihi conuiciaris, ſed locus.*

Adfabulatio.

Et tempus, & locus ſæpe audatiam addunt homini.

De Aſino. 30

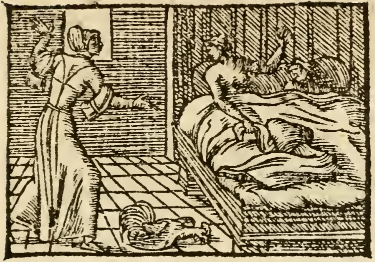

A Sinus de hortulani ſæuitia querens, Ioui ſupplicat alium dari herum. Exaudire Iupiter vota aſini, dat tegularium. Apud quẽ cùm tegulas, grauiorique tergo vectaret onera, acceſſit rurſus Iouem, orat dari, qui mitior ſit. Ridere Iupiter: ille tamen non deſtitit, inſtare, orare vſque adeo, donec perpelleret. Dat ille coriarium: quem vbi pernouit aſellus, Me miſerum, inquit, qui dum nullo ſum contentus domino, in eum inciderim, qui nec corio quidẽ meo, quantum auguror, parcet.

Adfabulatio.

Semper dãnamus quę præſentia ſunt, & noua appetimus, quę (vt dici ſolet) veteribus non ſunt potiora.

De Anu & Ancillis. 31

ANus quædam domi habebat ancillas compluris, quas quotidie antè quàm luceſceret, ad galli gallinacei, quem domi habebat, cantum excitabat ad opus. Ancillæ quotidiani tandem negotij commotæ tædio: gallum obtrūcant, ſperantes iam necato illo in medios ſeſe dies dormituras, ſed hæc ſpes miſeras fruſtrata eſt: hera enim vt interēptum gallum reſciuit, intempeſtâ deinceps nocte ſurgere iubet.

Adfabulatio.

Non pauci grauius malum dum ſtudent euitare, in alterum diuerſum incidunt, Peruulgatum eſt, Incidit in Scyllam qui vult vitare Charybdim.

De Aſino & Equo. 32

Asinus beatum putabat equum, quòd pinguis eſſet, & in ocio degeret, ſe verò infelicem dicebat, quòd macilentus eſſet, ac ſtrigoſus, quotidie ferendis oneribus ab immitti hero exerceretur. Haud *multò poſt ad arma conclamatum eſt.* T*um equus non equitem dorſo, nõ frenum repulit ore, nec telum corpore: hoc viſo, Aſinus magnas dijs gratias agebat, quòd non equum ſe, ſed aſinum feciſſent.*

Adfabulatio.

Miſeri ſunt, quos vulgus beatos iudicat, & nõ pauci beati, qui ſe miſerrimos putant. Sudor crepidarius regem dicit felicem, quem omnium rerũ compotẽ videt, nõ conſiderans in quantas res & ſolicitudines diſtrahatur, dum interim ipſe opti

optima cum paupertate cantillet.

De Leone & Capra. 33

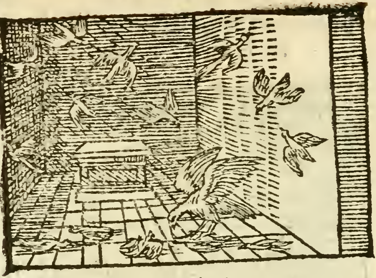
EDita rupe ambulantem capram forte conſpicatus leo, monet vt potius in viride pratum deſcendat. Capra, Facerem fortaßis, inquit, ſi tu abeſſes, qui mihi non iſtud ſuades, vt ego inde vllam capiam voluptatem, ſed vt tu habeas quod vores famelicus.

Adfabulatio.

Omnibus nec habeas fidem, quidam enim non tibi, ſed ſibi conſulunt.

De Vulture alijsque auibus. 34

ANnum ſe natalem celebrare adſimulat vultur, auiculas ad cœnam inuitat, veniunt pleræque omnes, venientes magno plauſu, fauoribúsque accepit, acceptat laniat vultur.

Adfabulatio.

Non ſunt amici omnes: qui blandè dicũt, aut benigne ſe facere velle ſimulãt: latent ſub hoc melle venena.

De Anſeribus. 35

ANſeres vnà cum gruibus agrum vaſtabant, quibus auditis, ruſtici protinus in illos ferũtur. Ruſticos cõſpicatæ auolãt grues, capiuntur anſeres, qui impediti corporis onere, ſubuolare non poterant.

Adfabulatio.

Expugnata ab hoſtibus vrbe, facilè ſe ſubducit inops, at diues ſeruit captus. In bello diuitiæ magis oneri ſunt, quã vſui.

De Ioue & Simia. 36

IVpiter ſcire percupiens, quis nam mortalium ſcitiſſimos ederet liberos, cõuocari iubet

quic

quicquid vſpiam eſt animantium. Concurritur ad Iouem vndique: aderat iam alitum, pecudumq́; genus, inter quos & ſimia, deformes catulos brachio præſtans, cùm aduenißet, à riſu nemo temperare potuit, quinetiam Iupiter ipſe profusè admodum riſit. Ibi continuò ſimia ipſa, Imo, inquit, nouit & Iupiter Iudex noſter, catulos meos magnopere omnes quotquot adſunt præcellere.

Adfabulatio.

Suum cuique pulchrũ, vt eſt adagiũ. Et alibi apud Theocritũ in Edyl. Quæ minimè ſunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

ANIANI FABVLAE QVATVOR HADRIANO Barlando interprete.

De Quercu & Arundine. 1

FActus olim atque adeò inſolentiæ plena quercus, arundinem agreſſa eſt: ſi nunc inquiens, pectus animoſum tibi, procede agendum

dum ad pugnam, vt noſter duarum euentus oſtendat, vtra viribus præſtet: arundo, quercus cantum, exultationem, fortitudiniſque iactationem vanam nihil mirata, ſic reſpondit:

certamen nunc abnuo, nec meæ ſortis me piget: Nam etſi in omnem partem mobilis, tempeſtates tamen peruinco ſonoras: tu, ſi ſemel vaſto rex Aeolus antro, luctantes emiſerit ventos, cõcides, & mihi, tum rideberis.

Adfabulatio.

Declarat hæc fabella, non eos ſemper fortiſsimos eſſe, qui nulla etiam laceſsiti iniuria, alijs inſultant.

De Piſcatore & Piſciculo. 2

Piſcator iacto in aquam hamo cibis illito, piſciculũ eduxit, orat obſecrátq; captiuus, ſe

ſe minitulum vti abire ſinat, & adoleſcere, vt poſtea maiore potiatur. Piſcator, Ego, *inquit, ſpem pretio non emo, quippe qui eo fuerim ingenio ſemper, vt quicquid poſſem, mallem auferre potiùs in præſentia.*

Adfabulatio.

Hæc nos monet fabella, ne certa vnquã incertorũ ſpe vnguibus amittamus. Quid enim ſtultius (vt eſt apud Ciceronem) quàm incerta pro certis habere?

De Formica & Cicada. 3

APpetente hyeme, frumentum in areolam ad ſolem trahebat formica: videt id cicada, accurrit, rogitat granum: Formica, *Cur*

non inquit, & tu meo exemplo æſtate trahis quodcunque potes, atque ad⁹ aceruo? Reſpondet illa, ſibi id temporis cantando tranſigi. Ri*dens formica, Si, ait, æſtate cantitare ſoles, meritò nunc eſuris.*

Adfabulatio.

Mouemur hac fabula, dum adhuc robur corporis adeſt, quærere ea, quibus imbecilla ſuſtentetur ſenectus. Per hyemem ſenectutem intellige. Per æſtatem adoleſcentiam, & florem illum ætatis.

De Leone & Tauro. 4

LEonem fugiebat taurus, in hircum incidit: is cornu & caperata minitabatur fronte. Ad quem plenus iræ taurus, Non *tua, inquit, in rugas contracta frons me territat, ſed immanem metuo leonem, qui niſi tergo hæreret meo, iam ſcires non ita paruam rem eſſe pugnare cum tauro, & noſtro ſequi de vulnere ſanguinem.*

Adfabulatio.

Calamitoſis non eſt addenda calamitas. Sat miſer eſt, qui ſemel eſt miſer.

ANIANI FABVLAE TRIGINTA OCTO GVlielmo Hermano diui Auguſtini ordinis canonico interprete.

De Nutrice & Lupo. 1

NVTRIX *minatur puerũ plorantem, ni taceat, dari lupo. Lupus id forte audit, ſpe cibi manet ad fores. Puer tandem ſileſcit obrepente ſomno.* Regreditur *lupus in ſyluas ieiunus et inanis, lupa vbi ſit præda, ſciſcitatur. Gemebundus ille, Verba inquit, mihi data ſunt, puerum plorantem ſe abijcere minabatur nutrix, feſellit.*

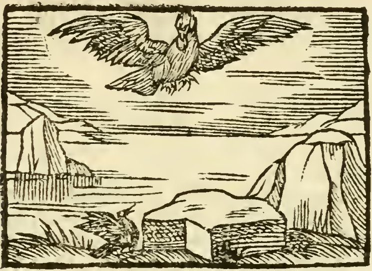
Adfabulatio.

Fœminæ non eſt habenda fides.

De Teſtudine & Aquila. 2

C*Eperat teſtudinem tædium reptandi. Si quis eam in cælum tolleret pollicetur baccas maris rubri. Suſtollit eam aquila, poſcit præmium. Non habentem, fodit vnguibus.*

Ita teſtudo, quæ concupit videre aſtra, in aſtris vitam reliquit.

Adfabulatio.

Tua ſorte ſis contentus, fuere nõnulli qui ſi manſiſſent humiles, poterant eſſe tuti: facti ſublimes inciderũt in pericula.

De Cancris Matre & Filio. 3

CAncrum retrogradum monet mater antrorſum vt eat: filius reſpondet, Mater, *inquit*, I *præ, ſequar.*

Adfabulatio.

Nullum reprehenderis vitijs, cuius ipſe queas reprehendi.

De Sole & Aquilone. 4

SOl, & ventus aquilo certant, vter ſit fortior. Conuentum eſt experiri vires in viatorem, vt palmam ferat, qui excuſſerit manti

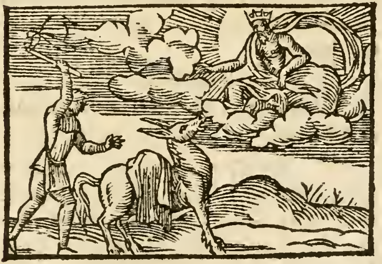
cam

tam. Boreas horriſono nimbo viatorem aggreditur, ac ille non deſiſtit amictum gradiẽdo duplicans. Adſunt vires Solis: qui nimbo paulatim euicto, emolitur radios. Incipit viator æſtuare, ſudare, anhelare. Tandem progredi nequiens, captat frigus opacum, atque ſub frõdoſo nemore abiecta mantica, reſedit, ita Soli contigit victoria.

Adfabulatio.

Qui cùm certes etiam atque etiam vide. Nam & ſi tu fortis es, eſt forcitan alius te fortior. Aut ſi nõ fortior, certè calidior vt conſilio ſuo tum vincat robur.

De Aſino. 5

ASinus venit in ſyluam offendit exuuias leonis: quibus indutus reddit in paſcua, greges armentáque territat, & fugat. Venit qui perdiderat, quæritat, ſuum aſinum. Aſinus

nus viſo hero occurrit, imò cum rugitu ſuo incurrit. At herus prehenſis quæ extabant auriculis, Alios licet, inquit, fallas ego te aſelle mi probe noui.

Adfabulatio.

Quod non es, nec te eſſe ſimules. Non doctũ cùm ſis indoctus, non diuitem, nõ nobilem, cùm ſis pauper & ignobilis, te iactes. Vero enim comperto rideberis.

De Rana & Vulpe. 6

R*Ana egreſſa paludem, in ſyluis apud feras medicinam profitetur. Ait ſe nec Hipocrati, nec Galeno cedere, Cæteris habentibus fidem illuſit vulpes. An hæc, inquit, medicina habebitur perita, cui ſic pallet os? Quin curat ſeipſam? Sic illuſit vulpes. Eſt enim ranæ os cæruleo colore.*

Adfabulatio.

Stultitiæ eſt, profiteri quod neſcias, & ridiculum.

De Cane mordaci. 7

C*Ani ſubinde homines mordenti, vt ſibi quiſque caueret, alligauit dominus nolam. Canis ratus virtuti ſuæ tributum decus, ſuos populares deſpicit. Accedit ad hunc canum aliquis iam ætate, atque authoritate grauis, mouens eum ne erret: Nam iſta inquit, nola data eſt tibi in dedecus, non indecus.*

Adfa

Adfabulatio.

Glorioſus interdum ſibi ducit, quod ipſi eſt vituperio.

De Camelo. 8

CAmelus ſui pœnitens, querebatur tauros inſignes ire geminis cornibus, ſe, inermem obiectum cæteris animalibus. Orat Iouem donari ſibi cornua. Ridet Iupiter ſtultitiã cameli, nec modo votum negat, verùm & auriculas beſtiæ decurtat.

Adfabulatio.

Sit quiſque fortuna contentus ſua. Et enim multi fortunã ſequuti meliorem, incurrere peiorem.

De duobus Amicis & Vrſo. 9

DVo amici faciunt iter. Occurrit in itinere vrſus. Vnus arbore conſcenſa, pericula euitat, alter cùm ſpes fugæ non eſſet, collidit ſe humi. Accedit belua, contrectat iacentem, os explorat & aures. Homine ſpiritum continente ac motum, vrſus qui mortuis parcit ratus cadauer eſſe, innocuus diſcedit. Percũctanti poſtea ſocio quidnam beſtia dixiſſet iacenti in aurẽ, hoc monuiſſe ait, ne vnquã cum illiuſmodi amicis iter faceret.

Adfabulatio.

Rara auis in terris, nigróque ſimillima cygno, fides eſt. Verum amicum res aduerſæ & pericula monſtrant.

De Equite Caluo. 10

EQues caluus illigarat pileo comam fictitiam. Venit in campum, acri ſpirante borea: ac dum malè obſeruata capillatũ galerum ſubito apparet caluicies. Tollit cachinum corona, necnon & ipſe ridet, Quid noui eſt, inquit, auolare capillos alienos, cùm olim defluxerint qui fuerant mei?

Adfabulatio.

Belle fecit eques, qui non eſt indignatus, ſed cum ridẽtibus riſit. Socrates verò cùm accepit in foro alapá, hoc modo reſpondit, Moleſtũ eſſe neſcire homines quando debeant prodire cum galea.

De Duobus Ollis. 11

D*Væ ollæ ſtetere in ripa: altera erat lutea: altera ærea: vtranque tulit vis fluuij. Luteæ colliſionem metuenti reſpondet ærea, ne quid timeat, ſeſe enim ne collidatur ſatis curaturam. Tum altera: Seu me, inquit, tecum, ſeu te mecum flumen colliſerit, cum meo vtrunque fiet periculo. Quare certum eſt à te ſeparari.*

Adfabulatio.

Satius eſt viuere cum ſocio pari, quàm cum potẽtiori. A potentiori enim poteſt eſſe periculum tibi, non illi à te.

De Ruſtico & Fortuna. 12

R*Vſticus cùm araret, offendebat in furcis theſaurum. Gratias agit telluri, quæ hunc dediſſet. Fortuna videns nihil honoris haberi ſibi, ita eſt ſecũ loquuta, Theſauro reperto ſtolidus, mihi hic non eſt gratus: at eo ipſo theſauro poſtea amiſſo, me primam omnium votis & clamore ſolicitabit.*

Adfabulatio.

Beneficio accepto, grati ſimus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna eſt etiam beneficio, quod iam acceperit, priuari.

De Tauro & Capro. 13

F*Vgit leonem taurus, venit ad ſpeluncam, quærens latibulum, intranti occurſat cor-*

nibus,qui intus erat caper.Tum his verbis bos emugit:Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam:verum ſi abierit quem fugio,quãtum à viribus tauri diſtet caper,tum ſenties.

Adfabulatio.

Qui neſcit miſeris eſſe ſuccurrẽdum, aut certè non nocẽdum,caper eſt. Quiſquis enim à miſerorum iniuria non temperauerit,ſi(vt eſt fortuna mutabilis)miſeris redierit felicitas,nimirum nocuiſſe miſeris eum pœnitebit.

De *Simia & eius prole.* 14

O*Mneis animantes ſuo conſpectui Iupiter adeſſe miſſerat cuius nã ſoboles eſſet pulcherrima iudicaturus.Properant feræ,aduolãt aues,necnon ad id certamen adnatant piſces. Omnium poſtrema feſtinat ſimia trahens ſecũ ſuam prolem.Cuius quidem prolis fœdas nates cunctis ridentibus,ſic infit:Maneat cui fauerit Iupiter,victoria. Meo tamen iudicio,hic meus natus eſt bellus,& omnium natis iure præferendus. Hoc dicto ſubriſit & Iupiter.*

Adfabulatio.

Et nos & noſtra nobis placẽt,Sed de nobis & de noſtris factis,aliorũ ſit iudiciũ ne ſi ipſi iudicemus,cũ ſimia rideamur.

De Pauone & Grue. 15

P*Auo & grus vna cœnant.Pauo ſe iactat,*

cand

caudam oſtentat, gruem contemnit. Grus fatetur pauonem formoſis eſſe pennis: ſe tamen dum vix tectis ſuperuolat pauo, animoſo volatu penetrare nubes.

Adfabulatio.

Nemo alterũ contempſerit. Sua cuique dos, ſua cuiq; eſt virtus. Qui tua virtute caret, forſan habet qua careas tu.

De Quercu & Arundine. 16

V*Alidiore Noto effracta quercus, in flumen præcipitatur.* Dúmq; *fluitat, hæret forte ramis ſuis in arundine: miratur arundinem in tanto turbine ſtare incolumen.* H*æc reſpondet: cedendo & declinãdo ſe eſſe tutam, inclinare ad notum, ad* Boream, *ad omnẽ ſtatũ.* N*ec mirũ eſſe quòd quercus exciderit, quæ non cedere, ſed reſiſtere concupiuit.*

Adfabulatio.

Potentiori ne reſiſtas, ſed hunc cedendo & ferendo vincas. Quod pulchrè docet facundiſsimus poetarum Vergilius.

Nate dea, quò fata trahunt retrahúntque ſequamur.
Quicquid erit, ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt.

De Tigride & Vulpe. 17

V*Enator iaculis agitabat feras.* T*igris iubet omnes feras abſiſtere, ſeſe vnam ait*

bel

bellum confecturam, Pergit venator iaculari Tigris oppido ſauciatur. Fugientem è prælio, telúmque extrahentem, percunctatur vulpes, quiſnam valentem beluam tam valde vulneraſſet. Reſpondit, ſe authorem vulneris haud noſſe: verum ex vulneris magnitudine capere ſe coniecturam, aliquem fuiſſe virum.

Adfabulatio.

Fortes plerúmque ſunt temerarij, & ars vim, ingenium fortitudinẽ ſuperat.

De Tauris & Leone. 18

QVatuor fuere tauri, quibus placuit communem ipſorum eſſe ſalutem, & commune periculum. Videt leo ſimul paſcentes, & ſi eſurit, tamen coniunctos aggredi metuit. Primum dat operam verbis fallacibus ſegregare, tum ſegregatos laniat.

Adfabulatio.

Concordia nihil eſt firmius, diſcordia etiam fortes reddit imbecilles.

De Abiete & Dumo. 19

FErtur olim abies deſpicere dumos, iactitat ſe proceram eſſe, locari in ædibus, cum velo ſtare in nauibus, dumos autem humiles, viles, nulli vſui idoneos. Quorum quidem tale fuit reſponſum. Tu ſanè abies tuis gloriare bonis, vt noſtris inſultes malis. Verùm nec tua refers

ſers mala, & noſtra præteris bona. Cùm tu ſonanti detruncare ſecuri, quàm velles tum nobis, qui ſecuri ſumus, eſſe te ſimilem?

Adfabulatio.

Et ſummæ fortunæ ſua inſunt mala, & humili fortunæ ſua bona. Vt nil aliud nunc dicam, hæc ſecura eſt, ac tuta: illa nec extra metum eſt, nec caret periculo. Horatius canit in lyricis.

Celſæ grauiore caſu.
Decidunt turres, feriúntque ſummos.
Fulgura montes.

De Piſcatore & Piſciculo. 20

SVbductus hamo piſciculus, orat piſcatorem ſe dimitti. Ait modò ſe è matre fuſum, atq; menſam, cùm adhuc minutus ſit, non multum iuuare. Si dimittat, poſtea grandem vltrò ad hamum eius rediturum. Piſcator negat ſe dimittere prædam certam, licet exiguam. Quid habeã, inquit, ſcio: quid ſim habiturus, neſcio. Ego ſpem pretio non emo.

Adfabulatio.

Certum præſtat incerto, præſens futuro, & ſi nonnunquam exile commodum omiſſum attulit magnum.

De Alite & pullis eius. 21

ALes poſitos in ſegete pullos monet, vt dũ ipſa abeſt, diligenter attendant, ſi fiat ſermo de occaſione. Redeunti è paſtu matri pulli, anxij narrant dominum agri operam illam mandaſſe vicinis. Reſpondet nihil eſſe periculi. Item alio de trepidi, aiunt rogatos ad metendum eſſe amicos, iterũ iubet illa, vt ſint ſecuri. Tertiò vt audiuit ipſum dominum cum filio ſtatuiſſe poſtero mane cum falce meſſem intrare. Iam inquit, tempus eſt vt fugiamus. Vicinos & amicos non timui, quia non venturos ſciui. Timeo dominum, illi enim res eſt cordi.

Adfabulatio.

Secordes alienis in rebus plerique ſumus. Quòd ſi quid rectè curatum velis, alteri ne mandes, ſed cures ipſe.

De Auaro & inuido. 22

DVo homines orabant Iouem, cupidus & inuidus. Mittitur à Ioue Apollo, per hũc vt eorũ votis ſatisfiat. Dat hic vtrique optandi liberam facultatem ac conditionẽ: vt quodcunque petijſſet alter, idipſum alter acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus, cùm nihil putat fore ſatis. Petit tandem non pauca. Et duplum accipit ſocius. Porro inuidus hoc petit, vt ipſe vno priuetur oculorum, lætus ſocium mulctandum eſſe vtroque.

Adfabulatio.

Auaritiam quid poſsit ſatiare?inuidia verò demẽtius eſt nihil. Quæ dummodò noceat alteri, ſibimet imprecatur malum.

De Leone & Capella. 23

Vidit Leo pendere dumoſa de rupe capellã. Suadet deſcendere vt in campo thymum, ſalicéſque carpat. Recuſat *capella deſcendere, verba quidẽ eius haud ſanè mala, ſed mentem eſſe plenam doli reclamans.*

Adfabulatio.

Cogitet quis, quid ſuadeat. Multi ſuadent vtilia, non tibi; ſed ſibi.

De Cornice & Vrna. 24

Sitibunda cornix reperit vrnam aquæ. Sed erat vrna profundior, quàm vt poſſet à cornice aqua contingi. Conatur effundere vrnam, nec valet. T*um lectos ex arena ſcrupulos iniectat.* Hoc *modo aqua leuatur, & cornix bibit.*

Adfabulatio.

Interdum id, quod non potes efficere vi, efficies prudentia, & conſilio.

De Leone & Venatore. 25

Litigat leo cum venatore, ſuã præfert fortitudinem hominis fortitudini: poſt lon-

ga iurgia, venator ducit leonem ad Mauſoleū, in quo ſculptus erat leo, caput deponens in gremium viri. Negat fera id ſatis eſſe iudicij, homines enim ſculpere quòd vellent, ait, quod ſi & leones orent artifices, iam virum ſculptum iri ſub pedibus leonis.

Adfabulatio.

Quiſque quoad poteſt, & dicit, & facit, quod ſuæ parti, & cauſæ putet prodeſſe.

De Puero & Fure. 26

SEdebat puer flens ad puteum, Fur rogat cauſam flendi. Puer dicit, rupto fune incidiſſe in aquas vrnam auri. Homo exuit ſe, inſilit in puteum, quærit. Vaſe non inuento, conſcendit, atque ibi nec puerum, nec ſuā inuenit tunicam. Puer quippe ſublata tunica fugerat.

Adfabulatio.

Falluntur interdum qui fallere ſolent.

De Ruſtico & Iuuenco. 27

ERat ruſtico iuuencus, vinculi omnis, iugique impatiens. Homo aſtutulus, beſtiæ reſecat cornua. Cornibus enim petebat. Tum iungit non currui, ſed aratro: ne vt ſolet, herū pulſaret calcibus. Stiuam ipſe tenet, gaudens induſtria effeciſſe, vt iam foret tutus, & à cornibus & ab vngulis, Sed quid euenit? Taurus

ſub

ſubinde reſiſtens ſpargendo pedibus os,capútq; ruſtici opplet arena.

Adfabulatio.

Sunt nonnulli ſic intractabiles,vt nulla queant arte,nullo conſilio tractari.

De Satyro & Viatore. 28

S*Atyrus,qui deus nemorum olim eſt habitus viatorem niue obrutum , atque algore enectum miſeratus,ducit in antrum ſuum, fouet igni.* Spirantem *autem in manus percunctatur cauſam.Qui reſpondens*, Vt *calefiant, inquit.* Poſtea *cùm accumberent ſufflat viator in polenta.Quod cùm faceret interrogatus,vt frigeſcat,inquit.*Tum *continuò Satyrus* Viato*rem eijciens nolo , inquit,in meo ſit antro cui tam diuerſum eſt eos.*

Adfabulatio.

Caue ſit in tuo conuictu homo dupliciore,quique in ſermone eſt Proteus.

De Apro & Ruſtico. 29

A*Pro vaſtanti ſegetes,ruſticus præcidit auriculam.*Iterum *deprehenſo , præcidit alteram.*Et *tunc quoque redeuntem capit , captum portat in vrbem deſtinatum lauticiæ ſui patroni.Secta iam in conuiuio bellua, nuſquã apparet cor.*Excande*ſcente hero,& flagitante cocos,villicus reſpondet,* Patrone *, inquit,non*

*eſt mirum non apparere cor:nam credo ſtultum aprum nunquam cor habuiſſe.*Nam *ſi cor habuiſſet, nunquam in pœnam ſuam ad meas ſegetes toties rediſſet.* Sic *ruſticus,* A *t omnes cõuiuæ emori riſu, cachinnari de ſtultitia ruſtici.*

Adfabulatio.

Multorum hominum tam eſt excors vita, vt an cor habeant poſsis ambigere.

De Tauro & Mure. 30

MVs *tauri pedem momorderat fugiens in antrum ſuum.* Taur*us vibrat cornua, quærit hoſtem nuſquam videt, irridet eum mus: Quia, inquit, robuſtus es ac vaſtus, non idcirco quemuis contempſeris.*Nunc *te, & quidem gratis, læſit exiguus mus.*

Adfabulatio.

Tritum eſt illud verbum, quod ſignificantius noſtrate lingua dixerim. Nyemant ſol verachtem ſeimẽ ſeindi. Latinè ſic. Nemo ſuum hoſtem floccipendat.

De Ruſtico & Hercule. 31

RVſtici *currus hæret in profundo luto.* Non *ſupinus deum* Herculem *implorat.* I*ntonat vox è cælo, Inepte, inquit, flagella equos, & ipſe annitere rotis, atque tum* Herculem *vocato, tum enim aderit* Hercules *vocatus.*

Adfab

Adfabulatio.

Nil proſunt otioſa vota, quæ ſane deus non audit. Iuua temet, inquiũt, ipſe, tum iuuabit te deus.

De Anſere. 32

*F*Vit anſer qui ponebat oua aurea, ſingulis diebus ſingula: dominus vt ſubito fiat diues, anſerem iugulat, ſperans intus latere gazam. Sed anſere inuento vacuo ſtupet miſer, anxióque dehinc ſuſpirat ac plangit, & rem, & ſpem periiſſe.*

Adfabulatio.

Moderanda ſunt vota. Curandum eſt ne vel ꝑpropeꝛi ſimus, vel nimij. Nam & feſtinantia nocet, & qui plura, quàm decet quærit, interdum acquirit nihil.

De Cicada & Formica. 33

*C*Vm per æſtatẽ cicada cãtat, formica ſuã exercet meſſem, trahit in antrũ grana, reponens in hyemẽ. Sæuiente bruma, famillica cicada venit ad formicã, mẽdicat victũ. Renuit formica, dictitãs, ſeſe, dũ illa cãtabat, laboraſſe.*

Adfabulatio.

Qui ſegnis eſt in iuuenta, egebit in ſenecta: & qui nõ parcit, olim mẽdicabit.

De Simia & duobus eius natis. 34

*S*Imia, vt ferunt, cùm peperit gemellos alterum diligit, alterum negligi. Erat puer-*

par i cum gemellis. Atque cũ incidiſſet terror, vitatura periculum, dilectum prehendit vlnis quemdum præceps fugitat, collidit petræ atq;

enecat: neglectus autem qui in hirſuto hæſerat tergo fugientis, manſit incolumis.

Adfabulatio.

Solet euenire, vt ipſi parẽtes filio, quẽ tenerè amãt, præ nimia indulgẽtia ſint mali occaſio & periculi, eo, quem minus amarunt, præſtante ſe ſtrenuũ ac probũ.

De Boue & Iuuenco. 35

Bos iam grãdis æuo quotidie trahebat aratrum. Iuuẽcus laboris expers, vicinis exultat in paſcuis, ac tandem inſultat fortunæ ſenioris. Iactat ſe iugi, ac vinculi inſcium, ſe liberum, ſe ocioſum, illi atritum eſſe labore collũ.

Deo

Denique ſe glabrum ac nitidum, illum eſſe hirſutum ac ſquallidum. Senior tum quidem nihil contrà, ſed breui poſt tempore videt hunc inſultorem duci ad aras, ac tum hiſce verbis affatur, Quò tua mollis vita peruenit? ſecurum iſtud ocium reddit ad ſecurim. Iam ſaltem (vt opinor) potius ſuades mihi laborẽ, qui me tuetur, quàm ocium, quod nunc te traxit ad necẽ.

Adfabulatio.

Ad vitam recte gerendam opus eſt labore & vigilãtia. Secors autem & voluptati deditus, ſuarum rerum, quem nollet, ſortietur exitum.

De Cane & Leone. 36

OCcurrit canis leoni, iocatur. Quid tu miſer exhauſtus inedia percurris ſyluas & deuia? Me ſpecta pinguem ac nitidum, atque hæc nõ labore conſequor, ſed ocio. Tum leo, Habes tu quidem tuas epulas, ſed habes ſtolide etiam vincula. Tu ſeruus eſto, qui ſeruire potes, equidem ſum liber, nec ſeruire volo.

Adfabulatio.

Pulchrè reſpondit leo. Quibuslibet enim rebus potior eſt libertas.

De Piſcibus. 37

PIſcis fluuialis vi fluminis correptus eſt in mare. Vbi ſuam efferẽs nobilitatem, omne

marinum genus vilipendebat. Non *tulit hoc Phoca,ſed ait tum fore iudicium nobilitatis,ſi eum Phoca captus portetur ad forum*.Se *emptum iri à nobilibus,illum autem à plebe.*

Adfabulatio.

Multi ſic capti ſunt libidine glorię,vt ſeſe ipſi prædicent & iactent,ſed laus ſui oris nõ datur homini laudi,ac excipitur cum auditorum riſu.

De Pardo & Vulpecula. 38

PArdus,*cui pictum eſt etiam tergum, cæteris feris etiam leonibus deſpectis, intumeſcebat*. Accedit *ad hunc vulpecula , ſuadet non ſuperbire,dicens,illi quidem ſpecioſam eſſe pellem,ſibi verò ſpecioſam eſſe mentem.*

Adfabulatio.

Diſcrimen eſt bonorum & ordo. Bona corporis præſtant bonis fortunæ. Vtriſq; illis animi bona p̃ferãtur oportet.

Aeſopi

AESOPI FABVLATORI CLARISSIMI APOlogi, è Græco Latini per Rimicium facti.

Argumentum.

AESOPVS *fabulator clariſsimus, natione quidem* Phrix, Fortuna *verò ſeruus fuit, colore, ac facie ſupra modum deformis.* Is *quia beneficus ſemper in hoſpites fuit, dea hoſpitalis in ſomnis ſibi aſsiſtens, largita eſt loquellam (nam ab initio blatero fuit) ſapientiámque, ac variarum fabularum inuẽtionem: quæ porrò fabulæ non parum conducunt mortalium vitæ.* Nam *animalia bruta fingit agere ea, quæ hominũ ſunt actiones: quas ita ante oculos ponit, quod audientium animos incitat ad virtutem: nec vlli ſunt hominũ mores, quos in brutis fingẽdo ipſe non aperiat.* Has *igitur fabulas, ſi quis ritè guſtauerit, quam viam ſequi quamq; vitare debeat, in priuatis publicisq; negotijs facilè comperiet,* Nam *in primis fabulã narrat: tum quid fabula ſignificet, compẽdioſius exponit.* Atque

ordinem alphabeti in Græco ſequutus, qui in latino ſermone ſeruari non poteſt, hinc ſumit initium.

De Aquila & Vulpe. 1

AQuila & vulpes conflata inter ſe amicitia, in proximo habitare conſtituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conuerſatione fore putantes. Igitur aquila nidum alta ſuper arbore inſtituit. Vulpes verò arborem propè, inter dumeta catulos collocat. Vna igitur dierum cum vulpes latibulum egreſſa paſtum catulis quæreret, aliqua & ipſa cibi indigna, in latibulũ deuolans, vulpis catulos arripuit, ac pullis ſuis comeſtum præbuit. Vulpes reueniens, cognita filiorum morte atroci, valde triſtata eſt. Et cùm aquilam vlciſci non poſſet, quia quadrupes exiſtens volucrem perſequi

ne-

nequibat, quod vnum miſeris ac impotentibus datur, aquilam execratur, ac mala ſibi imprecatur: tantum in odium, cum violatur, vertitur amicitia. Contingit igitur illis diebus ruri capras immolari, cuius fruſtum vnà cum carbonibus accenſis aquila arripiens, ſuſtulit ad nidum. Sed vento vehementius ſpirante, nidus qui ex fœno ac materia exili aridáque confectus erat, inceditur. Aquilæ pulli flammam ſentientes, cùm volare adhuc nequirent, humi decidunt. Vulpes confeſtim illos arripiens, in aquilæ conſpectu deuorat.

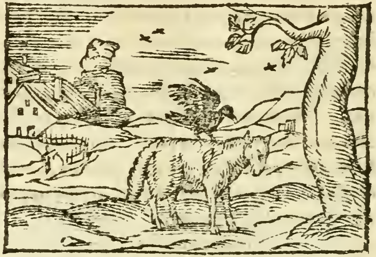
Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui amicitiam violant, quamuis quos læſerint, vltioné declinent, Dei ſupplicium non tamen effugiunt.

De Aquila & Coruo. 2

AQuila celſa ex rupe deuolans, agnum ex omni grege arripuit. Quam rem coruus conſpicatus, æmulatione motus, vehemẽti cum ſtrepitu ac ſtridore deuolat in arietem, atque vngues in arietis vellus ita implicat quòd inde etiam motu alarum ſe explicare non poteſt. Hunc paſtor cùm ita implicitum videt, accurrens coruum comprehendit: atque alarum pennis inciſis, pueris ſuis pro ludibrio dedit. Verùm enim cùm quiſpiam coruũ rogaret, quæ nam

volueris eſſet: coruus ait, Prius equidem, quo ad animum, aquila fui, nunc verò me coruum eſſe certo cognoſco.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui ſuprà vires quippiã audet, hoc ſolũ efficit, quod in aduerſa ſæpius incidit, ac ſe vulgo ridiculum exhibet.

De Aquila & Scabrone. 3

AQuila leporem perſequebatur. At lepus auxilij inops, cùm tempus optulit ſcabronem videns, ab eo auxilium implorauit. Cui ſcabro pollicitus eſt tutelam ac cuſtodiam ſuã. Deinde cùm aquilam propinquantem ſcabro conſpicatur, eam precatur, ne ſuum ſibi eripiat ſeruum. At aquila ſcabronis paruitatem contemnens, eo coram leporem exedit. Verum ſcabro

bro ſuæ iniuriæ memor, vbi aquila nidificaret, obſeruat. Ecce *aquila oua parit.* Scabro *alis elatus, ad aquilæ nidum volat, atque oua deuoluens, humi deijcit.* Aquila *iacturæ ouorum mœrore concita, euolat ad* Iouem *(eſt enim ales* Deo *illi ſacrata) ac locum ad pariẽdum ſibi tutum dari precatur.* Iupiter *ſibi cõcedit, vt cùm tempus adeſt, eius in ſinu pariat oua.* Hoc *ſcabro prouidens, globum è ſtercore conficit, atque ſurſum euolans, in* Iouis *ſinum demiſit.* Iupiter *volens è ſinu globum excutere, oua aquilæ ſimul excuſsit.* Ex tũc *aiunt aquilam nunquã parere quo tempore ſcabrones exiſtunt.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd nullus porrò eſt cõtemnẽdus: quoniam nemo eſt qui iniuriã accipiat, quin cùm tẽpus datur, ſe vlciſci non quærat.

De Philomena & Accipitre. 4

PHilomena *cùm alta quercu ſederet, more ſuo, ſola canebat.* Eam *accipiter, cibum quæritans, cùm intuetur, repẽtè euolat, illamq́; rapit.* At Philomena, *cùm ſe interitum iri videt, accipitrem precatur vt ſe miſſam faciat, quoniam ad explendum eius ventrem ipſa ſatis minima ſit: ſed pro ſaturitate ſua ad maiores aues vt ſe vertat opus profectò fore.*

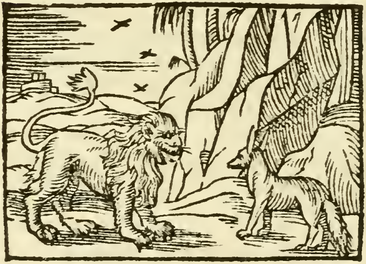
Eam

Iam acriter toruè conſpiciens ait, Stultus equidem nimium eſſem, ſi quem manibus teneo cibum, illum dimitte amplioris ſpe paſtus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui omittunt id quod manu tenẽt rerum maiorũ ſpe, conſilio inopes ac ratione nimiũ ſunt.

De Vulpe & Trago. 5

VVlpes & Tragus ſitientes in quendam puteum deſcenderunt. Verùm enim poſt potum, cùm egreſſum conſpiceret hircus, vulpes ei comiter ait, Bono ſis animo, nam quid ſaluti noſtræ opus ſit, probè animaduerti. Si enim rectus ſtabis, ac pedibus anterioribus cornibúsue muro adherebis, tuas ego ſcapulas cornuaq; conſcendens, cùm egreſſa puteum fuero, te manu comprehendens hinc deſuper traham. Huic

caper

caper promptè deſeruiuit. Vulpes ſuo exultans egreſſu, circa os putei capro illudebat. At dum caper illam incuſat, ſibi pacta haud ſeruaſſe, ei facetè vulpecula inquit, Si ea, caper, ſapientia præditus eſſes, quo pilorum ornatu iſthac tua barba referta eſt, non prius in puteum deſcendiſſes, quam egreſſum penſiculatè vidiſſes.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat quòd homines conſilio præditi, rerum fines prius inſpiciũt quàm dent operam rebus gerendis.

De Vulpe & Leone. 6

V*ulpes quæ nunquam viderat leonem, cùm illi fortè obuiaſſet, adeò pertimuit, vt mortē pene obiret. Rurſum illum cùm aſpexiſſet, pertimuit, ſed minimè vt primùm. Eum tertiò cùm intuetur, prope accedens, fuit cauſa*

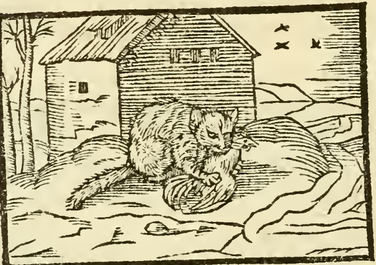
coram

coram diſerere.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd rerum terribilia, vſus & conſuetudo domeſtica facit.

De Cato & Gallo. 7

Catus cùm Gallum cepiſſet, atque cauſam quæreret qui eum comedere poſſet, illum criminari cœpit quòd eſſet animal turbulentũ, qui noctu clamitando haud permitteret quieſcere mortales. Gallus ſe excuſabat, quòd id ageret ad eorum vtilitatem, cùm ad opera faciẽda illos excitaret. Rurſum catus ait, Impius es ac ſupra modũ ſceleſtus, qui agis continuè contra naturam, cùm nec à matre nec à ſororibus te abſtineas, ſed per incontinentiam cum illis te commiſceas. Gallus item defendebat, quòd domini ſui quæſtus gratia, id quoq; ageret, enim uero ex huiuſmodi coitu, gallinæ pariunt oua,

Tunc

Tunc inquit Catus, excuſationibus licet abundes, ego tamen ieiunare haud intendo.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui prauus exiſtit natura, cùm ſemel delinquere animo propoſuit: quamuis cauſæ deſit prætextus, à prauitate tamen non deſiſtit.

De Vulpe ſine cauda. 8

VVlpes, vt è laqueo euaderet, abſciſſa cauda cum è pudore vitam ſibi mortem putaret, excogitauit alias dolo inducere vulpes, vt ſub communis commodi ſpecie, ſibi ſingulæ caudam abſcinderent, & ſic ſuum dedecus leuaret. Itaque ad vnum vulpibus congregatis ſuadet vt caudā ſibi abſcindāt, diſſerens caudam nō modò dedecori vulpibus eſſe ſed oneri graui atque inepto. E vulpibus vna ciſacetè reſpondit,

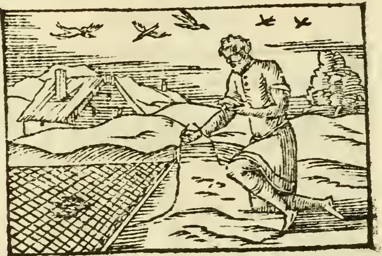
Heus

Heus ſoror, ſi res iſta tibi ſoli conducit, tam itidem aliȷs conſulere haud eſt æquum.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos ſpectat, qui ſub charitatis ſpecie, ſuum commodum conſulendo proſpiciunt.

De Piſcatore & Smaride piſciculo. 9

Piſcator quod mari rete tetendit, eo Smarida cepit piſciculum, qui parua adhuc ætate piſcatorem orabat, vt dũ grandis eſſet, atq; maiorum quæſtum ex eo aſſequi poſſet, eũ vita donaret. Huic piſcator lepidè reſpõdit, Ego quidam mente carerem, ſi quòd minimũ mihi eſt lucrum, id dimitterẽ amplioris ſpe quæſtus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd certa pro incertis, quamuis in eis magna inſit ſpes, ſtultum eſt dimittere.

De vu

De Vulpe & Rubo. 10

VVlpes cùm ſepem quandam aſcenderet, vt periculum vitaret, quod ſibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam ſentibus perfodit, & cùm grauiter ſaucia foret, gemens inquit ad rubum, Vt me iuuares, cùm ad te confugerim, tu deterius me perdidiſti. Cui rubus, Erraſti vulpes ait, quæ pari dolo me capere putaſti, quo cætera capere conſueuiſti.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ſtultũ eſt implorare auxiliũ ab illis, quibus à natura datũ eſt obeſſe potius, quã alijs prodeſſe.

De Vulpe & Crocodilo. 11

VVlpes & Crocodilus de nobilitate contendebant cùm crocodilus multa pro ſe adduceret, ac ſupra modum ſe iactaret de ſplendo

re progenitorum ſuorum, vulpes ei ſurridens ait, Heus amice, etſi hoc tu quidem non dixeris ex tuo corio clarè apparet, quòd multis iam annis tuorum ſplendore fuiſti denudatus.

Adfab ulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines mendaces res ipſa potiſsimùm refellit.

De Vulpe & Venatoribus. 12

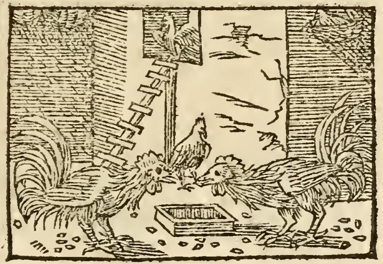
VVlpes venatores effugiens, ac per auia currendo iam defeſſa, hominem caſu reperit lignarium, quem rogat, vt ſe quoquo loco abſcondat. Ille tectorium ſibi oſtendit. Vulpes illud ingrediens, in angulo quodam ſe abſcondit. Adſunt venatores lignarium, ſi vulpem viderit rogant. Lignarius verbis quidem ſe vidiſſe negat, manu verò, vbi vulpes latebat, locum oſtendit. Verùm enim venatores re haud percepta ſtatim abeunt: vulpes vt illos abiſſe

abiſſe proſpicit, tectorio egrediens, tacitè recedit: lignarius vulpem criminatur, quòd cùm ſaluam fecerit nihil ſibi gratiarum agat. Tunc vulpes ſe conuertens, illi facetè ait, Heus amice, ſi manum, opera ac mores verbo ſimiles habuiſſes, meritas tibi perſoluerem gratias.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homo nequã etſi bona pollicetur, mala tamen & improba præſtat.

De Gallis & Perdice. 13

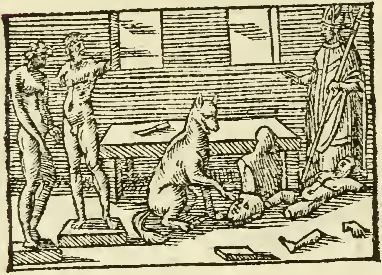
GAllos quamplures cùm quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compaſcere permiſit. Sed cum galli illam infeſtarent, roſtriſque percuterent, perdix ea iniuria vehementer perdoluit, putans, quia adue-

na, nec eo genere eſſet, eas ſibi inferri iniurias. Gallos deinde cùm adinuicem certantes conſpiceret perdix, amota animi perturbatione ait, De cætero equidem haud triſtabor, poſteaquã inter eos odioſa certamina cerno.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines ſapiẽtia præditi, moderato animo ferunt iniurias ab illis vel maximè ſibi illatas, q nec ſibi, nec ſuis parcere ſciunt.

De Vulpe & Larua. 14

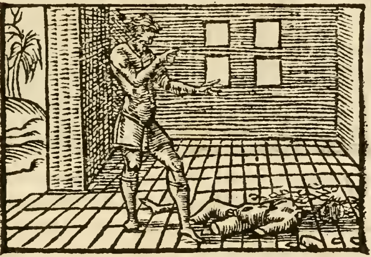
VVlpes citharœdi domum ingreſſa, dum quæ domi parata ſunt, ſagaciter explorat, laruæ caput reperit arte induſtrioſa compoſitum, quod manibus capiens, ait, O quale ſine cerebro caput?

Adfab

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd nõ omnes corpore decori, eandem animo habent pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo. 15

HOmo quidam Deum ligneum domi habens, eum orauit, vt boni quippiam ſibi tribueret: ſed quantò magis orabat, eò res domi anguſtior erat: demum ille cõcitus ira, Deũ cruribus capit, & caput parieti percutit. Illi exciſo igitur capite, multum auri exilijt: quod homo colligẽs: ait, Peruerſus nimium es, atque perfidus, qui dũ in honore te habui, nihil quidem profuiſti, percuſſus verò ac verberatus, boni plurimum contuliſti.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homo nequã, ſi quando prodeſt, id efficit vi coactus.

De Cane ad cœnam uocato. 16

VIr quidam cùm cœnam opiparam paraſſet, amicum quendam domum vocauit, eius quoque canis, canem alterius ad cœnam inuitauit. Is domum ingreſſus, cùm tantum dapium videt apparatum, lætus ſecum ipſe ait, Hodie porrò ita me explebo, quod die craſtino comedere nõ indigebo. Hisq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus verò eũ conſpitiens, tacitus per caudam capit, atq; illũ ſæpius rotans per feneſtram proijcit. Ille attonitus humo aſſurgẽs, dum clamando aufugit, exteri canes ſibi occurrunt, atque rogitãt quàm opiparè cœnauerit. At ille languens ait, Ita potu ac dapibus me expleui, quod cùm exiuerim, viam non vidi.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ quibus rebus quis doliturus eſt, rebus illis lætari nõ debet.

De Aq

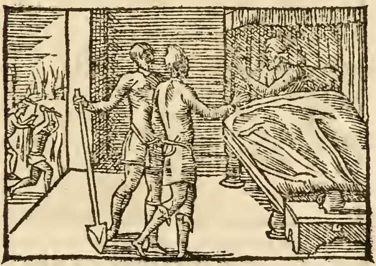
De Aquila & Homine. 17

AQuilam homo quidam cùm cepiſſet, pennis alarum ſibi euulſis, inter gallinas morari dimiſit, eam deinde quidã mercatus, pennis alas denuo munit: tum aquila volans, leporem capit, fertq́; illum benefactori ſuo. Quã rem conſpiciens vulpes, homini ait, Noli hanc aquilam, ſicuti prius hoſpitio habere, ne ceu leporẽ te æqué venetur. Tum homo aquila item pennas euulſit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd benefacientes ſunt quidem remunerãdi, improbi veró omni ſtudio vitandi.

De Viro Agricola. 18

HOmo quidam agricultor exiſtens, cùm finem vitæ ſibi adeſſe cognoſceret, cu-

perétque filios in agrorum cultu fieri peritos, eos vocauit, aque inquit, Filij ego è vita diſcedo, bona mea in vinea conſita ſunt omnia. Illi poſt patris obitum putantes in vinea theſaurum rerum reperire, aſſumptis ligonibus, marris, ac bidentibus vineam funditus effodiunt, nullúmque theſaurum inueniũt. Verum enim vinea cùm probè effoſſa forés, longè pòſt ſubito fructus producit, atque illos diuites fecit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd labor aſsiduus theſaurum parit.

De Carbonaro & Lotore. 19

CArbonarius lotorem quẽdam rogauit, vt quam pretio conduxerat domum ſecum pariter cohabitaret. At lotor rei aliàs expertus ait, Id conducibile haud mihi eſſet. Nam

qua

quæ albificarem,ea omnia carbonum fauillis, ipſe maculares.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd res natura diſſimiles ſtare ſimul cõmodè non poſſunt.

De Vulpe eſuriente. 20

VVlpes ingenti fame concita,cùm quodam in tectorio carnis fruſtum ac panem repoſita proſpiceret,tectorium ipſum intrauit,atque tantùm comedit,quòd ad ingentem tumorem ventrem diſtendit: & cùm ex nimia ventris tumefactione inde egredi nequiret,tumens gemebat.Eius gemitum vulpes alia tranſiens illac,cùm audiret,illuc accedit,rogátque quidnã gemeret:deinde cauſam gemitus edocta,lepidè ait,iſtic manendum eſt,vſque eò dũ tenuis efficiaris,quanta eras cùm intraſti,nam eo pacto facilè egredieris.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd nihil eſt tam durum,quod tempus non diſſoluat.

De Piſcatore quodam. 21

PIſcator quidam piſcandi inexpertus,tibijs ac rete aſſumptis,iuxta maris littus accedit,atque ſaxo quodam ſuperexiſtens,in primis tuba canere cœpit,putans cantu ſe piſces facilè eſſe capturũ. Verum cantu cùm nullũ conſequeretur effectum,depoſitis tibijs,rete in mare

dimittit, ac piſces cepit perplures. Sed cùm ex reti piſces extraheret, atque eos ſaltantes perſpiceret, non inſulsè ait, O improba animalia, dum ad tibiam cecini, ſaltare noluiſtis: nunc, quia canere ceſſo, ſaltus datis aſsiduos.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd omnia probe fiunt, quæ fiunt tempore ſuo.

De Piſcatoribus quibuſdam. 22

PIſcatores piſcatum profecti, diúque piſcãdo deſeſsi, fame præterea ac mœrore, quòd nihil cepiſſent confecti, cùm abire decernunt, ecce piſcis quidam alium fugiens ſe inſequentẽ, in nauiculã ſaltat: illum piſcatores ſupra modum læti comprehendunt, ac in vrbem reuerſi, grandi pretio vendunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ frequentius fortuna id exibet, quòd ars efficere nõ poteſt.

De Viro inope & infirmo. 23

HOmo quidam pauper cùm ægrotaret, dijs vouit quod ſi eo morbo liberaretur, boues centum immolaret: quod dij experiri volentes, ſanitatem illi facilè reddunt. Liber igitur à morbo, cùm boues, quia pauper, non haberet, oſſa boum centũ colligit, eáque ſuper altari deponens, lepidè inquit, Ecce quòd voui, votũ vobis nũc perſoluo. At dij illũ vlciſci volen

len

ſentes, in ſomnis ſibi aſsiſtunt, atque inquiūt, Ad maris littus pergito, ibi enim in loco ſemoto auri talenta centū reperies. Ille expergefactus ſomnij memordū pergit ad littus, incidit in latrones: captus itaq;, eos rogabat, vt ſe miſsū facerent, quoniā mille talēta auri perſolueret eis.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homo mēdax Deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe & Pardo. 24

VVlpes cū pardo de pulchritudine cōtēdebat, cū varias corporis notas pardus ſibi duceret decori, vulpes ei comiter ait, Ego quidē longè formoſior ſum iudicanda, quæ nō corpus, ſed animum varijs notis habeo notatum.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd decor mentis eſt potior omni corporis ornatu.

De Piſcatoribus quibuſdam. 25

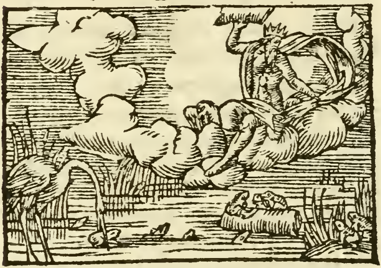
PIſcatores quidam è mari rete trahebant. Quòd cùm graue eſſe ſentirent, lætitia geſtiunt, putantes multos piſces habere irretitos: ſed vt rete in terram traxerunt, piſces quidem paucos, ſaxum verò ingens reti ineſſe cū perſpiciunt, longè triſtātur. Quidā ex illis natu iam grandis non inurbanè ſocijs inquit, Animis eſtote quietis, quippe lætitiæ ſoror eſt mæſtitia, oportet enim caſus proſpicere futuros, illóſque

vt

vt leuius quis ferat, perſuadere ſibi eſſe euenturos. Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui reminiſcitur ſortis humanæ, in aduerſis minime frangitur.

De Ranis regem petentibus. 26

RAnæ mœrentes quod ſine rege forent, Ioui ſupplicatum oratores mittunt, vt regem ſibi dedat. Iuppiter earum ſimplicitatem cognoſcens, lignum in ſtagni medium dimiſit. Quod cùm in ſtagnum cecidit, eius ſonus ſupra modum terruit ranas. Quæ cùm lignum eſſe nouerunt, rurſum Ioui ſupplicatum mittunt, vt regem viuum haud mortuum ſibi dedat. Iupiter ſtultis earum precibus motus, Hydrum illis dedit in regem. Is in diem cùm ranas deuoraret, tertiò Iouem ranæ precantur, vt regem ſæuum atque immanem ab eis amoueret. Tunc

inquit Iupiter, Quem tot precibus regem exoraſtis, eum vobis perpetuum habetote.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat: quòd ſæpe ea precamur, quę impetraſſe nos poſtea pœnitet.

De Cata in fœminam mutata. 27

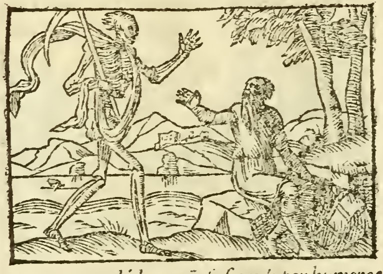
C*Ata quadam ſpecioſi cuiuſdam adoleſcentis amore capta, Venerem orauit, vt eam in hominem mutaret. Venus illius miſerta, in formam hominis mutauit eam. Quæ cum longe ſpecioſa eſſet, amator domum ſubito adduxit. Sed cùm in cubiculo ſimul ſederent, Venus experiri cupiens, ſi mutata facie mutaſſet & mores, in medium conſtituit murem, quem cũ illa proſpexit, oblita formæ & amoris ſui, murem vt caperet, perſecuta eſt. Qua ſuper re venus indignata, denuo eam in priorem catæ formam mutauit.*

Adfa

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homo nequã, licet perſonam mutet mores tamẽ retinet eoſdem.

De Sene mortem uocante. 28

SEnex *quidã lignorũ faſcem ſuper humeros ex nemore portans, cùm longa via defeſſus eſſet, faſce humi depoſito mortem vocauit.* Ecce *mors aduenit, cauſamq́; quamobrẽ ſe vocauerit, interrogauit, Tunc ſenex, Vt hunc lignorũ faſcem ſuper humeros mihi imponeres, ait.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quiſquis vitæ cupidior eſt: licet in mille ſubijciatur periculis, mortem tamen ſemper deuitat.

De Muliere & Medico. 29

M*Vlier anus cùm opthalmiã pateretur, medicum ad ſe curandũ acerſit, certũ*

pretium ſibi dare promittens, ſi eo morbo curaretur: ſi verò nõ liberaretur, nihil ei debere pacta eſt. Medicus verò quoties illam ibat curatum, toties quippiã è domo clam exportabat. Mulier igitur, opthalmia curata, cũ nihil ſuarum rerum domi eſſe, proſpiceret, medico mercedem pactam petenti, ſoluere denegat. Quamobrem vocata in iudicium, pactum quidem nõ denegat, ſed ſe curatam opthalmia eſſe, id verò pernegat, inquiens, Cùm cæca erã domũ multa ſupellectile refertã videbã, nunc cùm video, vt medicus ait, nihil rerum domi eſſe proſpicio.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines auaritiæ dediti, ſibimet, ſæpius contradicũt.

De Agricola & Canibus. 30

Agricola quidam magnitudine hyemis in ſuburbanis ſe locauit. Sed cùm alimonia

nia ſibi deficeret, & ouibus primũ veſci cœpit. Cùm verò in diem magis ſæuiret hyems, bobus quoq; nec pepercit. Quod facinus cũ animaduertunt canes, inuicẽ verba faciunt, Quid hic ſtamus, inquiũt, cur mortem nobis incumbentẽ nõ fugimus? putamúſne eum noſtræ parcere vitæ, qui alimoniæ gratia boues iugulauit?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd eos fugere debemus, qui in chariſsimos crudeliter ſe gerunt.

De Agricola & Filijs. 31

AGricola quidã quamplureis habuit filios, continua ſeditione diſcordes, ac eius admonitiõis perpetuò negligẽtes. Cũ fortè vnà domi omnes ſederent, iuſsit pater virgarum faſcem coram deportari, atque natos cœpit hortari, vt integrum faſcem diſrumperẽt. Cùm igitur faſcem cùm totis viribus frangere non poſſent, genitor præcepit, vt ſoluto faſce ſingulatim frãgerent virgas. Cùm quiſque facilè hoc perficeret, tunc facto ſilentio, pater ait eis. Si quando animis idẽ ſentietis, nati mihi clariſsimi nec ab inimicis ſuperari poteritis. ſed ſi inter vos ſeditiones ſeruabitis, qui volet, is facile vos perdet.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd fortior eſt vnio quàm ſeditio, quæ eſt imbecillis.

De mu

De muliere & Gallina. 32

Vidua quædam mulier gallinam habuit, quæ die quolibet pariebat ouum. Putauit mulier, more ingenii humani quod ſitis habendi ſemper ſolicitat, gallinā illam die bis parituram, ſi plus ſpeltæ traderet ei ſolito. At gallina pluri alimonia pinguior facta, id vnū deſijt parere ouū. Sic mulier ex quo maius lucrū quæritabat, id cæca augēdi cupiditate amiſit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd plurima cupiditate rerum præſens quandoque deperditur quæſtus.

De Homine à Cane morſo. 33

Homo quidam cùm eum canis momordiſſet, ſummo cum ſtudio ſciſcitabatur, à quo ſanari poſſet. Quidam ſibi obuiam fa-

ctus,atque de medico rogatus ait,Si vis amice fieri ſanus,non eſt tibi opus medico. Nam ſi canis qui te momordit,à vulnere lingua ſanguinem terget:iſta cura nihil potius reperiri poteſt:alter arridens venuſtiſsimè inquit,Si huiuſcemodi vtor remedio,in diem magis ac magis à canibus mordebor.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quod ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficijs retribui ſolent.

De duobus Amicis & Vrſa. 34

A*Mici duo dum rus viarent, vrſa eis obuiam occurrit:qua proſpecta,alter eorum territus,vt ſe ſeruaret,continuò arborem aſcendit. Alter cum vrſæ viribus poſſe obſiſtere dubitaret,vti mortuus humi iacuit reſupinus,retinens flatũ atque anhelitum. Cùm nec ore aut naſo reſpiraret,vrſa eum exanimatum exiſtimans,abijt. Dicunt enim, à cadauere vrſas omnino abſtinere. Alter deinde ex arbore deſcendens,quid in aurem ſibi dixerit vrſa ſociũ rogauit.Ille vrbano ſermone reſpondit, Admonitus ſum ab vrſa, vt cum huiuſmodi amicis non proficiſcar amplius.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quod eorum amicitia colenda nõ eſt,qui cùm eſt opus, amicis ſubſidia denegant.

De ado

De adoleſcentibus duobus et Coquo. 35

ADoleſcentuli duo æquis ſumptibus carnes coemerunt, & curatũ coquo tradiderũt. Obiter coquus dum aliis vocat negotiis, alter iuuenum carnes eas clanculum accepit, ac ſocio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, qui acceperat, ſe haud habere, iurat. Qui verò habebat ſe non accepiſſe iurabat. Coquus percepto iuuenum dolo, ait, Et ſi fallor equidem à vobis per quem verò iuratis, res iſta non latebit Deum.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat nullum ſcelus poſſe latere Deum.

De duobus Inimicis. 36

DVo quidam gladiatorio animo inter ſe inimicitias habentes, vnà in naui nauigabant. Et cùm alter eodem in loco ſtare cùm

altero non pateretur, vnus in puppi, alter in prora cócedit. Orta autem tempeſtate cùm nauis periclitaretur, qui in prora ſedebat, rogat nauis gubernatorem quæ pars nauis ſubmergi prius deberet. Et cùm gubernator puppim dixiſſet, ait ille, Mors mihi modo moleſta minimè eſt, ſi inimicum meum prius mori perſpicio.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod inimicus vt inimicũ pdat ſeipſum perdere ſępius eligit.

De Calamo & Oliua. 37

QVænam eſſet fortior, durior, & magis reſiſtens, canna & oliua inuicem contendebant. Oliua calamo humilitatem obijciebat, eo quòd ventris facilè cederet. Huic dicto vnum arundo haud reddidit verbum. Paulò poſt turbine vehementi aſpirans ventus, radi

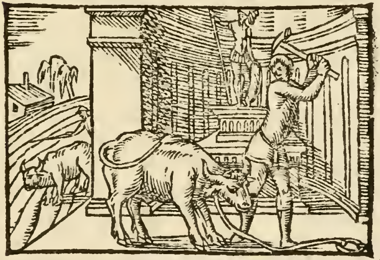
citus

citus euulſit oliuam, totis viribus ſibi obſiſtenter. At canna flatibus ſe inclinans, ſalutem facile eſt aſſequuta.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat quòd potentioribus ſine controuerſia mos eſt in tempore gerendus.

De Vitula & Boue. 38

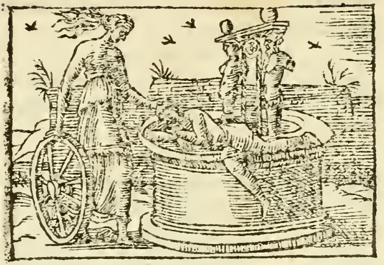

V*Itula cùm bouem arantem perſpiceret, illum præ ſe, quæ nihil agebat, contempſit. Sed cùm immolationis affuit dies, bos quidem miſſus, vitula verò vt immolaretur retenta eſt. Quam rem bos cùm conſpicatur, ſurridens ait, Heus vitula, ideo non laborabas vt immolareris?*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat quòd ocioſis & nihil agentibus pericula quoque imminent.

De Puero & Fortuna. 39

CVm puer quidam iuxta puteum dormiret fortuna illuc accedens illum excitauit, inquiens: Surge, & hinc ocius abi: Quippe in puteum ſi caderes, non tuam inſcitiam, ſed me fortunam omnes accuſarent.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd frequenter pericula culpa noſtra incurrimus, deinde abs re fortunam accuſamus.

De Muribus & Cato. 40

DOmo quapiam quòd per plures, forent mures, catus præſentiens illuc acceſſit, atque nunc vnum, nunc alium capiens, complures interimendo comedit. Verùm mures cùm ſe in diem conſumi perciperunt, ad vnum coacti, inquiunt ſecum. De cætero inferiùs non eſſe deſcen

ſcendēdum, ſi noluimus perditum iri omnes, ſed hic ſuperius manendum, quò catus aſcendere non poteſt. At *catus conſilio murium percepto, ſimulans ſe mortuum eſſe, poſterioribus pedibus ſe ad palum ſuſpendit, qui fixus parieti erat.* E *muribus quiſpiam deorſum acutè proſpiciens, vt catum eſſe cognouit haud infacetè ait,* Heus *amice, & ſi te follem eſſe certò ſcirem, deorſum minimè deſcenderem.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat quòd vir prudens ſemel ſi fallitur, fictis & ſimulatis hominibus non amplius fidit.

De Simia & Vulpe. 41

APud *brutorum animalium conſilium ſimia ita appoſitè ſaltauit, quòd omnium ferè conſenſu res ſtatim fuit creatus.* At *vulpes inuidens ei, vbi viderat carnes laqueo in fouea ſitas, illuc ſimiam vt duxit, inquit ad eā.* His *theſaurus abſconditus eſt, qui ex lege ſpectat ad reges: quare cùm tuus ex lege ſit, tute ipſe capias illum.* Simia *vulpis ſuaſu, illuc temere accedens, vt ſe captam laqueo ſenſit, vulpem acriter accuſat, quæ doloſè deceperat.* Et *vulpes haud illepidè ait,* Heu *ſtulta, quæ cum fortuna te extuliſſet, dominari cæteris iam te putabas dignam.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui temerè quippiam aggreditur, temere in diuerſa incidit, ac vulgo ridiculus fit.

De Ceruo & Leone. 42

Eruus vehemẽti ſiti cùm vexaretur, ad fontem proficiſcitur, dúmque potat, ſuã in aqua proſpiciens vmbram, valde lætatus eſt magnitudine cornuum ac ramoſitate, deinde pedes & crura proſpiciens, nimium triſtatus eſt. Hæc dum animo vertit, ecce leo apparet, ac ſeruum perſequitur. At ceruus fugam arripiens, leonem per campos lõge ante ibat. Dicũt enim ceruorum vires conſiſtere in pedibus, at leonis in animo ſtare robur. Quouſq; igitur leo per campos ſecutus eſt ceruum, eum aſſequi non potuit. Caſu verò contigit ceruum nemus intrare, vbi cornibus ad ramos implicitis, cùm fugere

ſugere non poſſet, à leone captus, cùm ſe moriturum videret, Heu *me miſerum, inquit, qui cornibus gauiſus, ipſis cornibus pereo.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quæ putamus nobis profutura, ea nobis ſæpius obſũt.

De Agricola & Pelargo. 43

AGricola laqueos in agro tetendit, vt grues & anſeres venaretur, qui ſata continuò de paſcebant: At ſimul cum illis venatus eſt pelargum, qui pede tentus, rogat agricolam, vt eum ſoluat, miſſúmque faciat, cùm non ſit grus, nec ſpecie anſer, ſed pelargus auiũ pijſſimus, qui parentibus ſemper deſeruit, nec illos in ſenecta deſerit vnquam. Ei *agricola ſurridens ait,* Quæ *dicis, haud me fugiunt, nam qui ſis, probe teneo, ſed hiis ſimul captus cùm ſit his quoque ſimul eſt moriendum.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari pœna plectitur cum illis,

De Agno & Lupo. 44

AGnus in domo bene clauſa exiſtens, cùm lupum ad ſe venientem perſpicit, illum conuicijs & maledictis perſequitur. A*t lupus inquit ei,* Non *tu, ſed locus inacceſſibilis mihi conuitia dicit.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd locus & tempus faciunt timidos perſæpe audaces.

De Ioue & Coruo. 45

IVpiter volatilibus regem creare volens, diẽ cõcilij auibus indixit, vt qui ſpecioſior eſſet, rex ſibi conſtitueretur. Quam rem præſentiens coruus, ac ſuæ deformitatis conſcius, pennis aliorum hinc inde collectis, ſe decorauit, ac ſpecioſiſſimum omnium ſe reddidit. Adeſt dies præfinitus, veniunt ad conſilium aues. Iupiter coruum ob pulchritudinem cũ regẽ auibus creare vellet id aues indignè ferẽtes, quæque ſuas à coruo extrahunt pennas. At coruus alienis pennis cum eſſet exutus, coruus vt erat demum remanſit.

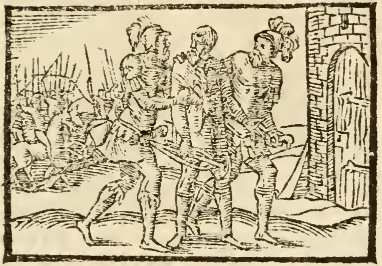
Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui rebus pendet alienis, illis amiſsis quis nam ipſe ſit,

cuique

cuique liquidò patet.

De Tubicine quodam. 46

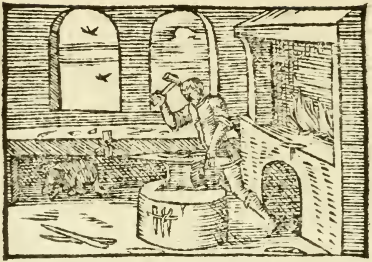
TVbicen quidam tubæ ſonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hoſtibus deinde per inſidias captus, miſeranda voce clamabat. Ne abs re ac fruſtrà occidere me velitis: ego, quidem non pugno, nec præter tubam quippiam aliud poſſideo. Qui eum vinctum ducebant, huiuſmodi verba contrà reddiderunt. Hanc ob rem morte dignior es iudicandus, quòd cùm hoſtibus manum conferre deuitans, alios ſonitu ad pugnam hortaris.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd grauiori pœna ſunt iudicandi, qui cùm ipſi iniuriam nõ agant, alios ad iniuriam agendam impellunt.

De fab

De Fabro & Cane. 47

FAber quidam catulum habebat, qui dum ipſe ferrum cuderet, continuè dormiebat. Cùm verò manducabat, canis ſtatim ſurgebat, & quæ ſub menſa erant deiecta, ceu oſſa & alia huiuſmodi, ſine mora corrodebat. Quam rē animaduertens faber, ait ad canem, Heu miſer, quid faciam neſcio, qui dum ferrum cudo, continuè dormis, & ſegnitia teneris: Rurſus cùm dentes moueo, ſtatim ſurgis & cauda mibi applaudis.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ſocordes & ſomnolenti, qui ex aliorum viuunt, laboribus, graui cenſura ſunt coerendi.

De Mula quadam. 48

MVla quadam nimio hordeo pinguis effecta, nimia pinguedine laſciuiebat, ſecum

inqu

inquiens, pater mihi equus fuit qui curſu celer rimus erat, & ego ei per omnia ſum ſimilis: parum poſt contigit, quod oportuit mulam quantum potuit currere, ſed cùm curſu ceſſauit, Heu me miſeram, inquit, quæ equi filiam me eſſe putabam: at nunc memini aſinum mihi patrem fuiſſe.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ſtulti in proſperis ſeipſos dediſcunt, ſed in aduerſis ſuos perſæpe cognoſcunt errores.

De Thunno & Delphino. 49

THunnus cùm eum Delphinus perſequeretur, magno elatus impetu ac ſtridore, à vehementi fluctu in inſulam defertur, eundemq; in ſcopulum à fluctu eodem Delphinus dum ſe putat capere Thunnum, ipſe quoque defertur. Thunnus conuerſus cùm Delphinum exſpirantem animam perſpicit, ſecũ ipſe ait, Mors mihi moleſta admodum non eſt, ex quo mortis authorem, mori ſimul mecum perſpicio.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quiuis aduerſa læuius fert, cùm aduerſitatum authores eadẽ aduerſitate opprimi perſpicit.

De medico quodam. 50

MEdicus quidam cùm quem curaret ægrotum, eum mori contigerat, efferentibus vnus aiebat, Vir iſte, ſi ſe vino abſtinuiſſet, &*

& clyſterijs vſus fuiſſet, eum mori non conti giſſet. Ex his qui aderant, quiſpiam medico haud infacetè ait, Heus medice, iſta conſilia cū prodeſſe quibant, dicenda fuerunt, non nunc, cùm nihil valeant prodeſſe.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod vbi haud prodeſt conſilium, id eo tempore dare, eſt ſanè amicum deludere.

De Aucupe. 51

AVceps aucupatum calamos viſ iſque tetêdit, & cùm turdum canere arboris deſuper ramum aſpexit, vt eum caperet, calamos erexit. At inter ambulandum pede altero viperam calcauit, morſusq; ab ea, cùm iamiam ob venenum ſe deficere perſenſit: Heu me miſerum ingemuit, qui dum alium capere feſtino, alter ad mortem me eſt aucupatus.

Fab

Fabula ſignificat, qđ quæ contra alios facere nitimur , ea perſæpe ab alio ipſi patimur.

De Caſtore. 52

Caſtor eſt animal quadrupes qui in paludibus ſe nutrit, eius teſtes varijs medellis vtiles eſſe dicuntur. Itaque cũ quiſpiã eũ ſequitur, ſuæ perſecutionis cauſam nõ ignorãs, ac pedum velocitati fidens, quantum poteſt, fugit, vſquequo ad locum ne videatur, ſaluus deueniat, atque ibi teſtes exidens, in venatores, cùm ſibi appropinquant, proijcit. Et iſto pacto à venatoribus ſe eripit. Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ſapiens vt à periculis ſe eripiat, nihil intentatũ deſerit.

De Puero oues paſcente. 53

P*Ver quidam cùm oues eminentiori in loco depaſceret , ſæpius clamabat* , *Heus ò à lupis*

lupis mihi ſuccurrite. Qui circùm aderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil eſſe comperiente, ad opera ſua redeunt. Cùm pluries puer id loci cauſa fe-

ciſſet, ecce cùm lupus pro certo adeſſet, puer vt ſibi ſuccurratur ſerio clamat. Agricola id verũ non eſſe putantes, cùm minimè occurrerent, Lupus oues facilè perdidit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui cognoſcitur mẽtiri, ei veritas poſteà nõ creditur.

De Coruo & Vulpe. 54

Coruus cùm carnium fruſtum rapuiſſet, arborem quandam ſuperſedit: vulpes eum ſuſpiciens, atque carnes ſibi cupiens, illũ arte aggreditur. Stans igitur ſub arbore, coruum laudare occipit, aiens, O quàm magna auis eſt

hæc, quàm ſpecioſa, quàm venatrix, quàm formoſa, hanc decuit eſſe auiũ regẽ. N*ã omnia regia ſuper alias ſibi ſunt aues, ſi modò vocẽ haberet.* H*is laudibus coruus inflatus, & dici mutus haud valens pati vlterius, dum magna voce crocizat, carnes humi decidũt.* I*llas, cùm vulpes rapuiſſet, conuerſa inquit ad coruum,* H*eus corue, omnia decora tenes, modo mente haud cares.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui adulatoribus nimium credunt, hi, quæ non putãt in aduerſa ſæpius incidunt.

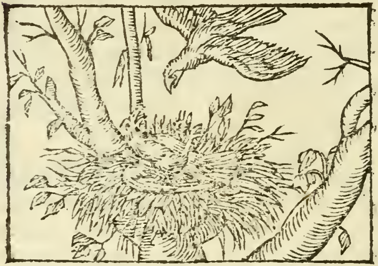
De Cane & Lupo. 55

C*Anis cùm ante aulam dormiret,* L*upus ſuperueniens eum ſtatim cepit: & cùm ipſum occidere vellet, canis ne eum occideret, rogauit inquiens,* H*ere mi lupe, nunc me occidere noli, nam vt vides, tenuis ſum, gracilis & macilentus.* S*ed* H*erus meus nuptias in proximo facturus eſt, vbi ſi parum me expectas, ego opipare manducans, atque pinguior factus, ero tibi vtilior.* L*upus his verbis fidem habens, canẽ dimiſit.* P*aucos poſt dies lupus accedens, eum canem domi dormientem reperit, ſtans ante aulam canem rogat, vt ſibi promiſſa præſtet.* E*i cánis haud ruſtice inquit.* H*eus lupe, ſi ante aulam decætero me reperis, aut amplius nuptias expectes.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ſapiens cùm periculum vitat, ab illo poſtea continuè cauet.

De Coruo ægrotante. 56

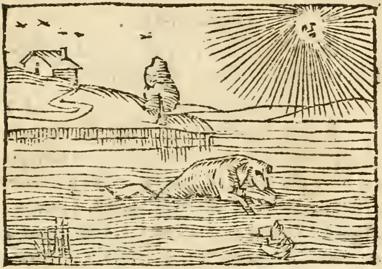
Coruus cùm ægrotaret, matrem rogauit, vt ſua pro ſanitate Deos precaretur, inquiẽs, Mater, noli plorare, ſed Deos potius precare, vt ſanitatem mihi reſtituant. Et mater, ſcitè reſpondit, Quem Deorum tibi fore propitium putas? cùm nullus ſit, è cuius aris ſacra non rapueris.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod qui in proſperitate quemuis offendit, in aduerſis amicum ſibi reperit neminem.

De ca

De Cane carnes portante. 57

CAnis ore ferens carnes, ac flumen tranſiēs, cùm ſub aqua vmbram proſpecit, putauit alium eſſe canem, qui plus carnium deferret. Itaque quas ipſe ferebat, eas carnes ſub aquas ire dimiſit, & vt vmbram caperet, ſe mouit, ſed carnes & vmbram, quæ ſanè nihil erant, ſimul perdidit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd cupiditate plus ſemper habendi, quæ tenemus, ea ſæpenumero perdimus.

De Leone & Rana. 58

LEo cùm ranam magniloquacem audiret, putans aliquod magnum animal eſſe, ſe retrouertit: parúmque ſtans, ranam è ſtagno exeuntem videt. Quam indignabundus ſtatim pedibus calcauit, aiens. Nullum

amplius vt te perſpiciat animal clamore mouebis.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd apud verboſos: præter linguam nihil reperitur.

De Leone ſene. 59

L*Eo cùm ſenuiſſet, nec victum ſibi quærere poſſet, viam machinatus eſt, qua alimenta haud ſibi deſint. Ingreſſus igitur ſpeluncã, grauiter ægrotare iacens ſimulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia, viſitãdi gratia ad eum accedebant, quæ leo capiens ſingulatim manducabat. Cùm multa animalia iam occidiſſet, vulpes leonis cognita arte, aditum ſpeluncæ accedens, leonem quo valeat pacto, exterius ſtans rogat, et leo blandè reſpondens ait: Vulpes filia, cur non introgrederis ad me? & vulpes non illepidè ait, Quõniã heremi, animalium ingredientium perplura equidem veſtigia cerno, ſed egredientium veſtigia nulla.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homo prudẽs, quia pericula imminẽtia prouidet, ille facilè deuitat.

De Leone & Tauro. 60

L*Eo ingentem taurum per inſidias ſequẽs, cùm probè acceßit, eum vocauit ad cœnam inquiens, Amice ouem occidi: hodie mecũ, ſi placet*

cet, cœnabis. Taurus leoni morem gerens, vt diſcubuerunt, cùm multos lebetes, nec non magnos & plureis obeliſcos paratos conſpiceret, et ouem ibi nullam adeſſe, è veſtigio abijt. Quem leo abeuntẽ perſpiciens, cur abiret rogauit. Ei taurus haud inurbanè reſpondit, Non de nihilo equidem abeo, cum inſtrumenta non ad ouẽ ſed ad taurum coquendũ videam eſſe parata.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines prudenteis minimè latent improborũ artes.

De Leone, Aſino, & Vulpe. 61

LEo, *aſinus, & vulpes conflata inter ſe ſocietate venatum exeunt.* Cumq; *multam prædam cepiſſent, leo aſino mandat vt prædam diuidat.* Aſinus *cùm eam in treis partes æquales eſſet partitus optionem capiẽdi ſocijs dedit.* Quam *partitionem leo indignè ferens, ac den-*

tibus frendens, à diuiſione depoſuit eam, mandauitq́; vulpi, vt prædam ipſa partiretur. At vulpes illas treis parteis in vnum colligens, ac prædæ nihil ſibi ſeorſum relinquẽs, leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait, quis te partiri edocuit? Inquit ex tempore vulpes: Aſini periculum id me facere inſtruxit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod aliorum pericula homines faciunt cautiores.

De Leone cuiuſdam Ruſtici, filiam amante. 62

LEo cuiuſdam Ruſtici filiam amabat. Illã cùm habere cuperet, patrem virginis rogauit, vt ſibi nubere ipſam aſſentiret. Ei ruſticus ait, Nullo pacto ſe aſſenſurum, quòd filia beſtiæ nubat. Cùm illum leo toruè aſpiceret, ac dentibus frenderet, ruſticus mutato cõſilio ait, ſe cupere ei filiam nubere, modo dentes & vngulas prius cadat euellátque, quoniam virgo illis rebus longè terretur. Leo id poſtquam præ nimio amore fecit, ruſticum adiens, filiam ſibi dari poſtulat. At ruſticus leonem cùm vngulis & dentibus perſpicit inertem, arrepto fuſte illum frequens pulſando perſequitur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod qui inimicis ſe committit, de facili perit.

De Leæna & Vulpe. 63

LEæna cũ à vulpe ſæpius exprobraretur, quòd quolibet partu vnum duntaxat pareret catulum, ait, Vnum ſanè, at pol leonem.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd pulchritudo haud inopia rerũ, ſed in virtute cõſiſtit.

De Lupo & Grue. 64

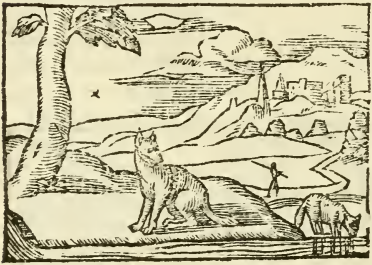
LVpus in gutture oſſe retento cùm longe cruciaretur, grui pretium obtulit, ſi illud è gutture extraheret. Grus roſtro cùm os è guttare extraxit, pretium ſibi promiſſum expoſtulat. Et lupus ſurridens, ſimulq; dẽtes acuens Satis pretij tibi eſſe debet, quòd ex lupi ore caput ſine læſione eduxeris.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod apud impro-

bos gratitudo non parua haberur, ſi pro obſequio quis detrimentum nõ recipit.

De Lupo & Agno. 65

LVpus cùm agnum inueniſſet errantem, eum non cepit fortiſsima manu, ſed cauſam quæſiuit, quo iure vel iniuria eum comederet. Igitur agno verba huiuſmodi fecit, Tu mihi abunde iam diu intuliſti iniurias. Agnus gemendo ait, Quomodo id fieri potuit, cùm nuperrime venerim ad lucem? Lupus denuo ait, Agrum mihi paſcendo deuaſtaſti. Agnus inquit ei, Cùm dentibus etiam caream, id facere nequiui. Lupus rurſum ait, Ex meo quoq; fonte bibiſti. Et inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cùm aquam ex ætate nõdum biberim, ſed lac matris cibus & potus adhuc mihi ſit? Lupus demũ ira concitus ait, Licet tua ſoluere

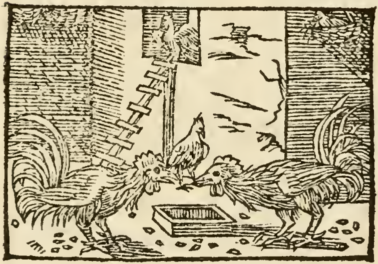
neq

nequã argumenta, cœnare tamen opipare intendo, agnumq́; cepit, ac illum manducauit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd, apud improbos ratio & veritas locum haud habent.

De duobus Gallis inter ſe certantibus.

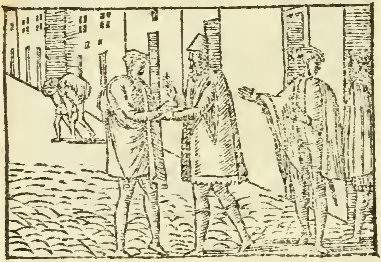
DVo galli inter ſe ruri certabant: qui gallinarum prior dux erat, cùm ab altero ſuperatus eſſet, præ verecundia ſe abſcondit. Alter verò victoria elatus, domus tectum ſtatim ſuperuolans, vehementi alarũ plauſu cantúque ſignificat ſe riualem ſuum pugnando ſuperaſſe, & de aduerſario ferre trophæum. Dum hæc & huiuſmodi iactabundus voce crocizat, ecce aquila cibi indiga ex alto deuo-

lans, gallũ vnguibus rapit, ac pullis ſuis in alimoniam contulit. Quam rem, qui victus fuerat gallus, proſpiciens, ceu ex hoſte triumphãs, in publicum venit, ac ſolus gallinis liberè potitur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui proſperis nimium fidit, in aduerſa ſepius præceps incidit.

De Vate quodam. 67

FOro vrbis medio, quidam vates cuius ſortem aperibat futuram. Quem ob rem magna hominum frequentia ſtipatus, dum vni & alteri ſuam aperit ſortem, ei nunciatur, res ſuas furtim domo eſſe ablatas. Quo audito, domum curriculo dum abit, quidam ei obuiam factus, ridicule ait, Cur alios quid eſſet futurum monebas, qui tuæ ſortis neſcius fuiſti?

Adfa

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines nequã corrigunt alios,& ſua crimina ſcire ſe negligunt.

De Formica & Columba. 68

FOrmica ſitiens in fontem deſcẽdit: vbi dũ bibere vult, in aquam cecidit. Columba quædam arborem fonti imminentem ſuperſedẽs, cùm formicam aquis obrui conſpiceret, ramulum ex arbore roſtro continuo frangit, ac ſine mora deijcit in fontem. Ad quem formica ſe applicans, ex aquis in tutum ſe recepit. Obiter auceps quidam aduenit, & vt columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedem alterum momordit aucupi. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit. Quorum ſtrepitu columba territa ex arbore aufugiẽs, vitæ periculum euaſit.

Adfabulatiò.

Fabula ſignificat, quòd cùm bruta in beneficos grata ſint, eò magis eſſe debent, qui participes ſunt rationis.

De Vitulo & Cerua. 69

VItulus ceruæ aliquãdo ait, cùm magnitudine ſis maior canibus, & pedum celeritate curſu velocior, & ad pugnam longe cornibus munitior, cuius rei gratia mater tantopere canes reformidas? Ei cerua inquit ſurridens

dens, Quoniam fili licet quæ dicis, omnia poſſideam, canum latratum ferre non poſſum, ſed præ timore fugam ſtatim arripio.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui natura timidi ſunt, apud eos vt audeant, nulla valet hortatio.

De Ape & Ioue. 70

APes, quæ ceræ mater exiſtit, quondam accedens, vt dijs ſacra faceret, Ioui donum obtulit mellis. Qua oblatione Iupiter lætus, iuſsit ſibi concedi, quicquid ipſa præcaretur. Apes igitur rogans, ait, Illuſtriſſime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velis, vt quicunque ad alueare pro rapiẽdo melle acceſſerit, is ſimul ac pupugero eum, continuò moriatur. Qua rogatione Iupiter diu ambiguus, quoniam genus mortalium longe amabat, demum api ait. Satis

tis ſit tibi, quòd quicũque alueare pro rapiẽdo melle acceſſerit, ſi eum pupugeris, & in pũctura ſtimulum dimiſeris, continuò ipſa moriaris, tibique vita ſit ipſe ſtimulus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd inimicis, quãdoque mala precamur, quæ in nos ſæpius vertuntur.

De Muſca. 71

MVſca quæ in ollã carnium deciderat, cùm ſe in brodio ſuffocari ſenſit, ſecũ ipſa ait, Ecce tantùm bibit, tantum comedi: tantum me laui, quòd iure ſatura mori poſſum.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd prudentis eſt id potenti animo fere, quod vitari minimè poteſt.

De Adoleſcẽte quodã & hirũdine. 72

ADoleſcens luxurioſus cùm bona patris cõſumpſiſſet, ſolaq; veſtis ei remanſiſſet, viſa ante tempus hirundine, æſtatẽ iam adeſſe exiſtimans, ipſam quoquo vendidit veſtem. Sed hyeme denuo orta, cùm immenſo cruciaretur frigore, viſa rurſum hirundine, quæ & ipſa frigore obibat, ait, O peſſima auis, quæ me & te pariter perdidiſti.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quæ ſuo tẽpore non

non fiunt,ea diu ſtare inqueunt.

De Aegroto & Medico. 73

AEger à medico rogatus, quo pacto ſe habuiſſet, Plus quã eſſet opus, ſeque ſudaſſe, reſpondit. Id bonum fuiſſe medicus, ait. Secũdò rogatus ab eodem quomodo ſe haberet: inquit ægrotus, vehementi frigore fuiſſe comprehenſum. Id ad ſalutem fore medicus quoque ait. Tertiò ab eodẽ rogatus, quo pacto ſe habuiſſet, inquit ægrotus, Cùm difficultate digerere potuiſſe. Rurſum medicus ait, id ad ſalutem optimũ fuiſſe. Deinde ex domeſticis, cũ quidã ægrotum interrogaret, quomodo valeret: illi æger ait, Signa ad ſalutem, vt medicus ait, perplura & optima ſunt, illis tamen deſpero ſignis.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui ad voluptatem loquuntur, illis aures præſtare quis non debet.

De Lignatore quodam. 74

LIgnator quidam dum iuxta flumen Deo Mercurio dicatũ ligna cæderet, ſecuris caſu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehenſus, iuxta fluminis ripam gemens conſedebat. Mercurius miſericordia motus lignario apparuit, huiúſq; fletus cauſam rogauit: quã ſimul ac didicit, ſecurim aureã deferens, vtrum quã perdiderat illa eſſet rogauit. At eã pau-

per

per ſuã eſſe negauit. Secundò Mercurius alterã detulit argenteã, Quã cũ pauper ille ſuã quoq; eſſe denegaret, poſtremo Mercurius ligneã ſuſtulit. Illã eſſe, cùm pauper aſſentiret, Mercurius cognoſcens illum eſſe hominẽ verũ iuſtũq;, omne ſibi dono dedit. Accedẽs igitur ad ſocios lignarius, quod ſibi acciderat aperit. Vnus ex ſocijs id experiri volens, cùm ad flumẽ acceſſiſſet, ſecurim in aquã deiecit: deinde flens in ripa cõſedit, Cuius Mercurius fletus cauſam doctus, ſecurim auream afferens, ſi quam perdiderat illa eſſet, rogauit. Quam cùm ſuam eſſe aſſereret, Mercurius cognita eius impudentia ac mendacio, nec aureã, nec ſuam quoque tradidit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quantò Deus propitior eſt probis, eo improbis exiſtit infeſtior.

De Aſino & Ioue. 75

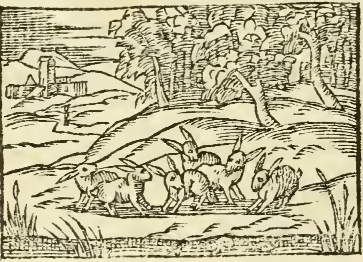
ASinus olitori cuidam ſeruiens, cùm parũ comederet & multum laboraret, Iouem exorauit, vt alium dominum ſibi mutaret. Itaque Iupiter mandat, vt figulo veneat. Apud quem aſinus cùm laboraret, in deportando lutum, lateres, tegulas & huiuſmodi, ſecundò Iouẽ precatur vt alio deſeruiat domino. Iupiter iterum mandat, vt Coriario venũdetur. Cui aſinus multo cùm labore et pauco cibo ſeruiens

niens, Heu me miſerum, cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deteriorē perueni, apud quem, vt video, corium meum etiam poſt mortem cruciabitur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd priores dominos tūc ſerui deſiderant, cùm deteriores experiuntur.

De Leporibus & Ranis. 76

Epores in vnum ſimul conuenerunt, vbi cùm de miſeria ipſorum innata dolerent gemeréntq; , quòd vita eis, quàm cæteris animalibus data eſſet miſerior, quoniam homines, aquilæ & canes, ad mortē eos vſque perſequerentur, decernunt melius ſibi fore ſemel mori, quàm in vita tam miſera diutius permanere. Hoc certo conſilio, vt ſe in ſtagnum præcipitēt, dum ocyus tendunt, ranæ quæ ſuper ſtagni ri-

pæ

pæ aſtabant, vt ſtrepitum audiũt, in ſtagnum deſiliunt, ſeque aquis ſumergunt: quam rem qui lepus præibat cùm cõſpicatur, reliquis ait, State, nã nobis ſententia mutanda eſt. Quippe vt liquido videtis, animalia, quàm nos magis timida reperiuntur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd cùm miſer miſeriorẽ aſpicit, ſuam ęquius miſeriã fert.

De Aſino & Equo. 77

Aſinus cum equum alimonia & ocio diligenti cura abũdare perſpiceret; eum longè beatum eſſe commendabat, ſeque nimium infelicem dicebat, qui cum multum laboraret, ad ſaturitatem de paleis haud haberet. Cùm tempus belli aduenit; miles armatus equum aſcẽdit, ac cum medios decurrit in hoſtes, equus mucrone percuſſus, cadit humi proſtratus.

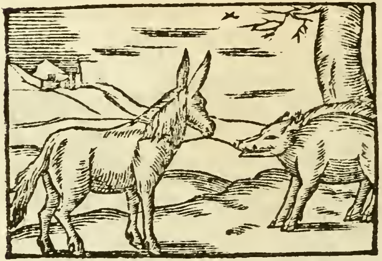
t Quem

Quem aſinus proſpiciens, ingemuit, eiuſque mi ſertus, ſui animi ſententiam mutauit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd cum paupertate, quæ mater eſt quietis, qs cõuenire debet potius, quã locupletiorib9 inuidere.

De Aſino & Lupo. 78

ASinus quidam pede altero ſentem calcauit, claudúſque factus, cum lupum ad ſe venientem conſpiceret, nec fugere poſſet, miſerabili voce inquit, Heus lupe demorior equidem è dolore, ſed ex quo opus eſt vt tibi & corui futurus ſim cibus, obſecro quatenus tua benignitate ſentem è pede velis extrahere: vt munere tuo extremum ſine dolore obeam diem. Dum ſentem dentibus lupus euellit, aſinus eum calce percuſsit. Lupus deinde traſo, fronte ac denti-bus

bus perfractis, Heus me miſerum exclamat, iure hoc patior deplorando reiterat, qui cùm eſſem coquus, medicus eſſe volui.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quam quiſque nouit, ea ſe excerceat arte.

De Muliere & Gallina.

M*Vlier quædam gallinam habebat, quæ aurea continua oua pariebat, putans igitur totam intus auream eſſe, illam occidit. Sed cum alijs gallinis eſſe ſimilem reperit, vbi diuitem ſe fore putauit, quem primo quæſitum habebat, eum plus habendi cupiditate amiſit.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd plus habendi cupiditate id ſæpe perdimus, quod habemus in manibus, lucrum.

De Rana & Vulpe. 80

RAna in palude exiſtens, cæteri animalibus clamando cum profiteretur ſe medicam eſſe, pharmacorúmque peritam, ei vulpes venuſtiſſimè ait, Qui alios curaueris, cum claudicantem curare te neſcis?

Fabula ſignificat, quod alios docere qs non poteſt id, quòd haud didicerit.

De Serpente & Agricola. 81

SErpens ante agricolæ cuiuſdam domum latebras habens, cum ab agricolæ filio eſſet percuſſus, tam acriter ipſum momordit, quòd morſus ex illo puer repente obijt. Hac re cognita, magnus inter parẽtes gemitus oritur. Tum pater mœrore concitus accepta ſecuri, ſerpentem vt occideret, perſequitur, vibránsque ſecurim, vt ſerpentem percuteret, extremum

caudæ eius cecidit, deinde volens pacē cum ſerpente conficere, accepta farina, aqua ſale, & melle, ad reconciliandum inter ſe amicitiam vocat ſerpentem. Et *ſerpens ſub petra latens, ſibilando ait,* Fruſtra *laboras bone vir, nam inter nos amicitia fore non poteſt: quippe dum me ſine cauda aſpexero, & tu tui filij ſepulchrum, quieti animo eſſe nequibimus.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd dum iniuriarum recens vel maximè extat memoria, odia tolli minimè queunt.

De Gallina & Vulpe. 82

V*Lpes gallinarum tugurium ingreſſa, cùm gallinam nido ægrotantem aſpexit, eam rogauit quomodo valeret. Cui gallina promptè reſpondit.* Meliuſculè *me haberem, ſi hinc abires ſoror.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd inimicorum præſentia, nimium eſt moleſta.

De Viatore. 83

V*Iator quidam cùm multam viam viaſſet, votum* Mercurio *vouit, quod ſi quid reperiret, eius rei mediū ſibi offerret.* Forte *igitur adinuenit perā amygdalis dactylíſque refertā, & cū putaret id eſſe argentū, peram capiēs amygdalarū nucleos & carnes dactylorū*

ipſe comedit. Deinde templum Mercurÿ ingreſſus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum: votum Mercuri nunc perſoluo tibi. Nam quas equidem res adinueni, earum tibi offero mediũ, oſſa ſcilicet dactylorum ac teſtas amygdalarum.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines auaritia deorum efficit contemptores.

De Leone & Homine. 84

LEo & homo cùm ſemel ſimul viã viarẽt, ac inter viandũ ſe quiſq; verbis cõmendaret, ecce lapidea occurrũt colũna, in qua erat inciſum, quod homo ſuffocabat leonẽ, quã ſepulturam homo leoni oſtendẽs ait, Hic videre licet, quanto homines leonibus, ac feris omnibus præſtantiores ſint, ac robuſtiores. Et leo promptè reſpondens, inquit, Si apud leones eſſent

ceu apud homines,qui ſculpere ſcirent,plures à leonibus homines,quàm ab hominibus leones ſuffocari ſcultos videres.

Fabula ſignificat,quòd homines iacta bundi fingunt ſe feciſſe,quæ facere nun quam tentarunt.

De Vulpe quadam. 85

V*Vulpes cum racemos vuarũ plenos iam, ac matureſcentes proſpiceret ,cupida de illis manducare,omnem viam machinata eſt, qua illos comprehendere poſſet.Sed cùm omnẽ viam fruſtra tentaſſet , nec deſiderio ſuo ſatisfacere quiuiſſet,mœſtitiam vertens in gaudium ait, Racemi illi adhuc nimium ſunt acerbi.*

Fabula ſignificat, quòd prudentis eſt fingere ſe ea nolle,quæ conſequi nõ poſ ſe cognoſcit.

De Puero & Scorpione. 86

P*Ver quidam ruri venabatur locuſtas, & cùm ſcorpionẽ capere vellet,ſcorpio ſimplicitate eius cognita,ait ei,Heus puer , dege in pace,ac manum abſtine,ſi nõ vis tutus perire.*

Fabula ſignificat,quod qui ad vtranq; partem cogitat,is quæ ſequi & quę vitare debeat,probe tenet.

De Venatore & Perdice. 87

V*Enator quidam cum quam ceperat perdicem occidere vllet , perdix gemens*

huiuſmodi verba fecit ad eum, Heus *perdicum auceps,ſi me miſſam feceris,ac vitam donaueris,alias per plures conducam tibi perdices*. Ei *auceps oppoſita reſpondit,nunc eo magis occidi dignam iudico,quod amicos per incidias per dere polliceris*. Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd qui ſibi charos perdere dolo quærit,is præceps in pericula incidit.

De Lepore & Teſtitudine. 88

TEſtudo,cùm eius pedes lepus derideret, ſurridens inquit ad eum, Si periculum in concurſu fueris,quòd quàm tu velocior ſim, liquidò cognoſces.Cui lepus ait,Te profectò ſugit,quid mei valeant pedes,ſed iudicem eligamus,qui curſum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem brutorum omnium ſagaciſſimam,quæ vt locum & curſus terminũ conſti

conſtituit, teſtudo omni ſegnitie ac negligētia ſemota, iter arripiens haud quieuit, donec ad terminum peruenit. Lepus verò pedibus fidēs, vbi paululum quieuit, ſomno excitatus, quantum pedes valuerunt, ad terminum cucurrit, ibiq; cùm teſtudinem quieſcentem reperit, ſe cū rubore fatetur à teſtudine ſuperatum.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ſtudio & diligentia, non corporis viribus, res vel maximæ conficiuntur.

De Salice & Securi. 89

SEcuris cùm ſalicem cęderet, ex ea ipſa cuneos fecit, quibus ſalicem facilius ſcinderet. Quā rem præſentiens ſalix gemens eiulánsque ait, Non tantùm de ſecuri queror, quæ hominum manibus me ſcindit, quantum de cuneis, qui

ſiunt ex corpore meo.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd in aduerſis nõ veri amici, infeſtiores amicis, quàm inimicis ſæpius redduntur.

De Puero quodam ſure. 90

PVer quidam à ludo literario librum ſocio clàm auferens, ſuæ matri tradidit illum, quem mater cùm libenter accepiſſet nec filium caſtigaſſet, rurſus puer alij veſtem clam abſtulit, atque matri quoque detulit, quam cũ mater etiam libenter accepiſſet, puer caſtigatione carens, cùm plura in diem ac maiora creſcentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus, per quæſtores publicè damnatus eſt mortis. Sed cùm ad locũ iuſtitiæ duceretur, eúmque mater gemebunda ſequeretur, impetrata venia vt matri ad aurem vnum, loqui verbum valeret, ad eam conuerſus, atque os auri matris adherens, vti quippiam ſecreto dicturus, aurem dentibus ſibi abſcidit. Mater vero præ dolore exclamãs, mala ſibi imprecatur. Tunc qui eum ducebant, cùm ſupra modum criminarentur, non ſolùm furti, ſed quòd tam impius fuerit in matrem. ille abſque rubore inquit ad eos. Nemini veſtrum ſit mirum, quòd, aurem matris dentibus abſcidi: Ipſa enim huius meæ perditionis autor & cauſa eſt. Quippe ſi

pe ſi me caſtigaſſet, cùm ei librum detuli, quem ſocio è ſcolis primum, iàm abſtuli omiſſis præ timore verborũ furtis, ad hoc in præſentia genus turpiſſimæ mortis non perueniſſem.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod qui in delinquendo ab initio non caſtigatur, facinoroſior in diem efficitur.

De Paſtore & Mari. 91

PAſtor quidam iuxta littus maris pecudes paſcens, cum mare ipſum ſemel placidum aſpiceret, nauigandi ſtudio captus, oues pro datylis commutauit, quibus naui impoſitis, cùm altũ iam nauigaret, & tempeſtate ſine ſpe ſalutis fluctuaret, quæ in naui ſunt ea õnia proiecit, atq; in portũ ſe recepit. Denuo cùm oues paſceret, ac rurſus mare tamen tranquillum videret, ſuo conſocio ipſam maris trãquillitatem cõmẽdati ridiculè ait, Mare iterũ dactylos cupit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd vſus & peritia nos reddunt in periculis cautiores.

De Punica & malo arboribus. 92

PVnica, & malus arbores, de pulchritudine contendebant, cùm diu inter ſe varijs, & acerbis contentionibus certaſſent, rubus ex proxima ſepe huiuſmodi contentiones accipiens, acceßit ad eas, atque inquit, Satis iam

iam ſatis certatum inter vos eſt, quieſcite ad modum, & contentionibus finem imponite.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd minores maiorum lites ſæpenumero componunt.

De Talpa & Matre. 93

TAlpa cæcum natura animal eſt. H*æc aliquando matri ait:*In*gentem ſentio odorem.*P*arum poſt rurſum ait:*E*xcelſam aſpicio fornacem.*T*ertiò item ait:*M*alleorum ſonitus audio fabriles,*E*t mater comiter ait,* H*eus filia, tu vti percipio, non ſolùm oculis, ſed naſo & auribus orba exiſtis.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines iactabundi cùm magna profitentur, tunc vel maximè in minimis redarguuntur.

De Veſpis, Perdicibus & Agricola. 94

VEſpæ ſemel, & perdices ſiti concitæ, cùm ſimul conueniſſent, ad ruſticum quendam tendunt potum ab eo potentes, atque pollicentes, quòd ſibi pro aqua largas referrēt gratias, Quippe perdices vineam ſe ei fodere promittunt, quod plenos vites producunt racemos. Veſpæ verò ſe vineā circumeūdo cuſtodire, ac fures inde amouere large offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boues, qui cum nihil pro

promittant, eandem hanc operam nihil minus præſtant. Itaque ſatius eſt mihi illis, quam vobis aquam exhibere.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, non eſſe illis ſubueniendum, qui nauci & inutiles ſunt.

De Ioue. 95

C*Vm Iupiter nuptias celebraret, cuncta animalia ſibi munera obtulerunt, quæque pro viribus ſuis. Verum enim ſerpens roſam legit, illámque ore tenens Ioui obtulit. At Iupiter vt eum aſpexit, palam inquit, Ab omnibus dona libenter equidem accipio verum à ſerpente id haud quaquam facio.*

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd improborum munera non eſſe ſine dolis, quiuis prudens ſibi perſuadere debet.

De Sâ

De Simia. 96

Simia duos catulos parere fertur, quorũ ad vnum duntaxat aſſuitur, & ex affectu illis diligentiſsimè nutrit: Alterum vero odit negligitq́;, contigit autẽ quod qui in delitijs habebatur, à ſimia in ſomnis fuit ſuffocatꝰ. Quã obrem qui neglectus erat, ad perfectã vſque ætatem ceu matris delitijs fuit educatus.

Fabula ſignificat, quòd hominum prudentiam fortuna proculdubio ſuperat.

De Pulice. 97

Pulex cũ quẽdã morſu aliquãdo ſtimulaſſet captusq́; rogaretur, quiſnã eſſet qui mẽbra ſibi depaſceret, ait, ſe ex eo animaliũ genere eſſe, quibus à natura datũ eſſet, vt eo pacto vitã viuat, nec eũ occidere velit, cũ multũ mali facere ipſe ſibi nequeat. At homo ille ſurridẽs, inquit ad eum. Eo magis meis necaberis manibus: quoniã nec multũ, nec parũ abs re quempiam lædere licet. Fabula ſignificat, quòd malorum, licet parum, vel multũ delinquant, miſereri haud oportet.

De Pulice & Homine. 98

Pulex ſuo ſolito more ſaltans, ſuper hominis pede reſedit, illúmque morſu acriter pupugit. Qua punctione homo ille grauiter concitus pulicem cepit, ac vnguibus obtũdere voluit. Sed pulex manibus exiliens mortẽ vitauit. Tũ homo

homo exclamans ait: O *Hercules malorũ extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendũ præſens non fuiſti?* Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd non in minimis ſed magnis arduiſque rebus, à Dijs auxilium quis implorare debet.

De Formicis & Cicada. 99

HYemis erat mediũ, cùm formicæ ſparſim triticũ apricabãt. Quod cicada aſpiciẽs, cum inedia conficeretur acceſſit ad eas, ac triticum pro alimonia, vt ſibi concederent, orauit. Et cùm formicæ eam rogarent quidnã æſtate fecerit non ſegnis, & ocioſa eo tempore ſteterit, illis cicada ait, Neque ſegnis aut ocioſa ſteti, ſed cantu cecini, quo laborem viæ viantibus leuabam. Quare audita, formicæ ſurridẽtes inquiunt: Si æſtate cecinisti, vt viantes delectares nunc ſalta, ne frigore conficiaris.

Fabu

Fabula ſignificat, quòd qui, quæ faciẽda ſunt ſuo tempore non fecit, is in anguſtias quando non putat incidit.

De Viro & Vxoribus. 100

TEmpus erat veris, quo quidam in delitijs educatus cùm nec iuuenis nec ſenex eſſet (ſemicanus enim erat capillos) duas ſimul duxit vxores, vnam quidẽ natu grãdẽ, alterã verò iuniorem. Cùm omnes eandem habitarẽt domũ, vxor anus vt virum in amorẽ ſuũ totũ pelliceret, quotidie viro caput pertractans, nigros ſibi euellebat capillos. Poſtremò ita illũ depilarunt, quòd caluum atque ridiculum, non ſine ſummo opprobrio, virum reddiderunt.

Fabula ſignificat, quòd nulla melior ſalus ſenibus exiſtit, quàm fœminis carere et maximè iunioribus niſi penitus obrui ſe velint.

APOLOGI EX CHILIADIBVS ADAGIOrum Eraſmi deſumpti, ad communem puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale.

CVm aliquando Pardalis vulpem præ ſe contemneret, quòd ipſa pellem haberet omnigenis colorũ maculis variegatã, reſpondit vulpes ſibi id decoris, in animo eſſe, quod illi eſſet in cute.

Adfabulatio.

Neq; verò paulo ſatius eſt ingenio præditũ, eſſe vafro, quàm cute verſicolore.

De Vulpe & Fele.

CVm aliquãdo vulpes in colloquio, quod illi erat cùm fele iactaret ſibi varias eſſe technas, adeò vt vel peram haberet dolis refertam: Feles *autem reſponderet ſibi vnicam duntaxat artem eſſe, cui fideret, ſi quid eſſet diſcriminis. Inter confabulandum repente canum accurrentium tumultus auditur, ibi feles in arborem altiſsimam ſubſilijt, cùm vulpes interim à canum agmine cincta, capitur.*

Innuit fabula præſtabilius eſſe nonnunquam vnicum conſilium, modo id ſit verum & efficax, quam plureis dolos, conſiliaque friuola.

De Rege & Simijs.

R*Ex quidam Aegyptius aliquod ſimias inſtituit, vt ſaltandi rationem perdiſcerent: vt enim nullũ animal ad figuram hominis propius accedit, ita nec aliud actus humanos aut melius, aut libentius imitatur.* Artem itaque *ſaltandi, protinus edoctæ ſaltare cœperunt, inſignibus indutæ purpureis, ac perſonatæ, Multoq́; iam tempore maiorem in modũ placebat ſpectaculũ, donec è ſpectatoribus facetus quiſpiam, nuces, quas clanculum in ſinu geſtabat, in medium abiecit, ibi ſtatim ſimiæ, ſimulatq́; nuces vidiſſent, oblitæ choreæ, id eſſe cœperunt, quod antea fuerant, ac repente è ſaltatricibus in ſimias redierunt. Contritiſque perſonis, dilaceratis veſtibus, pro nucibus inter ſe depugnabant, non ſine maximo ſpectatorum riſu.*

Adfabulatio.

Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

De Aſino & Viatoribus.

D*Vo quidam, cum in deſertis locis aſinum quempiam fortè fortuna nacti eſſent contendere inter ſe cœperunt, vter eorum, vti ſuum*

ſuum domum abduceret. Nam vtrique pariter à fortuna videbatur obiectus. Hac *interim de re illis inuicem altercantibus, aſinus ſeſe ſubduxit, ac neuter eo potitus eſt.*

Adfabulatio.

Quidam à præſentibus cõmodis, quibus ob inſcitiam vti neſciunt, exidunt.

De Piſcatoribus.

PIſcatores aliquod, iacto retĩ, teſtudines eduxerunt: eas cum eſſent inter ſeſe partiti, neque ſufficerent omnibus comedendis. Mercurium fortè accedentem inuitarunt ad conuiuium. At is intelligens ſe neutiquam humanitatis gratia vocari, ſed vt eos faſtidito cibo ſubleuaret, recuſauit, iuſſitque vt ipſi ſuas teſtudines ederent, quas cepiſſent.

Adfabulatio.

Nonnulli poſteaquam incõſultè quippiam adorti ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negotio admiſceant.

De Aſino.

APud Cumanos aſinus quiſpiam pertaſus ſeruitutem, abrupto loro in ſyluam aufugerat, illic fortè repertum leonis exuuium corpori applicabat ſuo, atque ita pro leone ſeſe gerebat, homines pariter, ac feras voce caudáque territans. Nam Cumani

leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu perſonatus hic aſinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec hoſpes quiſpiã Cumas profectus, qui ſæpenumero viderat & leonem & aſinum, atque ob id nõ erat difficile dignoſcere, aurium prominentium indicio, neque non alijs quibusdam coniecturis aſinum eſſe deprehendit, ac probè fuſtigatum reduxit, dominoq́; cognoſcenti reddidit. Interim autem riſum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis aſinus iã agnitus, quos dudum creditus leo, metu propemodum examinauerat.

Adfabulatio.

Haud facilè tegimus vitia, quæ à puero nobiſcum adoleuerunt.

De Scarabeo & Aquila.

SCarabeus aliquando ſpretus ab aquila, cœpit de vindicta quoquo pacto ſumenda cogitare. Perueſtigauit vbi nam aquila nidum collocaſſet, adrepſit ſcarabeus, & oua ſimili dolo deiecit. Aquila cùm ſæpius domicilium commutaſſet, neque quicquam proficeret, Iouem patronum adijt, exponit calamitatem ſuam. Is iubet vt ſuo ingremio ponat oua, vel iſtic in tuto futura, & huc per veſtis lacinias, ſinusq́; prorepſit pertinax ſcarabeus, haud quaquam ſentiente Ioue. Deinde vbi videt oua commo-

ueri Iupiter, neque ſatis animaduertit, territus rei nouitate, excuſſo gremio in terram deiecit.

Adfabulatio.

Monet hæc fabula, neminem quantumuis puſilum contemnendum eſſe.

De Simijs & Pardale.

IN *Mauriſia ſimiarum ingens copia. Pardalis autem animal eſt natura ſimijs infeſtiſſimum. quas tamen viribus aſſequi non poteſt, nimirum illis in ſummas arbores ſubuolantibus. His itaque dolis in eas vtitur. Sternit ſe ſupinam ſub ramis, ac porrectis cruribus emori fingit ſeſe. Gaudent eo ſpectaculo ſimiæ confidentes in arbore, deinde vbi iam mortuam arbitrantur, vnam aliquam emittunt exploraturam, nunc vere mortuus hoſtis. Illa cautim ac pedetentim accedens vbi nullum vitæ videt argumentum, Pardale nimirum modis omnibus cadauer immittante, demum audet etiam conſcendere. Quod ſimul ac reliquæ ſimiæ conſpexerunt, iam depoſito omni metu deſcendũt, & Pardalim omnia ferentem circunſultant. Poſtremò cõculcãt inſultantes ludibrij cauſa, donec ſentientes illas iam ſaltando defatigatas, de repente reuiuiſcens, aliam dentibus, aliam vnguibus corripit, dilaniat ac deuorat.*

Adfabulatio.

Hoſtem ſimulantem vires deficere, ſummoperè fugiendum eſſe.

De Satyro & Ruſtico Aniani fabula. Eraſmo quoque interprete.

SAtyrus quidã cùm vehementer algeret, hyberno gelu ſupra modum ſeuiente, à ruſtico quodam inductus eſt in hoſpitium. Admiratur autem cur homo inflaret in manus ori admotas, rogauit cur ita faceret, is reſpondit, vt frigidas manus halitus tepore calefaceret. Deinde vbi extructo foco, appoſita menſa in pultem feruidam rurſum inflaret, magis etiam admiratus ſciſcitatus eſt, quid hoc ſibi vellet. Vti pultem, inquit ille, nimium feruentem, halitu refrigerem. Tum Satyrus ſurgens à menſa, Quid ego audio, inquit? Tum eodem ex ore pariter et calidum & frigidum efflas? Valebis: neque enim mihi ratio eſt cùm eiuſmodi homine cõmune habere hoſpitium.

Adfabulatio.

Notantur bilingues, qui eundem modò laudant, modò vituperant.

Is qui emẽdandis his fabulis pręfectus fuit ſequẽtes Apologos ex varijs & his optimis authoribus collegit, vt à pueris quoq; legerẽtur, quibus nũquã eſt bene

inſt

inſtructa, atque copioſa bibliotheca.

Fabula ex Lamia Politiani deſumpta.

AVes olim propè vniuerſæ, noctuam adierunt: rogarũtq́; eam, ne poſthac in ædium cauis nidificaret, ſed in arborum potius ramis, atque inter frondes: ibi enim vernari ſuauius. Quin eidem quercum modo enatam puſillam, tenellamq́; adhuc oſtendebant, in qua ſcilicet molliter (vt aiebant) & ſidere ipſa aliquando noctua, & ſuum ſibi conſtruere nidum poſſet. At illa facturam ſe negauit: Quin inuicem conſilium dedit his, ne arbuſculæ illi ſe crederẽt: laturam enim quandoque eſſe viſcum, peſtem videlicet auium. Contempſere illæ (vt ſunt leue genus, & volaticum) ſapientis vnius noctuæ conſilium. Iam quercus adoleuerat, iam patula, iam frondoſa erat. Ecce ibi aues illæ omnes gregatim ramis inuolitant, laſciuiunt, ſubſultant, colludunt, cantillãt. Interea quercus ea viſcum protulerat, atque id homines animaduerterant: implicitæ ergo repentè ibi omnes pariter miſellæ, ac fruſtra eas ſera pœnitẽtia ſubijt, quòd ſalubrè illud cõſilium ſpretuiſſent. Atque hoc eſſe aiunt, cur nunc aues omnes, vbi noctuam viderint, frequentes eam quaſi ſalutant, deducunt, ſectantur, circun-

ſidunt, circunuolitant. Etenim cõſilij illius memores, admirantur eam nunc vt ſapientẽ, ſtipantq́; denſa caterua, vt videlicet ab ea ſapere aliquando diſcant. Sed opinor fruſtra imo verò etiam interdum cum magno ipſarum malo. Nam veteres illæ noctuæ reuera ſapiẽtes erãt: nunc multæ noctuæ ſunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & roſtrum, ſapientiam verò non habent.

Adfabulatio.

Bene monẽtis conſilia ne ſpernas, hæc ſabula docet.

APOLOGVS EX SECVNDO LIBRO

Petri Criniti de honeſta diſciplina deſumptus.

SAta eſt olim cucurbita iuxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat, cucurbita verò cùm multis pluuijs, atque cœli temperamento creuiſſet, laſciuire incipit, & ramulos audacius porrigere. Iam ſerpebat in pinum, iam ſurgere, iam ramos & frondes inuoluere audebat, ampliora folia, candenteis flores, prægrandia poma, & virentia oſtentans. Itaque tanto faſtu, atque inſolẽtia intumuit, vt pinum arborem auſa ſit aggredi,

Et vides, inquit, vt te ſupero, vt amplis folijs, vt virore præſto. & iamiam ad cacumen prosurgo? Tum pinus quæ ſenili prudentia, & robore pollebat, nihil mirata eſt cucurbitæ inſolentis audaciam, ſed ita ad eam reſpondit, Ego hic multas hyemes, calores, æſtus, variasq́; calamitates peruici, & adhuc integra conſiſto. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, cùm & folia concident, & viror omnis aberit.

Adfabulatio.

Secũdis rebus non eſſe ſuperbiendũ.

FABELLA DE CORVO ET LVPIS, EX

Ioanne Antonio Campano deſumpta.

COruus lupos per ardua montium iuga comitatur, partem ſibi prædæ fieri poſtulat, qui eos ſecutus nullo tempore deſtituiſſet, ſociusq́; fuiſſet. Repulſus deinde à lupis, tãquã non eos, ſed prædã cibúmque ſecutus, nec minus luporum ſi occiderẽtur, quàm cæterorum animalium, exta fuiſſet voraturus.

Adfabulatio.

Non quid agamus ſemper inſpiciẽdũ eſt, ſed quo ſumus animo, cùm agimus.

Altera de partu terræ.

Ex eodem.

TVrgida olim ſacta tellus, & mirum in modũ tumida, magnũ aliquod partura videbatur. Accurrunt finitimi, ſtupẽt agricolæ, terræ partũ inter ſpem, metũq; expectãt, alij Typhoea illum centimanũ, alij montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodijt mus, & quod miraculo fore omnibus arbitrabantur, in riſum, atque iocum conuerterunt.

Adfabulatio.

Non ſemper credendũ promiſsis magnificis.

Apologus de Membris & Ventre, ex Plinio deſumptus.

HVmani artus cùm ventrem ocioſum viderent, ab eo diſcordarunt, & ſuum illi miniſterium negauerũt. Cum eo pacto, & ipſi quoque deficerent, intellexerunt ventrẽ cibos

acceptos,per omnia membra diuidere,& cum eo in gratiam redierunt.

Adfabulatio.

Magnæ res diſcordia pereunt,concordia valent.

EX SECVNDO NOCTIVM *Atticarum Gellij, Apologus Aeſopi Phrygij memoratu non inutilis.*

AEſopus ille è Phrygia fabulator, haud immeritò ſapiens exiſtimatus eſt, cùm quæ vtilia monitu,ſuaſuq; erant,non ſeuerè, non imperioſe præcepit & cenſuit, vt philoſophis mos eſt:ſed feſtiuos, delectabilesq; apologos commentus,res ſalubriter,ac proſpicienter animaduerſas,in mentes,animosq; hominum, cùm audiendi quadam illecebra induxit, velut hæc eius fabula de auiculæ nidulo, lepidè atque iucundè præmonet,ſpem fiduciãq; rerũ, quas efficere quis poßit,haud vnquam in alio, ſed in ſemetipſo habendam. Auicula,*inquit, eſt parua,nomen eſt caßita, habitat,nidulaturq; in ſegetibus,in fermè temporis,vt appetat meßis,pullis iamiam plumãtibus.*Ea *caßita,in ſementes fertè cõceſſerat tempeſtiuiores, propterea frumentis flaueſcentibus,pulli etiam tunc inuolucres erant. Cùm igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum,monet eos,vt ſi quid ibi nouæ rei fieret diceretúrve,animaduerterent, idque vti ſibi,vt rediſſet, nuntiarent,* Domi-

nus poſtea ſegetum illarum, filium adoleſcentem vocat, & vidéſne, inquit, hæc ematuruiſſe, & minus iam poſtulare? Idcirco die *craſtino, vbi primùm diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant, operamq́; mutuam dent, & meſſem hanc vobis adiuuent.* Hæc ille *vbi dixit, diſceßit, atque vbi redit caßita, pulli trepiduli circunſtrepere, orareq́; matrem, vt ſtatim iam properet, atq; aliũ in locum ſeſe aſportet, nam dominus, inquiunt, miſit, qui amicos rogaret, vti luce oriente veniãt, & metant.* Ma*ter iubet eos à metu ocioſos eſſe.* Si *enim dominus, inquit, meſſem ad amicos reiecit, craſtino ſeges non metetur, neque neceſſe eſt hodie vti vos auferam.* Die *igitur poſtero mater in pabulum volat, dominus quos rogauerat opperitur.* Sol *feruit, & fit nihil, & amici nulli erant.* Tum *ille rurſum ad filium, amici iſti, inquit, magnam in partem ceſſatores ſunt, quin potius imus, & cognatos, affines, vicinósq; noſtros oramus, vt adſint cras tempori ad metendum?* Itidem *hoc pulli pauefacti matri nunciant.* Mater *hortatur, vt tum quoq; ſine metu, ac ſine cura ſint: cognatos affinéſque nullos fermè tam eſſe obſequibiles ait, vt ad laborem capeſſendum nihil cunctentur, & ſtatim dicto obediant.* Vos *modò, inquit, aduertite, ſi modò quid denuo dicetur.* Alia *luce orta auis in paſtum profecta eſt, cognati, & affines operam*

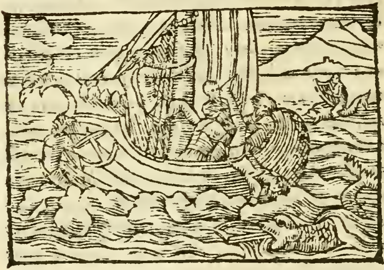
quàm

Quàm dare rogati ſunt, ſuperſedent. Ad poſtremum igitur dominus filio, Valeant, inquit, amici cum propinquis. Afferes primá luce falces duas, vnam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum noſmetipſi noſtris manibus cras metemus. Id *vbi ex pullis dixiſſe dominum mater audiuit,* Tempus, *inquit, eſt cedendi, & abeundi, fiet nunc dubio procul, quòd futurum dixit.* In *ipſo enim vertitur, quia eſt res, non in alio vnde petitur.* Atque *ita caßita nidum migrauit, & ſeges à domino demeſſa eſt.* Hæc *quidem eſt* Aeſopi *fabula, de amicorum & propinquorum leui & inani fiducia.* Sed *quid aliud ſanctiores libri philoſophorum monent, quàm vt in nobis tantùm ipſis nitamur? Alia autem omnia, quæ extra nos, extráque noſtrum animũ ſunt, neque pro noſtris, neque pro nobis ducamus.* Hunc Aeſopi *Apologum.* Quintus Ennius *in ſatyris ſcitè admodum & venuſtè verſibus quadratis compoſuit, quorum duo poſtremi iſti ſunt, quos haberi cordi, & memoriæ operæ pratium eſſe hercle puto.*

Hoc erit tibi argumentũ ſemper in promptu ſitum,
Nequid expectes amicos, quod tu agere poßis.

De ari

De Arione & Delphino, fabula elegantiſſima, ex Lib. XVI. Gellij.

VEtus & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymneus, terra atque inſula omni Lesbius fuit: Eum Arionem rex Corinthi Periãder amicum, amatũq́; habuit, artis gratia. Is inde à rege proficiſcitur terras i[illegible]lytas, Siciliam, atque Italiam viſere. Vbi eò venit, auréſque omnium, mentéſque in vtriuſque terræ vrbibus demulſit: Inquæſtibus iſtic: & voluptatibus, amoribúſque hominum fuit. Is tum poſtea grandi pecunia & re bona multa copioſus, Corinthum inſtituit redire. Nauem igitur & nautas, vt notiores, amicioréſque ſibi Corinthios delegit. Sed eo Corinthios homine accepto, nauique in altum

altum prouecta, prædæ, pecuniæq́; cupid[illegible] cepiſſe conſilium de necando Vrione. Tum illum ibi pernicie intellecta, pecuniam cæteráque ſua vt haberent dediſſe, vitam modò ſibi vt parcerent, orauiſſe. Nautas precum eius harum commiſertum eſſe illatenus, vt ei necem adſerre per vim ſuis manibus temperarent: Sed imperauiſſe, vt iam ſtatim coram deſiliret præceps in mare. Homo, inquit, ibi territus ſpe omni vitæ perdita, id vnum poſtea orauit, vt priuſquam mortem oppeteret, inducere permitterent ſua ſibi indumenta, & fides capere, & canere carmen caſus illius ſui conſolabile. Feros & immanes nauitas prolubium tamen audiendi ſubit. Quod orauerat impetrat. Atque ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, ſtánſque in ſummæ puppis foro, carmen, quod Orthium dicitur, voce ſublatiſſima cantauit. Ad poſtrema cantus, cum fidibus ornatúque omni, ſicut ſtabat, canebátque, eiecit ſeſe procul in profundum. Nautæ haud quaquam dubitantes quin periſſet, curſum, quem facere cœperant, tenuerunt. Sed nouum & mirum, & pium facinus contigit. Delphinum repentè inter vndas adnauiſſe, & dorſo ſuper fluctus edito vectauiſſe, incolámq; eum corpore, & ornatu, Tænarum in terrã Laconicam deuexiſſe. Tum Arionem prorſus ex eo loco Corinthum petiuiſſe, talémque Periandro regi, qualis Delphi

phino vectus fuerat, ſeſe obtuliſſe, eique rem, ſicut acciderat, narrauiſſe. Regem iſthæc parū credidiſſe. Arionē quaſi falleret, cuſtodiri iuſſiſſe. Nautas requiſitos ablegato Arione diſſimulanter interrogaſſe, ecquid audiſſent in ijs locis vnde veniſſent ſuper Arionem, eos dixiſſe, hominem cùm inde irent, in terra Italia fuiſſe, eúmque illic bene agitare, & ſtudijs delectationibúsque vrbiū florere, atque in gratia pecuniáque magna fortunatum eſſe. Tum inter hæc eorum verba, Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus ſe in ſalum iaculauerat extitiſſe. Nautas ſtupefactos, conuictóſque ire inficias non quiſſe.

Adfabulatio.

Documento eſt hæc fabula, plus aliquando inueniri in brutis animalibus clementiæ, quàm in his hominibus, qui præter opes nihil habent penſi, præter figuram nihil humanitatis.

Fabularum Aeſopi, eiſque adiunctarum Finis.

Lugduni,

Excudebat Balthazar

Arnolletus.

Med Dom Nem RBA

JOHN · WILLIAM · BURNS · KILMAHEW
EVER
READY